

Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Spis treści

- I. Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - informacje ogólne.
- II. Nowe regulacje prawne w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- III. Specjalne potrzeby edukacyjne – pomoc psychologiczno-pedagogiczna
- IV. Model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – diagnoza, program, wsparcie
- V. Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – przykładowe rozwiązania
- VI. Praca z uczniem w nietypowych sytuacjach

„Dla dziecka głuchoniewidomego głównym źródłem informacji jest dotyk, a szczególnie wrażliwość jego dłoni”

Pakiet został opracowany przez zespół pracowników Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu pod redakcją Beaty Malentowicz

Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

W związku z planowanymi zmianami w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi Ministerstwo Edukacji Narodowej realizuje projekt systemowy „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”.

Ministerstwo Edukacji Narodowej proponuje zmiany w organizowaniu i udzielaniu uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, modelu pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Proponowany model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma obowiązywać we wszystkich szkołach. Zgodnie z rozporządzeniem o pomocy psychologiczno-pedagogicznej nauczyciele pracujący z uczniem i zatrudnieni w szkole specjaliści tworzą Zespół. Zadaniem Zespołu jest przeprowadzenie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz opracowanie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Natomiast dla uczniów z utrudnieniami w nauce, którzy posiadają opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, zdiagnozowane trudności w nauce, nie mają opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznej, Zespół ma obowiązek opracować Kartę Indywidualnych Potrzeb Ucznia. Wszyscy nauczyciele pracujący z uczniem opracowują w szkole Plan Działań Wspierających ucznia lub grupy uczniów o jednorodnych potrzebach. Następnie kwalifikuje się uczniów do zajęć obowiązkowych, dodatkowych, nadobowiązkowych. Są to zajęcia wspierające ucznia. Co najmniej dwa razy w roku Zespół będzie dokonywał analizy efektów osiągnięć ucznia.

Przygotowany przez pracowników Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu pakiet „Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” jest oparty na źródłach wiedzy i informacji dostępnej w zgromadzonych zasobach Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu oraz zasobach całej wojewódzkiej sieci bibliotek pedagogicznych. Proponowany zasób źródeł uporządkowany został w następujących działach:

- I. Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - informacje ogólne.
- II. Nowe regulacje prawne w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- III. Specjalne potrzeby edukacyjne – pomoc psychologiczno-pedagogiczna
- IV. Model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – diagnoza, program, wsparcie
- V. Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – przykładowe rozwiązania
 - V. 1. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania i pisania
 - V. 2. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki
 - V. 3. Model pracy z uczniem niesłyszącym lub słabo słyszącym
 - V. 4. Model pracy z uczniem niewidomym lub słabo widzącym
 - V. 5. Model pracy z uczniem z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją
 - V. 6. Model pracy z uczniem z upośledzeniem umysłowym
 - V.6.1. Model pracy z uczniem z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
 - V.6.2. Model pracy z uczniem z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
 - V. 7. Kształcenie uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną
 - V. 8. Model pracy z uczniem z autyzmem
 - V. 9. Model pracy z uczniem z ADHD
 - V. 10. Model pracy z uczniem niedostosowanym społecznie lub zagrożonym niedostosowaniem społecznym
 - V. 11. Model pracy z uczniem z chorobą przewlekłą
- VI. Praca z uczniem w nietypowych sytuacjach
 - VI.1. Praca z uczniem w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej
 - VI.2. Praca z uczniem w sytuacji wynikającej z zaniedbań środowiskowych
 - VI.3. Praca z uczniem szczególnie uzdolnionym

I. Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - informacje ogólne.

Artykuły z czasopism

1. Asystent i specjaliści w szkole fińskiej : elastyczne wykorzystanie funkcji asystenta / Anna Florek // Dyrektor Szkoły. - 2009, nr 11, s. 34-35
Diagnozowanie potrzeb specjalnych uczniów, edukacja uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2. Co nowego w edukacji włączającej / Anna Firkowska-Mankiewicz. - Bibliogr. // Edukacja. - 2010, nr 2, s. 16-23
Definicje edukacji włączającej. Nauczanie i kultura włączające. Międzynarodowe dokumenty dotyczące edukacji włączającej
3. Doświadczenia organizacji pozarządowych w dziedzinie edukacji małych dzieci / Marta Białek-Graczyk // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2007, nr 6, s. 7-14
Raport na temat funkcjonowania prawa edukacyjnego, kształcenia nauczycieli, roli rodziców w edukacji, finansowania oświaty, edukacji dzieci o specjalnych potrzebach, dzieci pochodzących z mniejszości narodowych oraz grup edukacyjnie zaniedbanych
4. Dyskusja na temat zmian w systemie opieki psychologiczno-pedagogicznej nad dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych / oprac. Alina Smyczek // Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 7, s. 8, 10-12
Propozycja systemu edukacji dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami: placówka edukacyjna, Centrum Edukacyjno-Terapeutyczne, pomoc pozaedukacyjna. Nowa definicja specjalnych potrzeb edukacyjnych. Karta Potrzeb i Świadczeń.
5. Edukacja włączająca - wyzwanie dla polskiej szkoły? / Violetta Pulwarska. - (Teorie i badania). - Bibliogr. // Meritum. - 2009, nr 2, s. 2-4
Najnowsze kierunki w nauczaniu dzieci niepełnosprawnych preferują edukację włączającą, tj. kształcenie integracyjne uwzględniające indywidualne potrzeby poszczególnych uczniów.
6. Każde dziecko potrafi : wytyczne w zakresie diagnozowania uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce / Anna Piekarska // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 9, s. 19-21
Wytyczne MEN - Dokument "Założenia projektowanych zmian: uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi". Zespół nauczycieli, pedagogów i psychologów. Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne. Dokument MEN "Edukacja skuteczna, przyjazna i nowoczesna: jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi".
7. Komputeryzacja czy niski poziom wiedzy i świadomości rodziców stanowi zagrożenie dla duchowego i społecznego rozwoju dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych? : (spostrzeżenia i refleksje) / Elżbieta M. Minczakiewicz. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 1, s. 106-111
Zagrożenia dla dzieci z diagnozą zaburzeń, związane z cywilizacją informatyczną.
8. Międzynarodowe działania na rzecz edukacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Beata Rola. - (Wspomaganie edukacji ucznia niepełnosprawnego). - Bibliogr. // Meritum. - 2009, nr 2, s. 31-32
Artykuł przedstawia ogólne założenia i kierunki działań Europejskiej Agencji Rozwoju Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi. Polscy koordynatorzy.
9. Na odczepnego / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. - 2010, nr 49, s. 4
Raport Helsińskiej Fundacji o przestrzeganiu prawa do edukacji dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych mieszkających w tzw. Polsce gminnej, czyli małych i średnich miejscowościach.

10. Nauczyciel w gąszczu "terminologii " : odpowiednie dać rzeczy słowo / Ewa Materka // Dolnośląska Gazeta Szkolna. - 2006, nr 314, s. [1]-6
Sposoby rozumienia wybranych terminów psychologiczno-pedagogicznych, występujących w przepisach prawa oświatowego tj. specjalne potrzeby edukacyjne, dzieci i młodzież z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych dziecka.
11. Nauczyciel wszystkich uczniów / Barbara Marcinkowska. - (Dobra praktyka). - Bibliogr. // Meritum. - 2009, nr 2, s. 36-38
Edukacja włączająca zapewnia wspólne kształcenie wszystkim uczniom, w tym zarówno wybitnie zdolnym, jak i uczniom z problemami rozwojowymi czy niepełnosprawnością. Uczeń z niepełnosprawnością w szkole ogólnodostępnej.
12. Nowa reforma pedagogiczna 2010 : kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Dorota Żyro ; rozm. przepr. Natalia Wojciechowska, Katarzyna Grunt // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 6, s. 11-15
13. Organizacja edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - Edukacja dla przyszłości / Renata Flis // Edukacja i Dialog. - 2011, nr 1/2, s. 26-33
Edukacja dla przyszłości polega na dostosowaniu edukacji do kontekstu kulturowego i do potrzeb uczących się.
14. Rola środowiska rodzinnego w funkcjonowaniu dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjno-wychowawczych / Magda Szul. - Bibliogr. // Opieka, Wychowanie, Terapia. - 2008, [nr] 1/2, s. [8]-9
Problem funkcjonowania i edukacji dzieci z różnego rodzaju zaburzeniami i deficytami w kontekście ich środowiska rodzinnego i postaw rodzicielskich.
15. Specjalne potrzeby edukacyjne wyzwaniem dla edukacji XXI wieku / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 6, s. 4-9
Kim jest uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - nie potrafi podołać wymaganiom programu nauczania obowiązującego- ale także uczniowie szczególnie uzdolnieni i z talentem. Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
16. Środki finansowe na prace z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Anna Kontkiewicz // Biblioteka - Szkolne Centrum Informacji. - 2011, nr 1, s. 22-25
Pieniądze z Unii Europejskiej. Podział środków na realizację projektów indywidualizacji na poszczególne województwa.
17. W poszukiwaniu modelu edukacji włączającej / Joanna Głodkowska. - (Teorie i badania).- Bibliogr. // Meritum. - 2009, nr 2, s. 5-8
Najnowsze kierunki w nauczaniu dzieci niepełnosprawnych preferują edukację włączającą. Włączanie można rozumieć jako celowy, systematyczny, zorganizowany proces społeczny. Włączanie to idea przełamywania stereotypów, dotyczących osób z niepełnosprawnością. Projekt systemu włączenia edukacyjnego - edukacji włączającej.
18. Włączenie - prawo a rzeczywistość / Małgorzata Dońska-Olszko. - (Teorie i badania) // Meritum. - 2009, nr 2, s. 12-15
Idea edukacji włączającej dla uczniów - realia europejskie i polskie.
19. Za wcześnie na taką reformę/Magdalena Kaszulanis // Głos Nauczycielski. - 2010, nr 22, s. 4
Protest ZNP przeciw wprowadzeniu od 1 września 2010 r. reformy dotyczącej kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

20. **A child for life [Film] Wieczne dziecko** /produced, directed by Susan Fleisher and Ron Orders. Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2008. -1 dysk optyczny (22 min) : dźwięk, kolor ;12 cm +broshura : [12] s.

Broshura przybliży trudny temat FAS (Fetal Alcohol Syndrome), który jest zespołem umysłowych i fizycznych zaburzeń, przejawiających się jako opóźnienie umysłowe, dysfunkcja mózgu, anomalia rozwojowe, zaburzenia w uczeniu się i zaburzenia psychologiczne. Efekty mogą być różne; od obniżenia ilorazu inteligencji, zaburzeń uwagi, aż do wad serca, dysfunkcji mózgu i śmierci włącznie. Uzupełnieniem informacji zawartych w broshurze jest 20-minutowy film opowiadający o dzieciach, które późno lub nigdy nie dorosną, bo mają wady wrodzone, zarówno somatyczne (dotyczące ciała), jak i neurologiczne (układu nerwowego, głównie mózgu).

Źródło adnotacji : <http://www.ksiegarniarubikon.pl/product/id/10493,wieczne-dziecko-co-to-jest-fas-film-vcd>

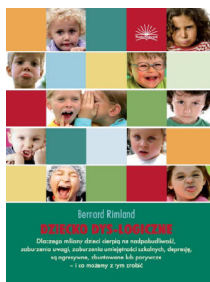
21. **Adopcja i przywiązanie : praktyczny poradnik dla rodziców** /Deborah D. Gray ; przekł.: Marta Lipińska, Maryla Kowalska, Sylwia Kot. Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010. - 319, [1] s.

Autorka podaje wiedzę na temat przywiązania (definicja, cykl rozwoju, style, źródła zaburzeń). W swojej publikacji wspiera rodziców adopcyjnych, których dzieci mają zaburzony wzorzec przywiązania. Omawia rozwój emocjonalny dzieci, ADHD, FAS, zaburzenia uczenia się, zaburzenia nastroju, depresja, zaburzenie dwubiegunowe, autyzm, zespół Aspergera.

Źródło adnotacji : katalog DBP

22. **Dziecko dys-logiczne : dlaczego miliony dzieci cierpią na nadpobudliwość, zaburzenia uwagi, zaburzenia umiejętności szkolnych, depresję, są agresywne, zbuntowane lub porywcze - i co możemy z tym zrobić** / Bernard Rimland ; [tł. Karolina Bojadziejewa-Wesołowska]. Warszawa : Fraszka Edukacyjna, 2010. - 182 s.

Dlaczego miliony dzieci cierpią na nadpobudliwość, zaburzenia uwagi, zaburzenia umiejętności szkolnych, depresję, są agresywne, zbuntowane lub porywcze - i co możemy z tym zrobić. W niniejszej, rewolucyjnej książce, Rimland rozważa przyczyny wciąż rosnącej liczby dzieci cierpiących na autyzm, ADHD, depresję, schizofrenię, zaburzenia zachowania, dysleksję, dysgrafię, dyskalkulię i „dys-logiczne” myślenie. Każda myśl rodzi się w mózgu, a do jego prawidłowego funkcjonowania konieczne jest zachowanie równowagi biochemicznej. Co się dzieje, gdy zostanie ona zachwiana? Co może spowodować takie zachwianie? Jakie interwencje może podjąć nauczyciel w przypadku dzieci z takimi zaburzeniami? Czy psychoanaliza i zmiana metod wychowawczych pomogą zmienić zachowanie dziecka, którego mózg jest niedożywiony lub narażony na działanie neurotoksyn? Jakie substancje, obecne w środowisku szkolnym i domowym, mają właściwości neurotoksyczne? Warto wiedzieć, czy podając leki lub niedzielną obiad, nieświadomie nie dostarczasz swojemu dziecku takich substancji. Warto również wiedzieć, jakie nieinwazyjne, bezpieczne rozwiązania dietetyczne i środowiskowe mogą przywrócić zachwianą równowagę biochemiczną organizmu, przywracając dzieciom spokój i radość życia, a ich rodzinom nadzieję na przyszłość.

Źródło adnotacji : <http://www.ksiegarnia-szostka.pl/index.php?cont=eshop&grmID=1&grupID=1&nadgrupID=1&prodID=2886&dzialanie=szczegoly&tryb wys=stNR=20>

23. **Kontekst społeczny w późnym dzieciństwie a rola ucznia** /Sylvia Seul. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009. - 244 s.

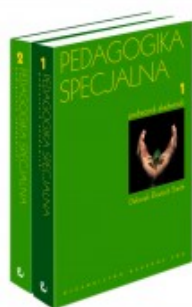

Książka ta próbuje odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób wybrane elementy kontekstu społecznego wpływają na realizowanie przez dziecko nowych zadań. Inicjuje ją przegląd zagadnień związanych z charakterystyką dziecka w późnym dzieciństwie: jego emocjami, kształtującym się obrazem własnej osoby oraz typową aktywnością. Analizie poddano rolę dorosłych i ich formy aktywności kierującej losem dziecka, z uwzględnieniem wspomagania rozwoju. Wyszczególniono i scharakteryzowano epizody wzajemnego zaangażowania, sprzężenie zwrotne, mobilizację do działania, krytykę i wsparcie. Specyficzne doświadczenie wspierające rozwój dziecka oferuje rodzina. Innych możliwości dostarcza nauczyciel, który dla dziecka jest przedstawicielem szkoły. Zwrócono uwagę na sposób spostrzegania i poznawania dziecka przez nauczyciela oraz sposoby wchodzenia z nim w interakcję. Dzięki temu dokonano przeglądu zjawisk charakteryzujących dziecko i jego społeczny kontekst. W książce skoncentrowano się również na okresie późnego dzieciństwa, kiedy dziecko staje przed nowymi zadaniami rozwojowymi. Po trzech latach edukacji w szkole podstawowej (nauczanie zintegrowane – wczesnoszkolne) zostaje poddane nowym wymaganiom i płynące stąd doświadczenia mogą stać się dla dziecka podłożem do dalszego rozwoju. W nowej sytuacji wybiera dla siebie indywidualny sposób reagowania, a zadanie staje się szansą rozwoju, w którym dorosły może być mediatorem. Ponieważ monografia pokazuje zmiany w zakresie funkcjonowania ucznia w szkole, przechodzącego od nauczania zintegrowanego do blokowego, jest adresowana do nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych oraz studentów tych kierunków. Wnioski z pracy mogą być pomocne rozwiązywaniu niektórych praktycznych zagadnień, z którymi wymienione osoby spotykają się na co dzień w pracy w szkole podstawowej.

Źródło adnotacji :

http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=wyszukaj_op&pagin=0&id=937#wiecej

24. **Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki. 2** /Deborah Deutsch Smith ; red. nauk. Anna Firkowska-Mankiewicz, Grzegorz Szumski ; [tł. Justyna Agata Korbel, Zuzanna Saba Litwińska, Mieczysław Eligiusz Litwiński]. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : Wydawnictwo APS, 2008. - 404 s.

Podstawowy podręcznik z zakresu pedagogiki specjalnej przybliżający najważniejsze i aktualne zagadnienia tej dyscypliny w Polsce i na świecie. Autorka wyczerpująco omawia zagadnienia poświęcone kontekstowi edukacji specjalnej w dobie obecnych szans i możliwości, indywidualizacji w zakresie planowania kształcenia osób niepełnosprawnych oraz konkretnych rozwiązań w tej dziedzinie. Przybliża wiedzę oraz sposoby pracy z osobami mającymi konkretne zaburzenia czy odchylenia od normy. Omawia specyfikę upośledzenia fizycznego, chorób przewlekłych i specjalnej opieki zdrowotnej, kształcenia osób z problemami wzroku i słuchu, dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi oraz zaburzeniami zachowania. Pokazuje konkretne rozwiązania dotyczące uczenia się osób upośledzonych umysłowo, dzieci z zaburzeniami mówienia i języka, czy specyficzne problemy dzieci z autyzmem. Szczegółowo prezentuje problemy osób z niepełnosprawnością złożoną, głuchoniemych oraz z pourazowym uszkodzeniem mózgu. Przedstawia także problemy różnic kulturowych w zakresie kształcenia osób niepełnosprawnych, w tym dwujęzycznych. Jeden z rozdziałów poświęcony jest również rozwojowi dzieci zdolnych oraz specyfice pracy z nimi.

Źródło adnotacji : <http://ksiegarnia.pwn.pl/produkt/7151/pedagogika-specjalna-t-12.html>

25. **Pedagogika trudności w uczeniu się** /Rolf Werning, Birgit Lütje-Klose ; przekł. Magdalena Wojdak-Piątkowska. Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009. - 216 s.

Autor przedstawia zagadnienia dotyczące powstania pedagogiki trudności w uczeniu się, opisuje teorie zaburzeń uczenia się oraz omawia lekcje dla uczniów przejawiających trudności w uczeniu się (koncepty dydaktyczne, systemowo-konstruktywistyczne zasady i strategie nauczania wspierającego, moduły jednostek lekcyjnych), a także perspektywy wsparcia w edukacji od okresu wczesnoszkolnego do edukacji ponadpodstawowej.

Źródło adnotacji : katalog DBP

26. **Psychologiczne aspekty trudności w wychowaniu dzieci z zaburzeniami rozwoju i zachowania** /praca zbiorowa pod red. Kingi Kalety i Justyny Mróz. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2010.

Adresatami publikacji są nauczyciele, pedagogzy szkolni i wychowawcy oraz studenci kierunków pedagogicznych i nauczycielskich, którzy znajdą tu rzetelną syntezę współczesnej wiedzy z zakresu psychologii klinicznej dziecka, psychologii jego rozwoju i wychowania oraz psychologii społecznej. Książkę polecamy również - jako ważną lekturę - rodzicom, gdyż pomoże im ona zrozumieć zachowania dziecka, a także dokonać krytycznego oglądu własnego postępowania.

Źródło adnotacji: <http://www.gandalf.com.pl/b/psychologiczne-aspekty-trudnosci/>

27. **Specyfika pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z FAS** /Danuta Hryniewicz. Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, 2007. - 55 s.

Prezentowano podstawowe informacje o FAS (Fetal Alcohol Syndrome), czyli alkoholowym zespole płodowym; o dojrzałości szkolnej dzieci z FAS w porównaniu z dziećmi zdrowymi; o diagnozie; o trudnościach, które sprawiają dzieci z FAS; o postawach, które powinny przybierać osoby dorosłe pomagające dzieciom z FAS. Podano krótką charakterystykę założeń i metod pomocy dziecku z FAS oraz pomocy oferowanej dziecku w systemie edukacji (wraz z wykazem przepisów prawnych i wskazaniem ich fragmentu odnoszącego się do dzieci z FAS).

Źródło adnotacji : katalog DBP

28. **Społeczne i edukacyjne uwarunkowania rozwoju oraz funkcjonowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością** /pod red. naukową Zenona Gajdzicy. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009. - 184 s.

Myślą przewodnią przedłożonego tomu Społeczne i edukacyjne uwarunkowania rozwoju oraz funkcjonowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością jest spojrzenie na zadania instytucji szkoły oraz uwarunkowania i efekty procesu kształcenia w kontekście rozwoju uczniów. Z jednej strony proces edukacji szkolnej traktowany jest jako ważny element wsparcia, wyznaczany potencjałem jego uczestników, a z drugiej – powinien on służyć rozwojowi uczniów. Na całość opracowania składają się trzy części. W pierwszej autorzy skupiają się na problematyce rozwoju emocjonalnego oraz społecznego dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Część druga obejmuje wybrane zagadnienia funkcjonowania szkoły osadzonej w tyglu różnorodnych oczekiwań społecznych wobec tej instytucji. W ostatniej części Czytelnik znajdzie teksty ukazujące złożoność uwarunkowań samego procesu kształcenia uczniów niepełnosprawnych.

Źródło adnotacji:

<http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=katalog&p=32&id=944>

Materiały z internetu

29. Kształcenie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. [online]. [dostęp: 13 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://pomagamymdzieciom.info/16668,1.dhtml>
W krajach Unii Europejskiej szczególną uwagę zwraca się na wspólne kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych z pełnosprawnymi rówieśnikami w powszechnym systemie edukacji, z jednoczesnym wsparciem uwzględniającym ich specjalne potrzeby edukacyjne. Zmiany w polskiej oświacie związane z reformą systemu edukacji są zgodne ze standardami europejskimi i umożliwiają kształcenie uczniów niepełnosprawnych w klasach ogólnodostępnych (Ustawa z 7 września 1991).
30. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. [online]. [dostęp: 13 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://efs.men.gov.pl/projekt2-strona-glowna/item/198-informacje-o-projekcie>
Celem ogólnym projektu jest zapewnienie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej jak najbliżej dziecka/ucznia, w środowisku jego nauczania i wychowania, tj. w przedszkolu, szkole i placówce oświatowej oraz poprawa jakości systemu kształcenia i wychowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
31. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały szkoleniowe. [online]. [dostęp: 13 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: http://lms.cku.sopot.pl/cku/wp-content/uploads/2009/02/materiały_i.pdf
32. Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały z konferencji. Materiały z konferencji „Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” (materiały spakowane w zip)
Zawartość: Karta indywidualnych potrzeb ucznia – wzór; Plan działań wspierających opracowywany dla ucznia lub grupy uczniów posiadających podobne (jednorodne) potrzeby – wzór; prezentacje: Atypowy rozwój mózgu – wskazania do diagnozy, Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – dobre praktyki.
33. Poradnik Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży. [online]. [dostęp: 13 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www.ore.edu.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=543&Itemid=1084

*Poradnik zawiera materiały: Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży oraz Prawne ABC dyrektora przedszkola, szkoły i placówki.
Strona poświęcona wspieraniu uczniów ze specjalnymi potrzebami. Przykładowe materiały do pobrania: Organizacja procesu wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; Arkusz indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego; Karta Indywidualnych Potrzeb Ucznia; Arkusz wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia; Plan Działań Wspierających*

II. Nowe regulacje prawne w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 lutego 2010 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich // Dziennik Ustaw. - 2010, nr 33, poz. 178
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. Środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich. Postępowanie przed sądem: postępowanie wyjaśniające, postępowanie opiekuńczo-wychowawcze, postępowanie poprawcze, postępowanie odwoławcze. Postępowanie wykonawcze: środki wychowawcze i lecznicze, środek poprawy, stosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii. Zatrudnianie nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych lub schroniskach dla nieletnich.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach // Dziennik Ustaw. - 2010, nr 228, poz. 1489
Przedszkola specjalne oraz oddziały specjalne w przedszkolach ogólnodostępnych. Szkoły specjalne wszystkich typów. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze. Oddziały specjalne w szkołach ogólnodostępnych. Dzieci i młodzież niepełnosprawni: niesłyszący, niedosłyszący, niewidomi, słabowidzący, niepełnosprawni ruchowo, upośledzeni umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, z autyzmem w tym z zespołem Aspergera, niepełnosprawności sprzężone.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych // Dziennik Ustaw. - 2010, nr 228, poz. 1490
Dzieci i młodzież: niesłyszący, słabosłyszący, niewidomi, słabowidzący, niepełnosprawni ruchowo (w tym z afazją), z upośledzeniem umysłowym (w tym z zespołem Aspergera), niepełnosprawności sprzężone. Uczniowie niedostosowani społecznie.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach. - (Prawo oświatowe) // Gazeta Szkolna : aktualności. - 2011, nr 5/6, s. 15-16
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych // Dziennik Ustaw. - 2008, nr 173, poz. 1072

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie. Orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego ocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola. Orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły. Orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim.

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 kwietnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych // Dziennik Ustaw. - 2008, nr 72, poz. 420
Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej - klasy I-III i IV-VI. Ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej specjalnej: dla uczniów niepełnosprawnych w normie intelektualnej, dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, z autyzmem - klasy I-III i IV-VI.
7. Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży : prawne ABC dyrektora przedszkola, szkoły i placówki / [aut.: Małgorzata Jas, Małgorzata Jarońska]. - Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 2010. – 112 s.
8. *Założenia projektowanych zmian. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Informator.* [online]. [dostęp: 13 maja 2011]. Dostępny w World Wide Web:
http://www.kuratorium.bialystok.pl/kuratorium2/Reforma_edukacji/3.pdf

III. Specjalne potrzeby edukacyjne – pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Artykuły z czasopism

1. Dostosowywanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z dysleksją / Jadwiga Jastrzęb. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2006, nr 9, s.3-9
Model Analizy Opinii/Orzeczenia po Diagnozie Specjalistycznej.
2. Komu orzeczenie : zespoły orzekające w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i specjalistycznych / Monika Jabłońska // Sedno. - 2010, nr 2, s. 27-29
Właściwość miejscowa zespołów orzekających. Skład zespołu orzekającego. Procedura rozpatrywania wniosku o wydanie orzeczenia/opinii. Wymagania formalne. Tryb pracy zespołu orzekającego. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno- wychowawczych. Nieuwzględnienie wniosku o wydanie orzeczenia. Postępowanie odwoławcze.
3. Nauczycielu, przeprowadzisz terapię! // Głos Nauczycielski. - 2010, nr 4, s. 6-7
Nowe obowiązki dla nauczycieli pracujących w szkołach po wprowadzeniu reformy poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego ; tworzenie w szkołach zespołów ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów.
4. Pedagogika zabawy i inne metody aktywizujące : (scenariusz zajęć warsztatowych – propozycja metodyczna dla nauczycieli) / Anna Zientalska. - Bibliogr. // Wszystko dla Szkoły. -2008, nr 3, s. 14-17
Przykłady gier i zabaw psychologicznych do wykorzystania w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych lub w szkole przy pogotowiu opiekuńczym.

5. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna / Violetta Pulwarska // Meritum. - 2010, nr 2, dod. "Oświata Mazowiecka" nr 3, s. 21-22
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne i szkoły specjalne dzielą się wiedzą i doświadczeniem ze szkołami ogólnodostępnymi, w których uczą się dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zmiany obowiązują od września 2010 r.
6. Skąd wziąć na to czas? / Piotr Skura // Głos Nauczycielski. - 2011, nr 15, s. 6
Opinie nauczycieli na temat reformy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która ma zostać wprowadzona z dniem 1 września 2011 roku w przedszkolach, gimnazjach i szkołach specjalnych, a rok później w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych.
7. Współczuję nauczycielom / Ewelina Jutrzyzna ; rozm. przepr. Halina Drachal // Głos Nauczycielski. - 2010, nr 26, s. 10
Prof. dr hab. z Akademii Pedagogiki Specjalnej i Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu mówi o planowanej reformie w szkolnictwie specjalnym i utworzeniu w każdej szkole Zespołu ds. Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych.

Książki

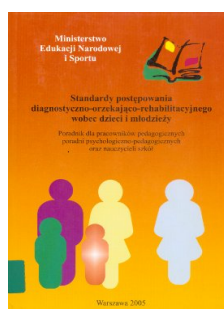
8. **Specyfika pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z FAS** / Danuta Hryniewicz. Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, 2007. - 55 s.

Przedstawiono podstawowe informacje o FAS (Fetal Alcohol Syndrome), czyli alkoholowym zespole płodowym; o dojrzałości szkolnej dzieci z FAS w porównaniu z dziećmi zdrowymi; o diagnozie; o trudnościach, które sprawiają dzieci z FAS; o postawach, które powinny przybierać osoby dorosłe pomagające dzieciom z FAS. Podano krótką charakterystykę założeń i metod pomocy dziecku z FAS oraz pomocy oferowanej dziecku w systemie edukacji (wraz z wykazem przepisów prawnych i wskazaniem ich fragmentu odnoszącego się do dzieci z FAS).

Źródło adnotacji : katalog DBP

9. **Standardy postępowania diagnostyczno-orzekająco-rehabilitacyjnego wobec dzieci i młodzieży : poradnik dla pracowników pedagogicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli szkół** / Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Warszawa : MENiS, 2005. -186 s.

Pięć prac współwydanych - każda poświęcona innemu rodzajowi upośledzeń. Standardy postępowania zespołu orzekającego w poradniach psychologiczno-pedagogicznych (wraz z uwagami do realizacji standardu) wobec dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z dysfunkcją narządu wzroku. Medyczne aspekty wady słuchu u dzieci; specyfika rozwoju dziecka z wadą słuchu w wieku 0-6 lat, ze szczególnym uwzględnieniem mowy; problemy rodziców dziecka z wadą słuchu; uwarunkowania wyboru szkoły dla dziecka z wadą słuchu; wskazówki dla nauczyciela, który ma w klasie ucznia z wadą słuchu, dot. nauczania i integracji społecznej. Postępowanie diagnostyczne, oddziaływanie, orzecznictwo w przypadku dzieci z autyzmem.

Źródło adnotacji : katalog DBP

10. **Sytuacja szkolna dziecka z rodziny ubogiej** / Grażyna Cęcelek. Warszawa : Wydawnictwo Akademickie "Żak", 2011. - 300 s.

"Autorka wpisuje się w dyskurs naukowy, ale także nurt debaty polityki edukacyjnej, dostarczając wartościowych naukowo danych identyfikujących i korelujących ubóstwo dzieci z poziomem osiągnięć szkolnych i brakiem szans rozwojowych. (...) Jest to nowoczesne i wieloaspektowe podejście do działań mających na celu kompensowanie negatywnych skutków socjalizacji dziecka w warunkach ubóstwa materialnego, z uwzględnieniem zróżnicowanego charakteru biedy, trafnie łączące cele badania naukowego z praktycznym działaniem pedagogicznym". Z recenzji prof. dr hab. Krystyny Marzec-Holki

Źródło adnotacji: http://merlin.pl/Sytuacja-szkolna-dziecka-z-rodziny-ubogiej_Grazyna-Cecelek/browse/product/1,919415.html

11. **Terapia pedagogiczna : scenariusze zajęć** /pod red. Violetty Florkiewicz. Łódź : Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, 2007. - 174, [2] s.

Nacisk położony jest na najczęściej spotykane zaburzenia, które wpływają niekorzystnie na proces zdobywania umiejętności szkolnych: -opóźnienia i zaburzenia percepcji wzrokowej i słuchowej, zaburzenia procesu lateralizacji, deficyt pamięciowy, deficyt uwagi powiązany z nadmierną ruchliwością, opóźnienia i zaburzenia mowy.

Źródło adnotacji : <http://kodeks.osdw.pl/ksiazka/Pod-red-Violetty-Florkiewicz/Terapia-pedagogiczna-scenariusze-zajec,kodekENVGC23U>

12. **Terapia pedagogiczna.T. 2, Zagadnienia praktyczne i propozycje zajęć** /pod red. nauk. Ewy Małgorzaty Skorek. Kraków : "Impuls", 2005. - 178, [1] s.

Książka pt. „Terapia Pedagogiczna” stanowi przegląd wybranych metod stosowanych w terapii pedagogicznej oraz zawiera obszerny materiał metodyczny mogący wzbogacić warsztat pracy terapeutycznej z dziećmi. Znalazły się tutaj rozprawy na temat muzykoterapii i treningu relaksacyjnego, metody Ruchu Rozwijającego, kinezylogii edukacyjnej oraz terapii dzieci z zaburzoną neurodynamiką przez kontakt ze zwierzętami i wiele innych. Scenariusze zajęć zaś zostały opracowane z myślą o pracy z dziećmi przejawiającymi zaburzenia percepcji wzrokowej, słuchowej, z zaburzeniami lateralizacji oraz koordynacji ruchowej. Przedstawiono ponadto propozycje zajęć z dziećmi mającymi trudności z ortografią. Do każdego scenariusza zajęć opracowano pomoce, a w propozycjach zajęć podano przykład ich wykorzystania. Wszystkie pomoce do pracy korekcyjno-kompensacyjnej umieszczone są na dołączonej do książki płytce CD.Książka adresowana jest do pedagogów-terapeutów, rodziców nauczycieli w przedszkolach i szkołach wszystkich szczebli, a także studentów kierunków nauczycielskich.

Źródło adnotacji:
http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=wyszukaj_op&pagin=0&id=174#wiecej

Materiały z internetu

13. Indywidualizacja nauczania a pomoc psychologiczno-pedagogiczna / Mirosława Jurak. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web:
http://www.eakademiaprzyszlosci.pl/pub/Dla_nauczyciela/Indywidualizacja_nauczania.pdf
Opracowany materiał zawiera zagadnienia: adresaci i formy realizacji pomocy przez ppp, organizacja pomocy w szkole, model pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami, projekt Karty Indywidualnych Potrzeb Ucznia, projekt Planu Działań Wspierających.

14. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Mirosława Pleskot. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.wychowaniewprzedszkolu.com.pl/aktualnosci/art,44,organizacja-pomocy-psychologiczno-pedagogicznej-dla-dzieci-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi.html>
Dołączono pliki do pobrania
 [tekst rozporządzenia w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.pdf](#)
Tekst Rozporządzenia MEN
 [prawo zmiany w organizacji pomocy psychologiczno.pdf](#)
Zmiany w prawie dotyczące organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej
 [pismo men projekty siedmiu rozporządzen.pdf](#)
Projekty rozporządzeń MEN
 [poradnik specjalne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży1.pdf](#)
Poradnik dla dyrektora - dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych
15. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, w gimnazjach, szkołach specjalnych, oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych i placówkach od 1 września 2011 roku. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www.men.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1853%3Apomoc-psychologiczno-pedagogiczna-od-1-wrzesnia-2011-roku&catid=60%3Aksztacenie-i-kadra-specjalne-potrzeby-edukacyjne-default&Itemid=85
16. Rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych dziecka w ramach reformy pomocy psychologiczno-pedagogicznej MEN / Jacek Stec. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web: http://www.doradcadyrektora.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=317:rozpoznawanie-potrzeb-edukacyjnych-dziecka-w-ramach-reformy-pomocy-psychologiczno-pedagogicznej-men-&catid=154:temat-miesica&Itemid=68
Opis obowiązków dyrektora placówki edukacyjnej wynikających z nowych przepisów związanych z pomocą pedagogiczno-psychologiczną dla dzieci ze specjalnymi potrzebami.

IV. Model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – diagnoza, program, wsparcie

Artykuły z czasopism

1. Nauczycielu, zrób to sam! / Włodzisław Kuzitowicz // Gazeta Szkolna : aktualności. - 2010, nr 13/14, s. 1, 4
Uwagi o projektowanych zmianach w systemie wsparcia psycho-pedagogicznego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. Rola pedagoga w pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych / Małgorzata Łoskot. - (Indywidualizacja pracy z uczniem w ramach reformy pomocy psychologiczno-pedagogicznej MEN oraz programu "Radosna Szkoła" w roku 2010/2011) // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 2, dod. "Dodatek Specjalny" s. 53-54
3. Rola psychologa w tworzeniu programu profilaktyki zachowań społecznych dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo / Ilona Sowińska-Gługiewicz. - Summ. // Edukacja Humanistyczna (Szczecin). - 2006, nr 2, s. [156]-160
Psychologiczne działania wspomagające, skierowane do dziecka upośledzonego i jego rodziny - przezwyciężanie trudności rozwojowych w relacjach ze środowiskiem społecznym i grupami odniesienia

4. Specjalne potrzeby edukacyjne w nanocywilizacji / Leokadia Wiatrowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, [nr] 2, s. 107-118
Dziecko i szkoła z punktu widzenia ekosystemu. Pomoc dzieciom z trudnościami szkolnymi. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne. Diagnoza i terapia pedagogiczna - badania.

Książki

5. **Edukacja małych dzieci - standardy, bariery, szanse : raport** /pod red. Anny Gizy ; Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności. Warszawa : Rzecznik Praw Dziecka : Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego, 2010. - 144 s.

Raport jest wynikiem kilkietapowego procesu gromadzenia wiedzy na temat barier dostępu do wysokiej jakości wczesnej edukacji w Polsce. Całe przedsięwzięcie zostało zaplanowane i przeprowadzone wspólnie przez Fundację Komeńskiego, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności oraz Pracownię Badań i Innowacji Społecznych "Stocznia" w ramach Programu "Dla Dzieci III".

Źródło adnotacji: <http://www.frd.org.pl/publikacje>

Wersja do pobrania:

http://www.frd.org.pl/repository/raporty/Raport_o_barierach.pdf

6. **Materiały do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych** [Dokument elektroniczny]: praktyczny program komputerowy /[aut.: Magdalena Fatyga et al. ; aut. programu Maciej Piasecki]. Warszawa : Wydawnictwo Verlag Dashofer, cop. 2009. - 1 dysk optyczny (CD-ROM)

Materiały do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych” to prosty w obsłudze program komputerowy zawierający praktyczne wskazówki ekspertów oraz gotowe materiały przeznaczone do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W ramach poszczególnych modułów m.in.: narzędzia umożliwiające dokonanie wstępnej diagnozy pedagogicznej, procedury ubiegania się o pomoc zewnętrzną dla uczniów o specjalnych potrzebach, efektywna współpraca z rodzicami, kompleksowe metody wspomagające uczenie się, przykładowe scenariusze zajęć, analiza pracy nauczycieli, zasady przygotowywania indywidualnych planów pracy, budowanie indywidualnych programów edukacyjnych, materiały do wykorzystania podczas realizacji indywidualnych planów pracy, formalne warunki oceniania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, zakres dostosowywania ocen do specyfiki uczenia się uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, metody i zasady oceniania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, interpretacja aktów prawnych. Narzędzia pracy są dopasowane do wieku ucznia i rodzaju dysfunkcji.

Źródło adnotacji : <http://www.dashofer.pl/Materiały-do-pracy-z-uczniami-o-specjalnych-potrzebach-edukacyjnych/246/>

7. **Opieka - wychowanie - kształcenie : moduły edukacyjne** /pod red. nauk. Wandy Woronowicz, Danuty Apanel. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010. -171 s.

Prezentowana publikacja zawiera próby i wyniki badań, porządkowania rzeczywistości, poszukiwania rozumnych sposobów, ustawiania dobrych drogowskazów, przenikliwego wytyczania celów. Wszystko po to, by z tą prędkością, jaka możliwa jest w toczącym się życiu społecznym, zbliżyć się do ideału kształtowania człowieka na jego i ogólny pożytek. Celem książki jest zatem kontynuowanie dyskusji oraz wskazanie obszarów, w których jest jeszcze wiele do zrobienia. Celem jest również zwrócenie uwagi na fakt, że prawidłowo realizowana opieka, wychowanie i kształcenie stwarzają szansę prawidłowego rozwoju dziecka i poprawnego funkcjonowania w dalszym życiu. Nauki pedagogiczne to właśnie cierpliwe, roztropne, czasem błyskotliwe, a kiedy indziej nudnie przenikliwe, czujne, dalekowzroczne próby w tym zakresie. Publikacja kierowana jest do wszystkich Czytelników, przede wszystkim zaś pracowników oświaty i wychowania, chociaż także rodziców i wszystkich, którzy myślą z udręką i strapieniem o pokoleniu poruczonemu im do kształtowania i wyposażania w wiedzę niezbędną do działania i pięknego życia. Tom ten zawiera nie dające się przecenić dokonania wybitnych autorów, profesora Kazimierza Denka i profesora Wojciecha Kojsa, a także badaczy wkraczających w rozległe dziedziny edukacji.

Źródło adnotacji:

[http://www.ksiazka.net.pl/?id=katalog-](http://www.ksiazka.net.pl/?id=katalog-ksiazka&cid=b924791cddb26bfff782deea3d75be96&gzone=0&gid=d68a18275455ae3eaa2c291eebb46e6d&page=1)

[ksiazka&cid=b924791cddb26bfff782deea3d75be96&gzone=0&gid=d68a18275455ae3eaa2c291eebb46e6d&page=1](http://www.ksiazka.net.pl/?id=katalog-ksiazka&cid=b924791cddb26bfff782deea3d75be96&gzone=0&gid=d68a18275455ae3eaa2c291eebb46e6d&page=1)

8. **Uwierz w siebie : program terapeutyczny dla uczniów o specyficznych i specjalnych potrzebach edukacyjnych** /Renata Naprawa, Alicja Tanajewska, Krystyna Szczepańska. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2010. - 168 s.

Program terapeutyczny dla uczniów o specyficznych i specjalnych potrzebach edukacyjnych to publikacja wychodząca naprzeciw potrzebom edukacyjnym dzieci mających problemy w nauce czytania i pisania. Odbiorca (terapeuta, logopeda, oligofrenopeda) znajdzie tu szczegółowy program postępowania i pracy z dziećmi mającymi problemy na zaznaczonych polach. W programie tym zawarte zostały założenia i cele pracy terapeutyczno-edukacyjnej oraz treści nauczania wraz z metodami ich realizacji. W trakcie tworzenia programu uwzględnione zostały potrzeby intelektualne dziecka, a także potrzeba wyrównywania jego braków edukacyjnych. Program umożliwia wykorzystywanie różnorodnych rozwiązań merytoryczno-metodycznych, pozwala na swobodę w zakresie doboru zagadnień, ćwiczeń, materiału, celów, zadań oraz metod i form pracy wspomagających proces uczenia się i wychowania. Proponowana pozycja może być wykorzystana w pracy z uczniami klas 1–3 oraz 4–6 szkoły podstawowej.

Źródło adnotacji : <http://harmonia.edu.pl/pl/p/product/497>

Materiały z internetu

9. Jak przygotować IPET i PDW dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych?. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web:
http://www.cen.edu.pl/cen_serwis/userfiles/file/link3/ipet_i_pdw.pdf
Prezentacja, w której szczegółowo omówiono interpretację nowych rozporządzeń. Propozycje pracy pedagoga, przykłady KIPU, PDW, IPET.
10. Karta indywidualnych potrzeb ucznia. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web:
http://www.men.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2258%3Akarta-indywidualnych-potrzeb-ucznia&catid=125%3Aksztacenie-i-kadra-aktualnoci&Itemid=76

Dołączono wzory: karty indywidualnych potrzeb ucznia oraz planu działań wspierających.

11. MEN wprowadza zmiany. [online]. [dostęp: 10 lipca 2011]. Dostępny w World Wide Web:
http://www.ortograffiti.pl/nauczyciele/men_wprowadza_zmiany
Strona, na której są zamieszczane najważniejsze dokumenty związane z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Znajdują się tu zarówno oficjalne akty prawne, jak też propozycje rozwiązań przygotowane przez autorów serwisu tworzonego jako możliwie szerokiej bazy najpotrzebniejszych informacji i materiałów dla nauczycieli.

V. Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – przykładowe rozwiązania

V. 1. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania i pisania

Artykuły z czasopism

1. Arkusz obserwacyjny ucznia klas I-III z trudnościami w nauce czytania i pisania / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 2, s. 32-33
Charakterystyka sposobu czytania. Analiza pisma. Dodatkowe informacje o uczniu.
2. Biblioterapia w pracy z dzieckiem i młodzieżą dyslektyczną / Wanda Matras // Biblioterapeuta. - 2007, nr 4, s. 2-8
3. "Bracia miesiące" : scenariusz zajęć terapeutycznych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu / Jadwiga Jastrzęb, Karolina Radecka. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2010, nr 6, dod. s. IV-VI
Utrwalanie prawidłowej pisowni, wymowy i czytania nazw miesięcy. Edukacja wczesnoszkolna
4. Dostosowanie wymagań na sprawdzianie i egzaminie do potrzeb uczniów dyslektycznych / Jacek Stec // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 2, s. 36-38
Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w szkole podstawowej i w gimnazjum.
5. Dysleksja bez taryfy ulgowej / Katarzyna Maria Bogdanowicz // Między Nami Polonistami. - 2006, nr 4, s. 32-34
Uczeń z dysleksją na lekcjach języka polskiego.
6. Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, a może zaburzona integracja sensomotoryczna? / Agnieszka Janiec. - Bibliogr. // Bliżej Przedszkola. - 2007, nr 1, s. 55-62
Metoda integracji sensomotorycznej opracowana przez dr A. Jean Ayres. Zaburzenia funkcji psychoneurologicznych w zachowaniu i uczeniu się dzieci. Nieprawidłowe funkcjonowanie układów westybularnego (przedsionkowego), proprioceptywnego (kinestetycznego) i dotykowego. Założenia integracji sensomotorycznej.
7. Dysleksja - problem cywilizacyjny / Marta Korendo // Polonistyka. - 2009, nr 8, s. 51-53
Problem zbyt późnej diagnozy dysleksji u dziecka i tego konsekwencje. Postulat wycofania zeszytów pracy z diagnozowania dysleksji. Odpowiedź na pytanie dlaczego u dzieci dyslektycznych nieskuteczna jest nauka ortografii przez reguły oraz dlaczego dzieci te mają problemy z nauką języka obcego.
8. Dysleksja jako problem linearnych przekształceń / Jolanta Cieszyńska // Polonistyka. - 2009, nr 8, s. 18-22

Przyczyny i objawy wskazujące na możliwość powstania u dziecka trudności w nauce czytania i pisania.

9. Dyslektycy pod szczególną opieką / Katarzyna Bogdanowicz // Psychologia w Szkole. - 2006, nr 1, s. 77-85
Jak dyslektycy bronią poczucia własnej wartości. Wpływ trudności w uczeniu się u uczniów dyslektycznych na zaburzenia emocjonalne.
10. Dyslektyk to znaczy nieprzystosowany? / Bożena Krupa // Kwartalnik Edukacyjny. - 2005, nr] 2, s. 18-27
Specyficzne trudności w nauce czytania i pisania.
11. Głoski, sylaby, zdania - jakie to trudne! / Anna Szkolak // Edukacja i Dialog. - 2007, nr 2, s. 46-49
Reedukacja dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu.
12. Gry ortomagiczne - polisensoryczne wsparcie nauki ortografii / Ewa Nowicka // Dysleksja. - 2008, nr 2, s. 60-62
Multimedialny program edukacyjno-terapeutyczny "Gry ortomagiczne" - przeznaczony dla dzieci, którym opanowanie ortografii sprawia bardzo duże trudności. Program obejmuje pięć gier na trzech poziomach każda.
13. Instytucje wsparcia / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 9, s. 45-46
W sprawie ucznia: z zespołem ADHD, z rozpoznaną dysleksją rozwojową, przewlekłe chorego, nadużywającego alkoholu, eksperymentującego z narkotykami, wobec którego stosowana jest przemoc, z poważnymi problemami emocjonalnymi, będącego dzieckiem uchodźców.
14. Jak pracować z uczniem dyslektycznym w szkole średniej? / Danuta Rajewicz // Polonistyka. - 2007, nr 9, s. 55-60
Wyczerpujące omówienie problemów i wątpliwości nauczycieli w stosunku do ucznia dyslektycznego.
15. Jubileusz 5-lecia Programu Edukacyjno-Terapeutycznego ORTOGRAFFITI // Dysleksja. - 2009, nr 1, s. 29-33
Nauka czytania i pisania i techniki ćwiczeń psychomotorycznych. W badaniach pilotażowych brali udział nauczyciele gimnazjów z całej Polski. Program jest zalecany do realizacji w szkołach, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i do pracy samokształceniowej w domu. Program ORTOGRAFFITI w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych. Opieka merytoryczno-szkoleniowa dla nauczycieli. Modelowy system profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z dysleksją.
16. Karta indywidualnych potrzeb ucznia // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 9, s. 41
Pomoc psychologiczno-pedagogiczna ze względu na dysleksję rozwojową.
17. Kształcenie językowe w perspektywie edukacji uczniów dyslektycznych / Anna Podemska- Kałuża // Język Polski w Gimnazjum. - R. 11, nr 2 (2009/2010), s. 89-96
Trudności w pracy polonistów z uczniem dyslektycznym. Postulat funkcjonalnego dostosowania kształcenia językowego do możliwości uczniów dyslektycznych na poziomie gimnazjum, wprowadzenia przejrzystych procedur pracy z takim uczniem.
18. Kwestionariusz objawów dysleksji u uczniów klas III-IV według M. Bogdanowicz // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 2, s. 28-29
19. Lepiej zapobiegać niż leczyć : dysgrafia / Elżbieta Szymankiewicz // Wychowanie w Przedszkolu. - 2007, nr 8, s. 44-46

Przykłady czynności, przy których można ćwiczyć tzw. małą grafomotorykę u dzieci. Sposoby walki z dysgrafią.

20. Metoda wertykalna jako jedna z form pomocy uczniom z dysleksją / Zofia Gwoździwicz. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2009, nr 2, s. 11-16
Konstruowanie metody wertykalnej i próby stosowania układów pionowych w zapisie tekstu do ćwiczeń czytania. Zalety metody wertykalnej.
21. Metodyczne podstawy pracy korekcyjno-kompensacyjnej w terapii pedagogicznej uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu / Jadwiga Jastrząb // Wychowanie na Co Dzień. - 2010, nr 12, dod. s. I-II
Konstrukcja konspektu do zajęć terapeutycznych.
22. Metodyka interdyscyplinarna u podstaw skutecznej terapii pedagogicznej / Jadwiga Jastrząb // Wychowanie na Co Dzień. - 2009, nr 4/5, dod. s. I-V
Diagnoza specyficznych trudności w poprawnym pisaniu pod względem ortograficznym. Scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z dysleksją rozwojową opracowany we współpracy z panią Izabelą Pufal i Agatą Winnicką. Scenariusz zawiera tok postępowania terapeuty w roli nauczyciela animującego proces poznawczy i treningi uczniów zmierzające do opanowania przez nich kompetencji ortograficznych w danej dziedzinie.
23. Model diagnozowania dysleksji rozwojowej / Marta Bogdanowicz. - Bibliogr. // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 3, s. 33-37
Złe tradycje w diagnozowaniu dysleksji rozwojowej. Problem nadmiaru opinii o dysleksji rozwojowej. Dwa krytyczne okresy w programie diagnozowania dysleksji rozwojowej. Etapy diagnozowania dysleksji rozwojowej: diagnoza gotowości szkolnej, diagnoza ryzyka dysleksji, diagnoza dysleksji rozwojowej.
24. Multimedia w terapii pedagogicznej / Ewa Nowicka. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2008, nr 2, s. 28-32
Komputerowa terapia pedagogiczna. Uczniowie przejawiający specyficzne trudności w czytaniu, pisaniu i liczeniu - dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Programy edukacyjno-terapeutyczne obejmują obszary: poznawczy, emocjonalno-motywacyjny, wzrokowo-słuchowo-językowy. Zajęcia terapeutyczne.
25. Nauczanie diagnozujące w terapii pedagogicznej uczniów z dysleksją rozwojową / Jadwiga Jastrząb // Wychowanie na Co Dzień. - 2010, nr 3, dod. s. I-IV
Zadania nauczyciela-terapeuty. Konspekt do zajęć terapii pedagogicznej dla uczniów klasy IV-V z dysleksją rozwojową.
26. Nauczyciel wobec zmian MEN dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Małgorzata Różańska. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2010, nr 2, s. 27-30
System profilaktyki i pomocy uczniom z dysleksją. Wskazówki pomocne przy dobieraniu materiałów do diagnozy. Wskazówki pomocne przy badaniu programu wsparcia dla uczniów ryzyka dysleksji w szkole.
27. Nauka ortografii z wykorzystaniem kolorów. Cz. 1 / Grażyna Młynarska. // Dysleksja.-2008, nr 2, s. 45-46
Uczniowie przejawiający trudności w nauce czytania i pisania (dysleksja) - edukacja wczesnoszkolna.
28. Nauka ortografii z wykorzystaniem kolorów. Cz. 2 / Grażyna Młynarska. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2009, nr 1, s. 42-44

Uczniowie przejawiający trudności w nauce czytania i pisania (dysleksja) - edukacja wczesnoszkolna.

29. Nauka ortografii z wykorzystaniem kolorów. Cz. 3 / Grażyna Młynarska. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2009, nr 3, s. 48-49
Uczniowie przejawiający trudności w nauce czytania i pisania (dysleksja) - edukacja wczesnoszkolna.
30. Nieharmonia : dlaczego niektórym inteligentnym dzieciom tak trudno czytać, pisać, liczyć / oprac. Joanna Cieśla // Polityka. - 2008, nr 50, dod. "Pomocnik Psychologiczny" s. 14-17
Podstawowe pojęcia i mechanizmy związane z dysleksją i towarzyszącym jej zaburzeniom.
31. Nowa bateria metod diagnozy przyczyn niepowodzeń szkolnych / Urszula Sajewicz-Radtke, Bartosz M. Radtke // Dysleksja. - 2008, nr 1, s. 25-28
Uczniowie klas II szkoły podstawowej - dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu o charakterze dysleksji rozwojowej. Testy wchodzące w skład baterii metod diagnozy niepowodzeń szkolnych: Test Porównywania Figur, Test Przerysowywania Figur, Test Trudnej Figury. Test Bogdanowicz "Nasz język".
32. O Programie Wspierającym Karierę Edukacyjną Młodzieży w Publicznym Gimnazjum nr 7 w Wałbrzychu / Iwona Wal // Dyrektor Szkoły. - 2006, nr 7, s. 38-40
Program skierowany jest do tych uczniów, którzy przejawiają specyficzne problemy w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, dysortografia, ADHD), mają trudności w opanowaniu wiedzy i umiejętności z określonego przedmiotu, nie potrafią wytworzyć i utrzymać właściwych relacji z rówieśnikami. Szczególna rola wychowawcy klasy.
33. Objawy zaburzeń utrudniających naukę czytania i pisania / Anna Pawlak-Prażmowska // Bliżej Przedszkola. - 2006, nr 3, s. 22
Objawy zaburzeń percepcji wzrokowej, słuchowej i zaburzeń w sferze ruchowej utrudniające naukę pisania i czytania. Zadania nauczyciela przedszkola.
34. "Ortograficzne łamigłówki" - konkurs dla uczniów z dysleksją rozwojową / Violetta Piasecka // Dysleksja. - 2009, nr 2, s. 46-48
Klasy IV-VI szkoły podstawowej.
35. Osoba i nauczanie Jana Pawła II ponadczasowym programem edukacyjnym / Jadwiga Jastrzęb // Wychowanie na Co Dzień. - 2007, nr 3, dod. s. I-IV
Realizacja procesu wychowania (wśród uczniów z trudnościami w uczeniu się). Lekcja hospitacyjna na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z trudnościami w czytaniu i pisaniu. Budowanie umiejętności wiązania wiedzy akademickiej z potrzebami szkoły oraz poziomem funkcjonowania dzieci pod wpływem jej metodycznego zastosowania (powiązania z filozofią personalistyczną, z wysokim autorytetem osobowym i moralnym Jana Pawła II).
36. Outsiderzy w szkolnej ławce? : dysleksja rozwojowa - diagnoza i rzeczywistość / Dorota Bronk. - (Ocenianie, diagnoza, ewaluacja we wczesnej edukacji). - Summ. // Problemy Wczesnej Edukacji. - 2009, nr 1, s. [174]-180
37. Plan indywidualnego wsparcia ucznia / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 2, s. 30-31
Plan oddziaływań do realizacji w II semestrze roku szkolnego 2010/2011. Trudności w pisaniu i czytaniu.
38. Poziom umiejętności czytania i pisania jako wskaźnik zdrowia społecznego / Sławomir Jabłoński. - Bibliogr. // Edukacja. - 2009, nr 2, s. 65-77

Umiejętność czytania i pisania jako ważny zasób społeczny. Sytuacje krytyczne w kształceniu umiejętności czytania i pisania. Jakość nauczania czytania i pisania. Diagnozowanie trudności w czytaniu i pisaniu.

39. Prawa ucznia z dysleksją w szkole : prawo i praktyka / Anna Foltyniak // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 3, s. 14-15
Dostosowanie wymagań. Egzaminy zewnętrzne.
40. Problemy emocjonalne dyslektyków / Katarzyna Maria Bogdanowicz // Między Nami Polonistami. - 2007, nr 8, s. 14-16
Wpływ trudności w uczeniu się u uczniów dyslektycznych na zaburzenia emocjonalne.
41. Problemy emocjonalne i nieprawidłowości w funkcjonowaniu społecznym uczniów z dysleksją / Katarzyna Maria Bogdanowicz. - Bibliogr. // The Teacher : english language teaching. - 2006, nr 10, s. 22-27
42. Problemy uczniów z dysleksją / Ewa Iskierka-Kasperek // Psychologia w Szkole. - 2010, nr 2, s. 101-108
43. Profilaktyka niepowodzeń w czytaniu i pisaniu na przykładzie wybranych metod / Anna Jurek. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2008, nr 2, s. 33-37
Metody terapii pedagogicznej. Kształcenie sprawności czytania i pisania uczniów z dysleksją.
44. Przygotowanie grafomotoryczne do pisania : rozważania pedagoga terapeuty / Marianna Liberadzka. - Bibliogr. // Życie Szkoły. - 2009, nr 6, s. 26-31
Zapobieganie problemom dysgrafii (obserwacja ucznia, przygotowanie do pisania). Ćwiczenia grafomotoryczne dla dzieci 6-letnich.
45. Psychocybernetyka w praktyce klinicznej / Irena Sosin // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 1, s.56-58
Zajęcia z uczniami z dysleksją rozwojową. Założenia metody psychocybernetyki Maxwella Maltza.
46. "Psychopedagogika stosowana" u podstaw skutecznej terapii pedagogicznej / Jadwiga Jastrząb // Wychowanie na Co Dzień. - 2009, nr 1/2, dod. s. I-III
Scenariusz zajęć terapeutycznych dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w początkowej nauce czytania i pisanie - zakwalifikowanych do grup ryzyka dysleksji.
47. Rola i zadania terapeuty osób ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się / Jadwiga Jastrząb // Wychowanie na Co Dzień. - 2008, nr 3, s. 30-32
Status nauczyciela-terapeuty (aspekt prawny). Zadania terapeuty. Zasady udzielania pomocy pedagogiczno-psychologicznej uczniom z zaburzeniami w czytaniu i pisaniu.
48. Rozpoznanie wczesnej dysleksji rozwojowej a reforma programowa / Jadwiga Jastrząb // Wychowanie na Co Dzień. - 2009, nr 9, dod. s. I-IV
Edukacja wczesnoszkolna - propedeutyczny etap kształcenia i realizacji obowiązku szkolnego. Edukacja polonistyczna na etapie edukacji wczesnoszkolnej. Psychopedagogiczne standardy czytania i pisanie na poziomie edukacji wczesnoszkolnej.
49. Scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla ucznia szkoły ponadgimnazjalnej z diagnozą dysortografii typu słuchowego / Agnieszka Ochłust // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 3, s. 25-27
50. Scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z dysleksją rozwojową / oprac. Jadwiga Jastrząb, Agnieszka Boruszewska, Angelika Mrozik // Wychowanie na Co Dzień. - 2009, nr 3, dod. s. II-V

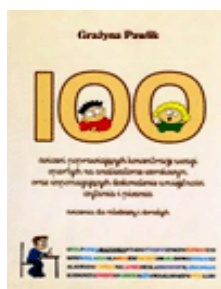
Temat scenariusza : "Głoski dźwięczne i bezdźwięczne w języku polskim".

51. Scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z dysleksją rozwojową / oprac. Jadwiga Jastrząb, Izabela Pufal, Agata Winnicka // Wychowanie na Co Dzień. - 2009, nr 4/5, dod. s. II-V
Temat konspektu : "Zasada pisowni ch wymiennego na sz w wyrazach pokrewnych".
52. Scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych z uczniem gimnazjum z diagnozą dysgrafii / Agnieszka Ochlust // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 3, s. 28-29
53. Sporty zimowe - scenariusz zajęć terapeutycznych / Jadwiga Jastrząb, Joanna Falencikowska, Alina Hapaniuk // Dysleksja. - 2009, nr 1, s. 53-57
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej. Temat: Sporty zimowe. Dzieci z dysleksją rozwojową. Dostawienie umiejętności poprawnego pisania i umiejętności głośnego czytania za zrozumieniem.
54. Strategie czytania w dysleksji / Agnieszka Wypych // Psychologia w Szkole. - 2010, nr 2, s. 95-100
Pomoc dziecku dyslektycznemu w rozumieniu procesu czytania.
55. Szkoła przyjazna uczniom z dysleksją - efekty projektu // Dysleksja. - 2009, nr 2, s. 30-32
System profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z dysleksją. W projekcie brali udział uczniowie kl. IV-VI szkół podstawowych z woj. pomorskiego i wielkopolskiego. Założenia podstawowe. Diagnostyka wstępna i końcowa. Efekty terapii pedagogicznej: pisanie, czytanie. Wnioski.
56. Taki Einstein, a nie umie czytać! / Jadwiga Radwańska // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 2, s. 14-17
Dysleksja rozwojowa należy do grupy specyficznych trudności w uczeniu się. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu. Etapy diagnozy.
57. Trzeci odcinek orzecha / Bożena Kukier // Matematyka w Szkole : czasopismo dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów. - 2007, nr 40, s. 5-7
Propozycja poznania na konkretnych przykładach specyficznego myślenia uczniów z dysfunkcjami, takimi jak dysleksja i dysgrafia, jak krzywdząca może być ocena ich każdej szkolnej pracy pisemnej, w szczególności egzaminacyjnej, a zwłaszcza maturalnej, gdzie wszystkie zadania są otwarte i jest wymagane pełne rozwiązanie.
58. Uczeń dyslektyczny wobec lektur szkolnych / Marta Kazienko-Szczerbak // Język Polski w Szkole IV-VI. - R. 10, nr 3 (2008/2009), s. 33-42
Wyjaśnienie czym jest dysleksja i jak wpływa na trudności dziecka w recepcji lektury. W jaki sposób nauczyciele, pedagodzy i rodzice mogą ułatwić dziecku przezwyciężenie tych trudności.
59. W kierunku poprawy sytuacji diagnozowania dysleksji / Grażyna Krasowicz-Kupis, Izabela Pietras // Dysleksja. - 2008, nr 1, s. 20-21
Narzędzia diagnostyczne oraz standardy diagnozowania dysleksji rozwojowej u uczniów klas III szkoły podstawowej. Aspekty diagnozy: umiejętność czytania i pisania, umiejętności fonologiczne, tempo nazywania.
60. Zaburzenie rozwoju językowego a dysleksja / Grażyna Krasowicz-Kupis // Psychologia w Szkole. - 2010, nr 2, s. 85-[94]
Specyficzne trudności w uczeniu się dzieci z dysleksją. Język dzieci z dysleksją. Deficyty językowe.
61. Znaczenie diagnozy / Bożenna Odowska-Szlachcic // Życie Szkoły. - 2007, nr 7, s. 44-49

Dysleksja rozwojowa dzieli się na dysleksję typu wzrokowego, słuchowego i postać mieszaną: wzrokowo-słuchową. Symptomy poszczególnych rodzajów dysleksji. Znaczenie rehabilitacji ortotypycznej.

Książki

62. **100 ćwiczeń poprawiających koncentrację uwagi** (opartych na analizatorze wzrokowym) oraz wspomagających doskonalenie umiejętności czytania i pisanie : ćwiczenia dla młodzieży i dorosłych / Grażyna Pawlik. Zamość : ABACUS, 2008. - 198 s.

Niniejsza książka jest bardzo bogatym opracowaniem pod względem ilości zawartych w niej ćwiczeń, ale przede wszystkim różnorodności ich form. Ćwiczenia zawarte w niej wspomagają doskonalenie umiejętności poprawnego czytania i pisanie u uczniów z zaburzeniami analizy i syntezy wzrokowej (co może występować niezależnie od wad wzroku).

Źródło adnotacji :

<http://www.radar.pl/100-cwiczen-poprawiajacych-koncentracje-uwagi-opartych-na-analizatorze-wzrokowym-oraz-wspomagajacych-doskonalenie-umieje-45774132/>

63. **5 największych problemów u dzieci : poradnik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców** / Dorota Nosowska, Renata Kreczman-Madej. Warszawa : Arystoteles - Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Handlowe, 2010. - 400 s.

Poradnik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców dotyczący pięciu największych problemów u dzieci: ADHD, dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia i wstyd. W książce tej znajdziemy odpowiedzi na następujące pytania: Jak stwierdzić u dziecka dysleksję i jak z nią walczyć? W jaki sposób pomóc uczniowi z dysortografią? Jak wesprzeć dziecko z dyskalkulią? Jak radzić sobie z dzieckiem z ADHD? Jak pomóc nieśmiałemu dziecku w walce ze wstydem? Wskazówki, jak oderwać dziecko od komputera. Rady dla rodziców telewizyjnego maniaka. Metody postępowania z fanem sieci fast food. Rady na czas dojrzewania.

Źródło adnotacji :

<http://www.sklep.gildia.pl/literatura/140207-dorota-nosowska-renata-kreczman-madej-5-najwiekszych-problemow-u-dzieci>

64. **Co robić, żeby dziecko sprawniej czytało i pisało, a dorosły przetrwał** : opracowanie dla terapeutów i rodziców / Joanna Baran. Gdańsk : Wydawnictwo "Harmonia", 2009. - 67 s.

Poradnik adresowany jest do rodziców, nauczycieli i terapeutów, szczególnie tych, którzy nie wierzą w skuteczność terapii pedagogicznej. Autorka napisała go na podstawie własnych doświadczeń. Omawia najczęstsze problemy, które pojawiają się w trakcie terapii. Pokazuje, jak je przezwyciężać, jak zachęcić dziecko do pracy, dodać mu motywacji i pewności siebie. Przekonuje, że na końcowy sukces ma wpływ nie tylko terapeuta, ale także nauczyciele i rodzina. Swoje rozważania Autorka potwierdza kilkoma przykładami uczniów, z którymi pracowała i którym pomogła zminimalizować problemy w nauce.

Źródło adnotacji :

<http://www.gandalf.com.pl/b/co-robic-zeby-dziecko-sprawniej-czytalo/>

65. **Czytanie programowane : ćwiczenia dla dzieci z dysleksją** / Katarzyna Sedivy. Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, cop. 2009. -Teka ([32] s. tabl.).

Czytanie programowane przeznaczone jest dla dzieci w wieku szkolnym, które literują lub głoskują, mają problemy z rozumieniem czytanych tekstów lub czytają zbyt wolno. Zestaw sylab, pseudowyrazów oraz luźnych, niepowiązanych znaczeniowo słów ma na celu usprawnienie techniki czytania. Zadania są ułożone w taki sposób, aby stopniowo uczyć odczytywania coraz trudniejszych pod względem budowy wyrazów i całych zdań. Ćwiczenia opracowane zostały na podstawie założeń symultaniczno-sekwencyjnej metody nauki czytania profesor Jagody Cieszyńskiej.

Źródło adnotacji : <http://www.we.pl/index.php?s=karta&id=347>

66. **Dysleksja : teoria i praktyka** /red. nauk. Gavin Reid, Janice Wearmouth; przekł. Hanna Kostyło, Piotr Kostyło. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008.- 543, [1]s.

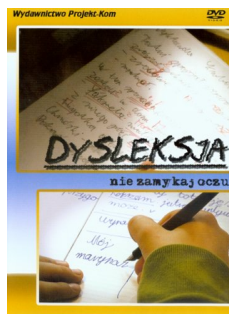

„Dysleksja. Teoria i praktyka” dostarcza informacji na temat najnowszych koncepcji dotyczących dysleksji oraz nauczania czytania i pisanie. Jak wskazuje sam tytuł, książka składa się z dwóch części. W pierwszej z nich przedstawiono teoretyczne wyjaśnienie zagadnień związanych z etiologią, diagnozą i terapią dysleksji oraz pracą z uczniem dyslektycznym. W części drugiej autorzy wskazują, w jaki sposób wykorzystać te koncepcje teoretyczne w praktyce. Wyjaśniają wiele trudności, których doświadczają dzieci z dysleksją ucząc się czytać i pisać. Wskazują również problemy i wyzwania, z którymi muszą się zmierzyć pracujący z nimi nauczyciele czy psycholodzy.

Źródło adnotacji :

<http://www.gwp.pl/5306,dysleksja-teoria-i-praktyka.html>

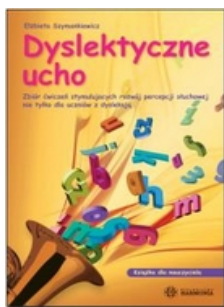
67. **Dysleksja [Film]** :nie zamykaj oczu. Sosnowiec : Wydawnictwo Projekt-Kom, [ca 2010]. - 1 dysk optyczny : dżw., kolor. ;12 cm.

Film opowiada historie dzieci w różnym wieku i z różnym rodzajem dysleksji rozwojowej pokazując ich życie i perypetie związane z nauką i egzystencją w społeczeństwie szkolnym. Uwzględnia również to, jak duży wpływ na ich postrzeganie świata mają nauczyciele, którzy mogą bardzo dużo zrobić, aby ochronić dzieci poprzez okazywanie zrozumienia i dostosowywanie wymagań stawianych uczniom.

Źródło adnotacji : katalog DBP

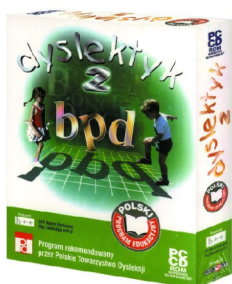
68. **Dyslektyczne ucho : zbiór ćwiczeń stymulujących rozwój percepcji słuchowej** nie tylko dla uczniów z dysleksją : książka dla nauczyciela /Elżbieta Szymankiewicz. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2009. -73, [1] s.

Niniejsza publikacja składa się z zeszytu ćwiczeń przeznaczonego dla ucznia oraz książki dla nauczyciela. Zawiera ćwiczenia stymulujące rozwój percepcji słuchowej i funkcji językowych. Wykonując zadania, uczeń pracuje na słowach lub pseudosłowach oraz ćwiczy pamięć słuchową. Wiele ćwiczeń wykonuje tylko ustnie. Część poleceń kojarzy się ze znanymi zabawami, np. gra memory, łączenie kropek tworzących rysunek. W ostatnim rozdziale znajdują się opisy zabaw grupowych. Zadaniem dziecka jest wykonywać podane ćwiczenia, angażując przede wszystkim percepcję słuchową. Z tego też powodu w poleceniach do ćwiczeń prosi się ucznia, by najpierw posłuchał, a dopiero potem powiedział. Jeśli ćwiczenie jest zbyt trudne, powinien je najpierw zapisać.

Źródło adnotacji : <http://www.gandalf.com.pl/b/dyslektyczne-ucho-zbior-cwiczen/>

69. **Dyslektyk 2** [Dokument elektroniczny]. Warszawa : BPP Marcin Borkowski : distr. MarkSoft, cop. 2008. - 1 dysk optyczny (CD-ROM) : dźwięk, kolor ; 12 cm + Instrukcja : [2] s.

Dyslektyk 2 to program wspomagający pracę z dziećmi z dysleksją. W skład programu wchodzi zestaw ćwiczeń rozwijających analizatory słuchowy i wzrokowy, pamięć wzrokową i słuchową, koncentrację uwagi i pamięć krótkotrwałą, a także cztery ćwiczenia sprawdzające znajomość ortografii. Ćwiczenia wybierane są przez program automatycznie, na podstawie wcześniejszych wyników dziecka. Dzięki temu w czasie pracy z programem nie jest konieczna stała fachowa kontrola nad dzieckiem, co ułatwia uzupełnienie zajęć prowadzonych przez terapeutę systematyczną pracą w domu. Program zawiera kilkanaście atrakcyjnych gier rozwijających analizę wzrokową i słuchową, ćwicząc koncentrację uwagi i sprawdzających znajomość ortografii. Prócz gier Dyslektyk 2 zawiera wbudowanego nadzorcę, zapamiętując dzieci i dobierający na podstawie tych wyników kolejne ćwiczenia. Posiada również słownik problemów ortograficznych, który może być dowolnie modyfikowany i indywidualnie dopasowany do potrzeb korzystających z niego dzieci. Dyslektyk 2 jest zalecany na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum jak również do indywidualnej pracy z dzieckiem. Dyslektyk 2 to program polecany przez terapeutów i rekomendowany przez Towarzystwo Dysleksji jako program komputerowy do wspierania terapii pedagogicznej.

Źródło adnotacji : <http://www.projekt-kom.pl/nawosci/dyslektyk-2.html>

70. **Grafomotoryka u dzieci : w wieku 7-13 lat** /Aneta Domagała, Urszula Mirecka ; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010.

Autorki, (...)uwzględniły nie tylko wytwory czynności grafomotorycznych, ale także zaprezentowały różne aspekty przebiegu tychże czynności, co pozwoliło im na wielopłaszczyznową ocenę grafomotoryki, obejmującą zarówno przyczyny, jak i objawy ewentualnych nieprawidłowości w tej sferze. Badania zostały zrealizowane w ramach projektu pt. "Zaburzenia komunikacji pisemnej. Profil sprawności grafomotorycznych jako technika diagnozowania dzieci w wieku 7-13 lat. Rozwój grafomotoryki - ryzyko dysgrafii". Łącznie wzięło w nich udział 300 uczniów klas I-VI szkoły podstawowej. W zakresie zbierania materiału badawczego Autorki wykazały się wielką rzetelnością i kompetencją językoznawczą, logopedyczną i psychologiczną. Praca charakteryzuje się przejrzystością strukturalną, wzorowym uporządkowaniem treści, wyrazi stymi wnioskami. Dzięki pracy A. Domagały i U. Mireckiej otrzymaliśmy wartościowy obraz rozwojowych i patologicznych aspektów grafomotoryki u dzieci.

Źródło adnotacji :

<http://www.empik.com/grafomotoryka-u-dzieci-w-wieku-7-13-lat-domagala-aneta-mirecka-urszula,prod59466032,ksiazka-p>

71. **Przewycięzanie trudności w czytaniu i pisaniu : terapia pedagogiczna** /Halina Pętlewska. Kraków : Impuls, 2003. - 93, [3] s.

Publikacja ta stanowi cenne źródło informacji teoretycznej i praktycznej dla nauczycieli i rodziców, którzy na co dzień mają problemy z dziećmi dysleksyjnymi i nie wiedzą jak im pomóc. Porusza problematykę dysleksji w odniesieniu do ogółu zaburzeń związanych z czytaniem i pisanem (dysortografia, dysgrafia, aleksja). Pokazuje wczesne symptomy zapowiadające późniejsze kłopoty w czytaniu, jak zaburzenia rozwoju mowy małego dziecka i nietypową lateralizację tzn. przewagę stronną ciała. Przedstawia poszczególne etapy rozwoju czytania, umiejętność rozumienia tekstu. A przede wszystkim odpowiada na pytanie jak konkretnie pomóc dziecku dysleksyjnemu?

Źródło adnotacji:

http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=wyszukaj_op&pagin=0&id=115#wiecej

72. **Terapia dzieci zagrożonych dysleksją : stymulacja lewej półkuli mózgu** / Marta Korendo ; il. Monika Owieśna. Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, cop. 2009. - Teka (4 s., 36 k. tabl.).

Trudności w uczeniu się mowy są najczęściej spowodowane kłopotami w uruchomieniu strategii lewopółkulowych. Proponowane ćwiczenia przeznaczone są dla dzieci z trudnościami w nauce języka - przede wszystkim dla zagrożonych dysleksją, ale także dla niesłyszących, z zespołem Aspergera, z dyslalią i innymi dysfunkcjami rozwojowymi. Publikacja polecana przez prof. Jagodę Cieszyńską.

Źródło adnotacji :

<http://www.we.pl/index.php?s=karta&id=345>

73. **Wokół dysleksji : co warto wiedzieć o dysleksji i nowoczesnych sposobach przeciwdziałania jej** / pod red. nauk. Zofii Pomirskiej. Warszawa : Difin, 2010. -158 s.

Książka poświęcona jest specjalnym trudnościom w nauce czytania i pisania oraz sposobom ich pokonywania. Jej zawartość bazuje na pracach uczestników Podyplomowego Studium Terapii Zaburzeń Czytania i Pisania działającego na Uniwersytecie Gdańskim. Oprócz rozważań teoretycznych można w niej znaleźć przykłady nowoczesnych metod terapii dysleksji.

Źródło adnotacji :

http://www.difin.pl/1_ksiegarnia/index.php?id=1301&PHPSESSID=txnxurpsvswerrd

V. 2. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki

Artykuły z czasopism

1. Czy dziewięć jest większe od sześciu? / Magdalena Pitala // Psychologia w Szkole. - 2007, nr 3, s. 61-68
Dyskalkulia - definicja. Obszary umiejętności matematycznych zaburzonych u dzieci z dyskalkulią. Jak rozpoznać dyskalkulię.
2. Ćwiczenia rozwijające myślenie i umiejętności matematyczne : dodawanie i odejmowanie w zakresie 20 : scenariusz do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów klas I-III ze specyficznymi trudnościami w nauce matematyki / Izabela Franc // Wszystko dla Szkoły. - 2005, nr 10, s. 5-6
3. Diagnoza umiejętności matematycznych uczniów w starszym wieku szkolnym / Anna Walerzak-Więckowska. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2009, nr 3, s. 31-37
Metody i narzędzia do specjalistycznej diagnozy zaburzeń zdolności matematycznych: metody diagnostyczne, narzędzia diagnostyczne. Dyskalkulia rozwojowa: dyskalkulia werbalna, praktyczna, leksykalna, graficzna, ideagnostyczna, operacyjna. Inne zaburzenia zdolności matematycznych. Spis trudności obserwowanych u uczniów klas IV-VI, występujących przy liczeniu.
4. Drugi twardy orzech dla egzaminatora / Bożena Kukier // Matematyka w Szkole : czasopismo dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów. - 2007, nr 39, s. 3-4
Przyjrzenie się nietypowym sposobom rozwiązywania zadań matematycznych przez ucznia ze stwierdzoną dysleksją i dysgrafią - uczeń taki często od razu podaje odpowiedź lub pomija niektóre etapy w zapisach rozwiązania, tak, że trudno dostrzec sens zapisywanych przez niego obliczeń.
5. Dyskalkulia. Cz. 2 / Agnieszka Janiec // Bliżej Przedszkola. - 2008, nr 1, s. 46-48
Propozycja przeprowadzenia badania dojrzałości operacyjnej rozumowania w zakresie stałości nieciągłych (pomocę, postępowanie). Analiza wypowiedzi dzieci. Zakres pytań na Skali Umiejętności Matematycznych Urszuli Oszwy. Przykładowe informacje, jakie powinna zawierać opinia dotycząca zaobserwowanych u dziecka trudności matematycznych.
6. Dyskalkulia a dojrzałość do uczenia się matematyki. Cz. 1 / Agnieszka Janiec // Bliżej Przedszkola. - 2007, nr 12, s. 46-47

Trudności wskazujące na dyskalkulię u dziecka. Symptomy stanowiące zespół objawów trudności w uczeniu się matematyki. Tabela pozwalająca ocenić poziom rozwoju matematycznego dziecka. Umiejętności wskazujące na dojrzałość do uczenia się matematyki w warunkach szkolnych.

7. Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, a może zaburzona integracja sensomotoryczna? / Agnieszka Janiec. - Bibliogr. // *Bliżej Przedszkola*. - 2007, nr 1, s. 55-62
Metoda integracji sensomotorycznej opracowana przez dr A. Jean Ayres. Zaburzenia funkcji psychoneurologicznych w zachowaniu i uczeniu się dzieci. Nieprawidłowe funkcjonowanie układów wstębnego (przedśionkowego), proprioceptywnego (kinestetycznego) i dotykowego. Założenia integracji sensomotorycznej.
8. Jak pomóc dziecku z dyskalkulią? / Magdalena Pitala. - Bibliogr. // *Psychologia w Szkole*. - 2007, nr 4, s. 65-74
Rozpoznawanie dyskalkulii. Diagnoza zachowania. Diagnoza procesów regulacji. Diagnoza genetyczna.
9. Jak pomóc dziecku z dyskalkulią? : (zestawienie bibliograficzne w wyborze) / Elżbieta Trojan // *Wychowawca*. - 2010, nr 6, s. 11
Zestawienie obejmuje wydawnictwa zwarte i artykuły z czasopism.
10. Matematyczne obrazy : możliwości pracy terapeutycznej z dzieckiem z trudnościami w matematyce / Robert Fuławka // *Oblicza Edukacji*. - 2006, nr 2, s. 37-38
11. Moja praca z dziećmi z trudnościami w uczeniu się matematyki / Joanna Wójcicka // *Dysleksja*. - 2009, nr 3, s. 44-45
Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Terapia pedagogiczna. Przykłady ćwiczeń.
12. Multimedia w terapii pedagogicznej / Ewa Nowicka. - Bibliogr. // *Dysleksja*. - 2008, nr 2, s. 28-32
Komputerowa terapia pedagogiczna. Uczniowie przejawiający specyficzne trudności w czytaniu, pisaniu i liczeniu - dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Programy edukacyjno-terapeutyczne obejmują obszary: poznawczy, emocjonalno-motywacyjny, wzrokowo-słuchowo-językowy. Zajęcia terapeutyczne.
13. Nieharmonia : dlaczego niektórym inteligentnym dzieciom tak trudno czytać, pisać, liczyć / oprac. Joanna Cieśla // *Polityka*. - 2008, nr 50, dod. "Pomocnik Psychologiczny" s. 14-17
Podstawowe pojęcia i mechanizmy związane z dysleksją i towarzyszącym jej zaburzeniom.
14. O Programie Wspierającym Karierę Edukacyjną Młodzieży w Publicznym Gimnazjum nr 7 w Wałbrzychu / Iwona Wal // *Dyrektor Szkoły*. - 2006, nr 7, s. 38-40
Program skierowany jest do tych uczniów, którzy przejawiają specyficzne problemy w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, dysortografia, ADHD), mają trudności w opanowaniu wiedzy i umiejętności z określonego przedmiotu, nie potrafią wytworzyć i utrzymać właściwych relacji z rówieśnikami. Szczególna rola wychowawcy klasy.
15. Pora czy nie pora na matematykę? / Małgorzata Darowna. - Bibliogr. // *Edukacja i Dialog*. - 2005, nr 9, s. 7-13
Przyczyny trudności w uczeniu się matematyki.
16. Ratunek w dyskalkulii / Iza Kujawska // *Głos Nauczycielski*. - 2008, nr 28, s. 6
Problem dyskalkulii w środowisku szkolnym. Matematyka jako obowiązkowy przedmiot maturalny.

17. Struktura intelektu dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się matematyki / Urszula Oszwa, Grażyna Krasowicz-Kupis. - Summ. - Bibliogr. // Przegląd Psychologiczny. - 2008, nr 4, s. [491]-511
*Zastosowanie skali D. Wechslera w diagnozie dzieci z trudnościami w uczeniu się.
Funkcjonowanie poznawcze dzieci z trudnościami w uczeniu się matematyki.*
18. Tajemnice wielokątów - scenariusz terapii matematyki / Iwona Błaszewska // Dysleksja. - 2009, nr 1, s. 49-52
Uczeń z dysleksją rozwojową - trudności w uczeniu się matematyki (dyskalkulia). Scenariusz zajęć - temat: Utrwalenie nazw, kształtów i wzorów na obliczanie pól powierzchni i wielokątów. Klasa V-VI szkoły podstawowej.
19. Uwarunkowania powodzenia szkolnego dzieci rozpoczynających edukację matematyczną / Małgorzata Półtorak. - Bibliogr. // Dysleksja. - 2009, nr 3, s. 7-11
Wczesna profilaktyka specyficznych trudności w uczeniu się matematyki. Kompetencje dziecka niezbędne do nabywania węzłowych umiejętności matematycznych. Czynniki warunkujące efektywność uczenia się przez dzieci rozpoczynające edukację matematyczną: wczesne umiejętności matematyczne dziecka, operacyjne rozumowanie na poziomie konkretnym, posługiwanie się reprezentacjami, integracja funkcji percepcyjno-motorycznych, odporność emocjonalna. Dziecko w wieku przedszkolnym.
20. Wyrównywanie trudności w nauczaniu matematyki uczniów lekko upośledzonych umysłowo / Bogumiła Bobik. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 1, s. 60-66
Dojrzałość do uczenia się matematyki. Możliwości matematyczne i organizacja zajęć korekcyjno-wyrównawczych w szkole specjalnej.
21. Zajęcia korekcyjno-wyrównawcze z matematyki / Berenika Korcz // Edukacja i Dialog. - 2005, nr 9, s. 21-25
Sposoby zapobiegania trudnościom w nauczaniu matematyki.

V. 3. Model pracy z uczniem niesłyszącym lub słabo słyszącym

Artykuły z czasopism

1. Czy społeczna integracja dzieci głuchych i słyszących jest możliwa? : pedagogiczne aspekty interakcji rówieśniczych / Agata Łukaszewicz-Orzechowska. - Summ. - Bibliogr. // Kwartalnik Pedagogiczny. - 2008, nr 3, s. [101]-112
Badania przedstawione w opracowaniu zostały przeprowadzone na gruncie dążeń do integracji dzieci w systemie przedszkolnym i szkolnym.
2. Dyskryminacyjny charakter egzaminów zawodowych młodzieży niesłyszącej / Mariusz Sak. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 3, s. 216-221
Analiza problemów związanych z zewnętrznym ocenianiem kwalifikacji zawodowych młodzieży niesłyszącej na przykładzie egzaminu "Technik informatyk".
3. Dzieci z wadami słuchu w szkole podstawowej / Wioletta Adamska-Janiak. - Bibliogr. // Wszystko dla Szkoły. - 2005, nr 1, s. 9-11
Trudności, jakie można napotkać w pracy z dzieckiem niedosłyszącym.
4. Dziecko z wadą słuchu w szkole masowej / Elżbieta Sura // Gazeta Szkolna : aktualności. - 2005, nr 39, s. 24

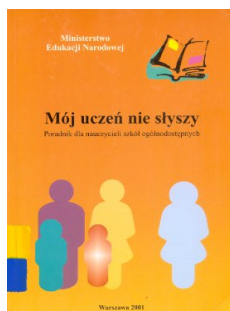
Na co należy zwrócić uwagę przy kwalifikacji dzieci niedosłyszących do szkoły masowej.

5. Język ciszą zaklęty / Anna Brauze // Polonistyka. - 2007, nr 9, s. 49-54
Problematyka związana z metodami nauczania kształcenia językowego uczniów z uszkodzeniem słuchu, a reforma edukacji.
6. Język dzieci głuchych - wskazówki dla edukacji szkolnej / Piotr Tomaszewski. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 3, s. 167-181
Zróżnicowanie językowe dzieci głuchych rodziców głuchych i rodziców słyszących. Możliwość niwelowania różnic w szkolnictwie specjalnym poprzez strategię efektywnego rozwijania kompetencji dwujęzycznej dziecka głuchego - zarówno w polskim języku migowym jak i języku polskim.
7. Kształcenie dzieci z wadą słuchu w systemie integracyjnym jako wyzwanie dla surdopedagogiki / Małgorzata Kupisiewicz. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 5, s. 330-337
8. Metoda Szybkiego Wzbogacania Kompetencji Językowo-Kulturowej i Pojęciowej dzieci niesłyszących / Marcin Białas. - Summ. - Bibliogr. // Nowa Szkoła. - 2007, nr 3, s. 199-205
Etapy lekcji z wykorzystaniem metody.
9. Modelowanie czynności poznawczych dziecka z wadą słuchu jako element pracy pedagoga specjalnego / Jolanta Zielińska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, [nr] 2, s. 83-91
Zastosowanie komputera jako narzędzia poznawczego w rozwoju dziecka niesłyszącego. Rady dla pedagoga specjalnego w zakresie modelowania czynności poznawczych uczniów.
10. Muzykoterapia w pracy z dzieckiem z wadą słuchu / Katarzyna Chojnacka // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2006, [nr] 3, s. [76]-82
Program muzykoterapeutyczny przygotowany dla grupy dzieci w wieku szkolnym z ośrodka opiekuńczo-wychowawczego.
11. Nauczanie ucznia z zaburzeniami słuchu w klasie integracyjnej : historia przypadku opisana na bazie 6-letnich doświadczeń / Barbara Bojar. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 2, s. 81-84
Opis przypadku.
12. Otwarcie na integrację w systemie edukacji - co powinien wiedzieć każdy pedagog o psychologicznych aspektach uszkodzenia słuchu? / Dorota Podgórska-Jachnik. - Summ. - Bibliogr. // Studia Edukacyjne. - 2009, [nr] 9, s. [135]-154
Komunikacja z osobami z uszkodzonym słuchem.
13. Przyswajanie i utrwalanie słownictwa i gramatyki - ćwiczenia dla uczniów niesłyszących / Katarzyna Deleżyńska // Języki Obce w Szkole. - 2008, nr 5, s. 163-168
Przygotowanie do matury z języka angielskiego. Praca z uczniem niesłyszącym w klasie integracyjnej - ćwiczenia.
14. Reforma wobec uczniów niesłyszących / Aneta Całczyńska // Język Polski w Liceum. - R. 11, nr 1 (2009/2010), s. 102-108
Przykłady zaburzeń rozwoju językowego uczniów z uszkodzonym słuchem. Problem braku uwzględnienia tych ograniczeń w nowej podstawie programowej z języka polskiego z 2009 r.
15. Rozmowa rękami. Cz. 1 / Edyta Kolasińska-Bazan // Bliżej Przedszkola. - 2009, nr 12, s. 6-8
Wspomaganie rozwoju dzieci niesłyszących. Prezentacja działalności przedszkola przy Instytucie Głuchoniemych w Warszawie.
16. Rzeczywistość szkolna dziecka z głęboko uszkodzonym słuchem w integracji / Małgorzata Gulip. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 1, s. 47-51

17. Scenariusze zajęć słuchowo-ruchowych dla klas zintegrowanych z uczniem niesłyszącym / Marzena Czarnowska. - Bibliogr. // Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane. – R. 32 (54), nr 4 (2009/2008), s. 67-73
Dwa scenariusze zajęć na temat: "Na łące" i "Podróże". Edukacja wczesnoszkolna.
18. Specyficzne potrzeby edukacyjne uczniów z uszkodzonym słuchem / Dorota Podgórska-Jachnik // Gazeta Szkolna : aktualności. - 2008, nr 2, s. 22
19. Środki dydaktyczne wychowania fizycznego wykorzystywane w procesie kształcenia dzieci niesłyszących / Anna Zwierzchowska. - Bibliogr. // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2005, [nr] 4, s. 24-26
Środki dydaktyczne służące komunikacji z dziećmi głuchymi i niedosłyszącymi na lekcjach wychowania fizycznego.
20. Technologie informatyczne w rewalidacji młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi/ Tomasz Bobrowski // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2008, [nr] 1, s. [75]-94
Klasyfikacja programów do rewalidacji. Komputer w rewalidacji dzieci o upośledzonym słuchu, dzieci niewidomych, upośledzonych umysłowo.
21. Wczesna opieka nad dzieckiem z wadą słuchu i jej wpływ na jego dalsze losy / Katarzyna Wereszka. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 5, s. 323-330
Ukazanie na podstawie badań własnych, w jakim zakresie działań w Polsce do 2002 roku system diagnostyczno-rewalidacyjny małych dzieci z wadą słuchu w aspekcie znaczenia dla prognozowania dalszych losów (przedszkolnych i szkolnych) dzieci.
22. Zastosowanie elementów metody Marii Montessori w kształceniu przedszkolnym dzieci z wadą słuchu / Magdalena Kania, Joanna Szymańska // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 4, s. 269-278

Książki

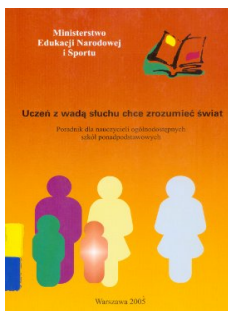
23. **Mój uczeń nie słyszy** : poradnik dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych / Urszula Buryń [et al.]. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 2001. - 117, [4] s.

Prezentowano: motywy, którymi kierują się rodzice posyłający dziecko z wadą słuchu do szkoły masowej; działanie aparatów słuchowych i słuchanie nauczyciela z wykorzystaniem takich aparatów i odczytywanie mowy z ust przez uczniów na lekcji; specyficzne uwarunkowania rozwoju mowy dziecka z wadą słuchu; wpływ stopnia ubytku słuchu na trudności szkolne; sytuację dziecka z wadą słuchu w klasie szkolnej od szkoły podstawowej do średniej - sytuacje, które mogą zdarzyć się na lekcji i metody pracy z uczniami; współpracę nauczyciela z uczniami i rodzicami dzieci z wadą słuchu.

Źródło adnotacji : katalog DBP

24. **Uczeń z wadą słuchu chce zrozumieć świat** : poradnik dla nauczycieli ogólnodostępnych szkół ponadpodstawowych / Urszula Buryń [et al.]. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2005. - 174, [2] s.

Publikacja zawiera podstawowe wiadomości o wadach słuchu, urządzeniach wspomagających słyszenie i o odczytywaniu mowy z ust, specyficzne problemy językowe uczniów z wadą słuchu. Porusza problemy młodzieży z wadą słuchu w okresie dorastania, ich stosunki uczniów z wadą słuchu z rówieśnikami i nauczycielami. Omawia różne metody i formy nauczania w pracy z uczniami z wadą słuchu. Prezentuje przykładowe scenariusze zajęć dla nauczycieli klas z uczniami z wadą słuchu i propozycje zadań dla uczniów.

Źródło adnotacji : katalog DBP

V. 4. Model pracy z uczniem niewidomym lub słabo widzącym

Artykuły z czasopism

1. Adaptacja materiałów do nauki czytania i pisanie dla dzieci słabo widzących / Kornelia Czerwińska. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2007, nr 9, s. 16-21
Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb uczniów wynikających z ich słabowzroczności. Funkcjonalna ocena widzenia u uczniów słabo widzących; trudności w nauce czytania i pisanie Adaptacja materiałów dydaktycznych do specyficznych potrzeb tych dzieci.
2. Adaptacja pomocy tyfloglottodydaktycznych w szkołach integracyjnych / Kornelia Czerwińska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 3, s. 163-174
Rola i znaczenie edukacji integracyjnej uczniów niepełnosprawnych wzrokowo. Warunki powodzenia integracji uczniów z dysfunkcją wzroku. Wyniki badań w zakresie dostępności odpowiednio przygotowanych materiałów i środków dydaktycznych.
3. Adaptacja pomocy tyfloglottodydaktycznych w szkołach integracyjnych / Kornelia Czerwińska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 4, s. 243-251
Dotyczy szkoleń z zakresu języków obcych.
4. Aneks do "Arkuszy postępów uczniów niewidomych i słabo widzących ze złożoną niepełnosprawnością z zakresu orientacji przestrzennej i lokomocji" / Anna Boczek // Rewalidacja. - 2007, nr 1, s. 85-99
Modyfikacja Arkuszy opublikowanych w "Rewalidacji" nr 1/2006 jako narzędzia diagnostycznego do "Programu orientacji w przestrzeni i lokomocji uczniów niewidomych i słabo widzących ze złożoną niepełnosprawnością" (Arkusze zostały załączone do artykułu - dla poziomu szkoły podstawowej i ponadpodstawowej).
5. Bajka o Królewnie Śnieżce : francuski sposób przygotowania niewidomych dzieci do czytania i pisanie pismem Braille'a / Małgorzata Paplińska // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 1, s. 55-59
6. Indywidualny program dydaktyczno-rewalidacyjny dla dziecka słabowidzącego w wieku 3-6 lat / Urszula Nowak. - Bibliogr. // Bliżej Przedszkola. - 2006, nr 2, s. 49
Cele programu, organizacja pracy z dzieckiem, środki dydaktyczne.
7. Jak wspierać ucznia słabo widzącego w szkole masowej / Urszula Nadolna // Życie Szkoły. - 2010, nr 1, s. 28-30
Objawy mogące świadczyć o problemach dziecka z widzeniem. Powinności nauczyciela wobec dziecka ze słabym wzrokiem. Ogólna charakterystyka zasad pracy z dzieckiem słabo widzącym (z naciskiem na etap wczesnoszkolny).

8. KUW - implikacje edukacyjne / Ewa Kurczak-Wawrowska. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2006, nr 2, s. 3-17
Niepełnosprawność wzrokowa dzieci (KUW - korowe uszkodzenie widzenia) i związane z nią trudności w uczeniu się. Cechy charakterystyczne funkcjonowania wzrokowego dzieci z KUW.
9. Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne w pracy z dzieckiem niewidomym i słabo widzącym / Katarzyna Królikowska. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 5, s. 380-388
Przykładowe zestawy ćwiczeń dla dzieci 3-6 letnich.
10. Możliwości wykorzystania grafiki dotykowej w nauczaniu języków obcych : teoria a praktyka / Kornelia Czerwińska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 5, s. 323-329
Rysunek dotykowy jako środek dydaktyczny w procesie nauczania dzieci niewidomych.
11. Nauczanie języka angielskiego uczniów z dysfunkcją wzroku oraz niepełnosprawnością intelektualną / Sebastian Krzysztof Romantowski. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, [nr] 3, s. 223-233
Cele edukacji w nauczaniu języka obcego osób niepełnosprawnych intelektualnie. Pomoce dydaktyczne i wybór podręcznika.
12. Osoba niewidoma w świecie książek / Karolina Karolow-Synowska. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2011, nr 3, dod. s. I-III
Scenariusz zajęć dla uczniów gimnazjum do wykorzystania przez nauczycieli bibliotekarzy, nauczycieli przedmiotowych i wychowawców.
13. Poznawanie świata na lekcji języka obcego. Kilka słów o nauczaniu języków obcych uczniów niewidomych / Katarzyna Jaworska-Biskup // Języki Obce w Szkole. - 2007, [nr] 4, s. 56-58
14. Projekt "Per linquas mundi ad laborem" : adaptacja pomocy dydaktycznych do nauczania języków obcych uczniów niewidomych i słabo widzących / Kornelia Czerwińska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 4, s. 243-251
Analiza strategii adaptacji pomocy glottodydaktycznych w oparciu o wyniki badań metodą sondażu diagnostycznego.
15. Realizacja obowiązku szkolnego przez dzieci niewidome i słabowidzące ze sprzężoną niepełnosprawnością / Paulina Zawadzka. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2011, [nr] 1, s. 42-50
Cele i treści nauczania dzieci niewidomych i słabowidzących z niepełnosprawnością.
16. Specyficzne zagadnienia w nauczaniu polonistycznym dzieci niewidomych / Anna Bloch. - Summ. // Polonistyka. - 2010, nr 8, s. 54-55
Różnice w polonistycznym nauczaniu dzieci niewidomych.
17. Sposoby nauczania brajla w Polsce i wybranych krajach świata / Małgorzata Paplińska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 1, s. 15-23
Analiza porównawcza programów i metod nauczania pisma Braille'a stosowanych w Polsce i w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Szwecji i Francji. Postulaty dla nauczycieli uczących brajla, rodziców niewidomego dziecka, uczelni pedagogicznych i MEiN.
18. Technologie informatyczne w rewalidacji młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Tomasz Bobrowski // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2008, [nr] 1, s. [75]-94
Klasyfikacja programów do rewalidacji. Komputer w rewalidacji dzieci o upośledzonym słuchu, dzieci niewidomych, upośledzonych umysłowo.
19. Uczenie się jest zdobywaniem wiedzy poprzez bycie aktywnym / Ewa Wawrowska. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2009, nr 2, s. 39-50

Rozwijanie potencjału intelektualnego dziecka niewidomego, spastycznego lub ze złożoną niepełnosprawnością poprzez aktywne uczenie się.

20. Uczeń z deficytami wzroku na lekcji języka obcego / Małgorzata Jedynak. - Bibliogr. // Języki Obce w Szkole. - 2010, nr 2, s. 44-51
Rozważania na temat motywowania dziecka z deficytami wzroku do nauki języka obcego na podstawie wyników współpracy autorki tekstu z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niedowidzących i Niewidomych we Wrocławiu. Przegląd technik motywacyjnych. Nauczanie języków obcych w szkolnictwie specjalnym w Unii Europejskiej.
21. Uwarunkowania integracji społecznej uczniów niewidomych w grupie rówieśniczej / Zdzisław Kazanowski. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 1, s. 20-33
Integracja dzieci i młodzieży niewidomej z grupą rówieśniczą w szkole - konieczność zmian negatywnych postaw wobec niewidomych. Propozycja programu wychowawczego sprzyjającego integracji społecznej dzieci niewidomych.
22. Wizualizacja jako metoda relaksacji dla osób niewidomych / Artur Ścisłowski. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, nr 5, s. 383-390
Zastosowanie metod relaksacyjnych i dostosowanie wizualizacji do potrzeb osób niewidomych na przykładzie Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Laskach.
23. Wpływ rozumienia pojęć przez dzieci niewidome na nauczanie języków obcych / Katarzyna Jaworska-Biskup. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2009, nr 1, s. 25-34
Badania dotyczące rozumienia pojęć i uczenia się języka obcego przez dzieci niewidome.
24. Współczesne technologie informatyczne w wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów z zaburzeniem widzenia / Ewa Skrzetuska. - Bibliogr. // Lubelski Rocznik Pedagogiczny. – T. 27 (2008), s. [113]-122
Wymienić można drukarki brajlowskie, komputery osobiste (notebooki) z klawiaturą i monitorem brajlowskim, uzupełnione syntezatorami dźwięku, powiększalniki stacjonarne lub przenośne (zastępujące z powodzeniem rzutniki i lupy), programy mówiące itp.
25. Współczesne tendencje w edukacji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych wzrokowo / Elżbieta Łobacz. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 5, s. 362-372
26. Zmysły drogą do poznawania świata i swoich możliwości / Anita Małecka. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 1, s. 77-98
Program stymulacji i edukacji uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną: upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz głębokim z dysfunkcją wzrokową i ruchową.

V. 5. Model pracy z uczniem z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją

Artykuły z czasopism

1. Dziecko z chorobą Scheuermanna (młodzieńczą kifozą piersiową) w szkole / Sławomir Owczarek. - Bibliogr. // Lider. - 2011, nr 1, s. 7-8
Choroba charakteryzująca się trwałymi zmianami w kształcie kręgosłupa.
2. Scenariusz zajęć rewalidacyjnych z Anią / Beata Kulik // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 122-124

Scenariusz zajęć z dzieckiem z upośledzeniem intelektualnym stopnia głębokiego, współwystępującego z poważnie ograniczoną sprawnością ruchową.

3. Skala do badania sprawności motorycznej osób z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną : (zastosowanie praktyczne) / Mirosław Budzyński // Rewalidacja. - 2008, nr 1, s. 63-78
Wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów w wieku od 5-22 lat wraz z ich analizą.
4. Zmiany w hierarchii wartości deklarowanej przez młodzież niepełnosprawną ruchowo i jej pełnosprawnych rówieśników w latach 1995-2010 jako wyzwanie dla edukacji aksjologicznej / Karol Bidziński. - Bibliogr. // Edukacja. - 2010, nr 4, s. 91-103
Porównanie wyników badań uzyskanych przez młodzież niepełnosprawną i pełnosprawną w latach 1995 - 2010.
5. Zmysły drogą do poznawania świata i swoich możliwości / Anita Małecka. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 1, s. 77-98
Program stymulacji i edukacji uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną: upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz głębokim z dysfunkcją wzrokową i ruchową.

Książki

6. **Kinezylogia dla dzieci** /Ludwig Koneberg, Gabriele Förder ; [tł. Joanna Wodzikowska]. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2009. - 127 s.

Jest to doskonała pozycja dla rodziców, terapeutów, pedagogów. W przystępny sposób wyjaśniono w niej, skąd mogą brać się kłopoty wielu dzieci z nauką i zachowaniem i jak z nimi walczyć. Problemy szkolne są w tej terapii traktowane jako efekt blokad spowodowanych stresem, na który współczesne dzieci są narażone. Blokada hamują prawidłowy przepływ informacji w mózgu i utrudniają opanowanie niezbędnych umiejętności i wiedzy. Odpowiednio dobrane ćwiczenia kinezylogii edukacyjnej pozwalają znieść te przeszkody i tym samym umożliwiają poprawę wyników szkolnych. Autorzy dokładnie omawiają, jakie są symptomy blokad, jak je rozpoznać i jakie ćwiczenia zastosować, by daną blokadę usunąć. Szczegółowo opisują każdy ruch, dzięki czemu wykonanie ćwiczeń nie jest trudne. W kolejnych rozdziałach znajdują się specjalnie ułożone programy dla dzieci, by ćwiczenia przyniosły jak najlepsze skutki. W książce jest także rozdział poświęcony terapii dorosłych, którzy pracując z dziećmi, mogą mieć blokady energetyczne. Im pomoże program zamieszczony na końcu.

Źródło adnotacji: <http://harmonia.edu.pl/pl/p/KINEZJOLOGIA-DLA-DZIECI-Jak-uwolnic-sie-od-blokad-w-uczeniu-sie/374>

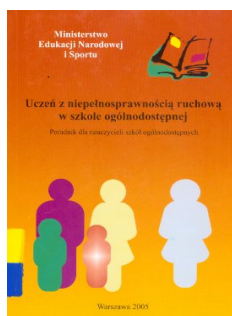
7. **Terapia pedagogiczna.T. 1, Zaburzenia rozwoju psychoruchowego dzieci** /pod red. naukową Ewy Małgorzaty Skorek. Kraków : Impuls, 2005. - 120, [1] s.

W pracy autorzy przedstawiają najczęściej pojawiające się objawy parcjalnych zaburzeń rozwoju, między innymi: artykulacji, spostrzeżeń wzrokowych, rozwoju ruchowego, percepcji słuchowej, lateralizacji, orientacji przestrzennej oraz nadpobudliwości i zahamowań psychoruchowych. Oprócz tego omawiają dysleksję, dysgrafię, dysortografię oraz specyficzne trudności w uczeniu się matematyki. Przy każdym z terminów podają definicję, przyczyny powstawania i najważniejsze cechy charakterystyczne dla danego rodzaju zaburzenia.

Źródło adnotacji : katalog DBP

8. **Uczeń z niepełnosprawnością ruchową w szkole ogólnodostępnej** : poradnik dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych : praca zbiorowa /pod red. Magdaleny Loski, Doroty Myślińskiej. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2005. - 239 s.

Prezentowano zasady prowadzenia przez nauczyciela zajęć z dzieckiem z niepełnosprawnością ruchową wynikającą z nieprawidłowego napięcia mięśni; najczęstsze przyczyny niepełnosprawności ruchowej i pomoce ortopedyczne (w ujęciu słownikowym); podstawowe wiadomości nt. mózgowego porażenia dziecięcego; skutki niepełnosprawności ruchowej; warunki, jakie należy stworzyć uczniowi niepełnosprawnemu ruchowo. Przykładowe scenariusze zajęć ze wskazówkami do pracy z dzieckiem niepełnosprawnym ruchowo, przykładowe sprawdziany, propozycje sposobów włączania uczniów niepełnosprawnych do zajęć teatralnych, muzycznych, plastycznych, ćwiczenia usprawniające zaburzone funkcje percepcyjno-motoryczne i scenariusze indywidualnych zajęć, ćwiczenia integrujące klasę, współpraca z rodzicami.

Źródło adnotacji : katalog DBP

V. 6. Model pracy z uczniem z upośledzeniem umysłowym

Artykuły z czasopism

1. Arteterapia jako forma pracy z dzieckiem z upośledzeniem umysłowym / Ewa Grudziewska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 3, s. 194-200
Terapia przez sztukę dziecka upośledzonego umysłowo.
2. Badania zdolności spostrzegania u dzieci z zespołem Downa : do wykorzystania w praktyce szkolnej/ Kazimierz Chojnacki, Sabina Kowalczyk // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2008, nr 1, s. 48-50
3. Baśnioterapia w rehabilitacji dzieci upośledzonych umysłowo / Małgorzata Cichoń-Piasecka. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 1, s. 53-58
Wykorzystanie głównie motywu "głupiego Jasia" - przykłady baśni i filmu ("Forest Gump").
4. "Baśniowe spotkania" : w pracy rewalidacyjnej z dziećmi o obniżonych możliwościach intelektualnych / Ewa Lejowska, Jan Fedczak // Wszystko dla Szkoły. - 2008, nr 2, s. 9-12
Przykładowy scenariusz zajęć : Temat baśń Księżniczka na ziarnku grochu.
5. Coś z niczego, czyli kołderka stymulacyjno-manipulacyjna / Joanna Przybyszewska // Rewalidacja. - 2006, nr 1, s. [97]-100
Wykorzystanie kołderki (zrobionej samodzielnie) w pracy z dziećmi autystycznymi, dziećmi upośledzonymi umysłowo, z dziecięcym porażeniem mózgowym.

6. Diagnoza różnicująca zaburzenia mowy u dzieci z alalią i niepełnosprawnością intelektualną / Raisa Iwanowna Łałajewa ; tł. Ewa Maria Kulesza. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2009, nr 3, s. 184-191
Charakterystyka diagnostyki różnicującej zaburzenia mowy u dzieci niepełnosprawnych intelektualnie.
7. Doświadczenie Świata : zabawy i ćwiczenia z piaskiem dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie / Werner Reichmann // Wspólne Tematy. - 2005, nr 5, s. 34-37
8. Dziecko z upośledzeniem umysłowym nadaje się do szkoły / Jolanta Romanowska // Edukacja i Dialog. - 2007, nr 5, s. 54-58
Rola nauczyciela szkoły specjalnej.
9. Dzieci z zespołem Downa / Izabela Gellesta-Mac. - Bibliogr. // Wychowanie w Przedszkolu. - 2008, nr 5, s. 30-31
Edukacja i rozwój dzieci w wieku przedszkolnym. Formy stymulacji: muzykoterapia, terapia ruchem, hipoterapia, dogoterapia, psychorysunek, technika "unikania niepowodzeń", edukacja komputerowa. Propozycje tematyczne. Przedszkole.
10. Edukacja dzieci z zespołem Downa / Magdalena Rzepa // Remedium. - 2007, nr 2/3, s. 56-57
Nowe możliwości edukacyjne dzieci z zespołem Downa.
11. Edukacja osób z niepełnosprawnością intelektualną w erze Marconiego - korzyści i zagrożenia / Marcin Wlazło. - Bibliogr. // Forum Oświatowe. - 2011, [nr] 1, s. [121]-136
Nowoczesne media komunikacyjno-informacyjne w edukacji. Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną wobec mediów.
12. Efekty kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych umysłowo na podstawie działalności PZOL w Grójcu / Iwona Gołdynia, Henryk Jaskólecki. - Summ. - Bibliogr. // Nauczyciel i Szkoła. - 2007, nr 3/4, s. [193]-199
Przedstawienie sposobów i efektów kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej umysłowo w Powiatowym Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym, ze szczególnym uwzględnieniem opieki psychologicznej, zajęć rewalidacyjnych i nauki szkolnej.
13. Elementy muzykoterapii w ćwiczeniu postrzegania słuchowego u dziecka niepełnosprawnego intelektualnie. Cz. 1 / Werner Reichmann // Wspólne Tematy. - 2008, nr 9, s. 16-23
14. Elementy muzykoterapii w ćwiczeniu postrzegania słuchowego u dziecka niepełnosprawnego Cz. 2 / Werner Reichmann. - Bibliogr. // Wspólne Tematy. - 2008, nr 10, s. 37-44
15. Folder osobisty jako narzędzie pracy : z rodzicami dziecka upośledzonego umysłowo / Beata Kwiatkowska. - Bibliogr. // Wszystko dla Szkoły. - 2009, nr 6, s. 15-16
Autorka przedstawia swoje doświadczenia w pracy z niemówiącymi uczniami upośledzonymi umysłowo i ich rodzicami.
16. Indywidualny Program Katechetyczny (IPK) dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem. Studium Przypadku / Andrzej Kiciński. - (Verba Docent...). - Summ. - Bibliogr. // Katecheta. - 2011, nr 1, s. 4-11
Program katechetyczny poruszający zadania nauczyciela religii w indywidualnym podejściu do osób z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem.
17. Językowa interpretacja zdarzeń fikcyjnych przez dzieci upośledzone umysłowo / Ewa Muzyka. - Streszcz. Summ. - Bibliogr. // Logopedia. - T. 35 (2006), s. [65]-89

Wpływ deficytów rozwojowych na sposób postrzegania rzeczywistości. Różnice pomiędzy "światem baśniowym" dzieci w normie intelektualnej i dzieci upośledzonych umysłowo.

18. Kolorowe dźwięki, czyli "system muzyczny" Ulwila / Tomasz Fetzki // Rewalidacja. - 2005, nr 1, s. [42]-47
Wykorzystanie muzyki w procesie rewalidacji dzieci z upośledzeniem umysłowym.
19. Komputer w nauczaniu i rozrywce dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Cz. 1 / Werner Reichmann // Wspólne Tematy. - 2009, nr 7/8, s. 44-53
Przydatność komputera w pracy dydaktycznej z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną intelektualnie. Przygotowanie stanowiska komputerowego przeznaczonego dla osoby niepełnosprawnej.
20. Komputer w nauczaniu i rozrywce dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Cz. 2 / Werner Reichmann // Wspólne Tematy. - 2009, nr 9, s. 16-23
Przygotowanie ucznia niepełnosprawnego intelektualnie do korzystania z komputera. Gry komputerowe, programy komputerowe właściwe i przydatne dla dziecka niepełnosprawnego.
21. Komputer w nauczaniu i rozrywce dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną. Cz. 3 / Werner Reichmann. - Bibliogr. // Wspólne Tematy. - 2009, nr 10, s. 46-49
Aspekty metodyczne i dydaktyczne oraz kryteria pragmatyczne, które należy brać pod uwagę przy wyborze oprogramowania komputera dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie.
22. Korekcja operacji psychicznych uczniów niepełnosprawnych intelektualnie / Grażyna Tkaczyk // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2008, [nr] 1, s. [36]-44
Autorski program kształtowania i korelacji pojęć społeczno-przyrodniczych dzieci niepełnosprawnych intelektualnie.
23. Metoda globalnego czytania w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie / Joanna Mikulska, Anna Chajdys // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 103-108
24. Metoda Tomisa w szkole // Przegląd Oświatowy. - 2010, nr 2, s. [17]
Metodę stosuje się w terapii osób, u których stwierdzono zaburzenia uwagi słuchowej. Stymulująco wpływa ona na osoby z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną. Od 2005 r. uczniowie ze szkół specjalnych, integracyjnych i z oddziałami integracyjnymi są poddawani tej metodzie.
25. Nauczanie języka angielskiego uczniów z dysfunkcją wzroku oraz niepełnosprawnością intelektualną / Sebastian Krzysztof Romantowski. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, [nr] 3, s. 223-233
Cele edukacji w nauczaniu języka obcego osób niepełnosprawnych intelektualnie. Pomoce dydaktyczne i wybór podręcznika.
26. Nie wszystko stracone / Julia Łońska // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 8, s. 11-14
Strategie nauczania dzieci upośledzonych umysłowo.
27. Nietypowa pomoc dydaktyczna / Mariola Gadawska // Rewalidacja. - 2009, nr 1, s. 113-115
Omówienie własnoręcznie wykonanych przez nauczyciela pomocy dydaktycznych na zajęcia rewalidacyjne z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie.
28. Nordic Walking w szkole specjalnej / Marat Łazar, Sylwia Kupiec // Lider. - 2010, nr 2, s. 27-28
Nordic Walking - marsz z kijkami - modna i powszechnie uprawiana forma ruchu na świeżym powietrzu w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie.

29. O aspektach procesu pedagogicznego prowadzonego z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie / Małgorzata Liszewska. - (Uczniowie "specjalnej troski" ; cz. 1) // Wspólne Tematy. - 2005, nr 9, s. 40-44
Praca pedagogiczna z uczniem niepełnosprawnym intelektualnie.
30. Organizacja czasu wolnego w internacie dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną / Magdalena Krawczonek. - Bibliogr. // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 11, s. 42-43
31. Peryferyjna prototypowość w postrzeganiu rzeczywistości przez osoby dotknięte oligofazją / Mirosław Michalik. - Summ. Streszcz // Logopedia. - T. 34 (2005), s. [167]-190
Definiowanie żywiołów: Ziemi, Wody, Ognia i Powietrza przez uczniów upośledzonych umysłowo. W aneksie definicje językowo-kulturowe.
32. Postawa ciała a stopień upośledzenia intelektualnego / Jacek Wilczyński. - Bibliogr. // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2005, [nr] 1, s. 16-19
Określenie związku między postawą ciała a stopniem upośledzenia intelektualnego u dziewcząt i chłopców z Zespołu Szkół Specjalnych w Starachowicach na podstawie badań.
33. Projekt "Ku dorosłości" / Ewa Jędrzejczyk-Wawryk // Rewalidacja. - 2006, nr 2, s. 94-99
Zajęcia "Przygotowanie do dorosłego życia", przeznaczone dla młodzieży gimnazjalnej z upośledzeniem umysłowym. Cele zajęć. Przykładowe zagadnienia realizowane w programie.
34. Relacje między uczniami pełnosprawnymi i niepełnosprawnymi intelektualnie - warunek i efekt integracji / Mirosław Rutkowski // Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane. - R. 31 (53), nr 3 (2007/2008), s. 56-62
Omówienie wyników badań uczniów klas początkowych szkoły podstawowej, dotyczących: relacji między dziećmi w integracji edukacyjnej.
35. Rozwój inicjatywy dziecka dzięki metodzie Weroniki Sherborne / Joanna Przybyszewska // Rewalidacja. - 2006, nr 2, s. 115-118
Przykłady ćwiczeń Ruchu Rozwijającego. Zalety pracy z dziećmi upośledzonymi umysłowo metodą W. Sherborne.
36. Skala do badania sprawności motorycznej osób z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną : (zastosowanie praktyczne) / Mirosław Budzyński // Rewalidacja. - 2008, nr 1, s. 63-78
Wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów w wieku od 5-22 lat wraz z ich analizą.
37. Technologie informatyczne w rewalidacji młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Tomasz Bobrowski // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2008, [nr] 1, s. [75]-94
Klasyfikacja programów do rewalidacji. Komputer w rewalidacji dzieci o upośledzonym słuchu, dzieci niewidomych, upośledzonych umysłowo.
38. Terapia integracji sensorycznej we wspomaganiu rozwoju dziecka o obniżonych możliwościach intelektualnych / Magdlaena Charbicka, Maria Raszevska. - Bibliogr. // Przegląd Edukacyjny. - 2009, nr 5, s. 7-10
Teoria integracji sensorycznej. Symptomy zaburzeń integracji sensorycznej. Wybrane techniki oparte na założeniach integracji sensorycznej.
39. Terapia przez rozwój inteligencji / Beata Wojciechowska // Bliżej Przedszkola. - 2007, nr 3, s. 80-85
Metoda prof. Reuvena Feuersteina z Jerozolimy nastawiona na pracę z dziećmi i młodzieżą z różnymi niedomaganiem intelektualnymi lub upośledzeniami. Terapia poprzez wzbogacanie inteligencji. Narzędzia do Diagnozy Potencjału Ucznia.

40. Uczeń upośledzony umysłowo / Magdalena Krawczonek. - Bibliogr. // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 2, s. 42-43
Nauczanie metodą ośrodków pracy.
41. Uwierz w swoje dziecko . - Bibliogr. // Niezbędnik Pedagoga, Psychologa, Wychowawcy. - 2008, [nr] 7, s. 33-42
Założenia projektu, którego celem jest wyposażenie rodziców w podstawową wiedzę i umiejętności umożliwiające pełniejszą stymulację własnego dziecka niepełnosprawnego intelektualnie. Tematyka scenariuszy warsztatów: rozpoznawanie i możliwości potrzeb dziecka, wyznaczanie granic, motywowanie do pracy, zachęcanie rodziców do uczestnictwa w życiu szkoły.
42. Warsztat i umiejętności zawodowe nauczyciela w pozawerbalnym komunikowaniu się z osobami upośledzonymi umysłowo / Justyna Turek. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 4, s. 288-297
43. Wieloprofilowa terapia uczniów z zespołem Downa / Joanna Chwaszczewska. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2006, nr 2, s. 43-52
Propozycje usprawniania ruchowego, kształtowania właściwych postaw społeczno-emocjonalnych, rozwijania aktywności poznawczej, zabawy oraz porozumiewania się z otoczeniem.
44. Woda, delfiny, psy... : terapie w zgodzie z naturą dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. Cz. 1 / oprac. redakcja // Wspólne Tematy. - 2006, nr 7/8, s. 39-44
45. Woda, delfiny, psy... : terapie w zgodzie z naturą dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. Cz. 2 / oprac. redakcja. - Bibliogr. // Wspólne Tematy. - 2006, nr 9, s. 28-34
Terapia z udziałem delfinów.
46. Współpraca szkoły z rodziną dzieci upośledzonych umysłowo : rewalidacja - między powinnością a rzeczywistością / Magdalena Krawczonek. - Bibliogr. // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 12, s. 16-18
Upośledzenie umysłowe - znane jako "niedorozwój umysłowy" lub jako "niższa sprawność umysłowa". Postawy rodziców wobec dzieci: akceptacja, współdziałanie, dawanie, uznanie.
47. Z doświadczeń teatru młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną... : przeżywanie wzruszeń muzycznych. [Cz. 2] / Kinga Krawiecka. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 4, s. 293-298
Terapeutyczna funkcja muzyki w pracy z młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną.
48. Zabawy i ćwiczenia wyciszające negatywne emocje u dziecka niepełnosprawnego intelektualnie / Anna Chajdys, Halina Smolińska. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 84-90
Ćwiczenia metodą Weroniki Sherborne, zabawy i ćwiczenia plastyczno-manipulacyjne, zabawy integrujące grupę, ćwiczenia relaksacyjne, ćwiczenia służące relaksacji mięśni twarzy.
49. Zabawy z wykorzystaniem żywiołów w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie / Joanna Mikulska // Rewalidacja. - 2007, nr 1, s. 68-78
Cztery scenariusze sytuacji edukacyjno-terapeutycznych, podczas których jednym z celów jest stymulacja polisensoryczna z wykorzystaniem ziemi, ognia i powietrza.
50. Zabawy i inscenizacje teatralne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie - zgodnie z zasadami stymulacji podstawowej / Matthew Dobson. - Bibliogr. // Wspólne Tematy. - 2006, nr 3, s. 13-20
Pomysł zabawy i inscenizacji teatralnych zgodnych z regułami stymulacji podstawowej (podstawowe zasady, propozycje zabaw).

51. Zastosowanie komunikacji alternatywnej w edukacji niemówiących uczniów z niepełnosprawnością intelektualną / Ewa Herzyk. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2007, nr 1, s. 81-85
Praca z dziećmi niemówiącymi za pomocą piktogramów. Przykładowy konspekt zajęć.
52. "Zielone szkoły" formą edukacji specjalnej / Ditta Baczała. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2010, nr 7/8, dod. s. I-IV
"Zielona szkoła" i jej wpływ na rozwój społeczny uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. Prezentacja przedsięwzięcia edukacyjno-terapeutycznego "Zielona szkoła" dla uczniów I i II klasy gimnazjum nr 26 w Toruniu.

V. 6.1. Model pracy z uczniem z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim

Artykuły z czasopism

1. Funkcjonowanie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w przedszkolu i szkole / Elżbieta Ciesiołkiewicz, Anna Maciejewska, Mirosława Matczak // Przegląd Edukacyjny. - 2007, nr 3, s. 19-21
Praca z dziećmi z różnego rodzaju deficytami rozwojowymi: dzieci o niskiej sprawności manualnej, słabej percepcji wzrokowej i słuchowej, z zaburzeniami mowy, zaburzonej emocjonalności, z trudnościami w przyswajaniu pojęć matematycznych. Dzieci autystyczne, z ADHD, upośledzone w stopniu lekkim.
2. Integracja społeczna a zachowania przystosowawcze dzieci i młodzieży z upośledzeniem w stopniu lekkim / Agnieszka Łaba // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2010, [nr] 3, s. [30]-50
Integracja społeczna - przegląd wybranych koncepcji. Kryteria i czynniki przystosowania społecznego. Zachowania przystosowawcze.
3. I ja mogę taki być : program zajęć biblioterapeutycznych wzmacniający poczucie własnej wartości / Natalia Flaum // Biblioterapeuta. - 2005, nr 5, s. 22-23
Dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w wieku 12-14 lat, o niskiej samoocenie.
4. Jak realizować indywidualny program edukacyjny ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim? / Darosława Nowacka / Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 4, s. 14-15
5. Jak tworzyć indywidualny program edukacyjny ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim? / Darosława Nowacka // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 4, s. 12-13
6. Kształcenie dzieci lekko upośledzonych umysłowo / Jolanta I. Wiśniewska // Edukacja i Dialog. - 2005, nr 1, s. 3-10
Szkoły specjalne.
7. Kształtowanie kompetencji narracyjnej u uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w ramach przedmiotu - sztuka / Agnieszka Wątopek. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, nr 5, s. 377-383
Metodologiczne podstawy badań oraz metoda i przebieg badań dotyczących wypowiedzi narracyjnej uczniów z niepełnosprawnością intelektualną.
8. Metodyka języka angielskiego w kształceniu uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim / Monika Skura. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, [nr] 2, s. 119-132
Nauczanie języka obcego uczniów ze specyficznymi trudnościami rozwojowymi.
9. O rozwijaniu kompetencji językowej uczniów z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej /

Marcin Wlazło. - Summ. // Acta Universitatis Wratislaviensis. Kształcenie Językowe. - T. 6 (2007), s. [103]-113

10. Plan pracy w zakresie rewalidacji indywidualnej z uczennicą upośledzoną umysłowo w stopniu lekkim realizującą kształcenie specjalne w szkole podstawowej ogólnodostępnej / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 9, s. 38-39
Zadania ogólne. Zadania rewalidacyjne.
11. Podstawy biblioterapii w pracy z lekko upośledzoną młodzieżą z obszarów niedostosowania społecznego / Agnieszka Łaba. - Bibliogr. // Pedagogika Pracy. - 2007, [nr] 51, s. 156-162
12. Pomoc dla dzieci w szkole specjalnej / Anna Pawlikowska // Bliżej Przedszkola. - 2006, nr 3, s. 68-69, 72
Szkoła podstawowa i gimnazjum dla dzieci z lekkim upośledzeniem umysłowym.
13. Poruszenie : praca metodą terapii tańcem i ruchem z młodzieżą w szkole integracyjnej / Aleksandra Łukasiewicz. - Bibliogr. // Arteterapia. - 2008, nr 3, s. 40-42
Opis doświadczeń pracy metodą terapii tańcem i ruchem z grupą młodzieży z lekkim i umiarkowanym upośledzeniem.
14. Projekt edukacji ekologicznej dla klas IV-VI szkoły podstawowej dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim / Beata Zich. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 3, s. 204-213
15. Szkolne stosunki interpersonalne w ocenach zadowolenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim / Sławomira Sadowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 4, s. 252-264
Sferę stosunków interpersonalnych scharakteryzowano w wymiarach: stosunki z nauczycielami, stosunki z rówieśnikami.
16. Ścieżka edukacyjna ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim : aspekty trajektorii społecznej / Sławomira Sadowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 5, s. 344-352
17. Środowisko rodzinne a nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży : (na przykładzie uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym) / Bogumiła Bobik // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 5, s. 373-380
18. Warsztaty teatralne z elementami psychodramy, jako metoda pracy z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie w stopniu lekkim / Edyta Bąk-Buczak // Wszystko dla Szkoły. - 2006, nr 3, s. 9-10
19. Wpływ realizacji programu nauczania na zasób słownictwa uczniów niepełnosprawnych intelektualnie / Jacek Sikorski // Kwartalnik Edukacyjny. - 2005, [nr] 3, s. 29-36
Edukacja dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim.
20. Wybrane aspekty jakości życia uczniów w szkole : perspektywa zróżnicowanych form systemu kształcenia a zadowolenie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim z zajęć pozalekcyjnych i działań opiekuńczych szkoły / Sławomira Sadowska. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2006, nr 4/5, s. 9-17
Poszerzona wersja referatu przedstawionego na konferencji naukowo- metodycznej przez dr Sławomirę Sadowską na temat "Miejsce zajęć pozalekcyjnych programów profilaktycznych i turnusów rehabilitacyjnych w stwarzaniu równych szans uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi".
21. Wyrównywanie trudności w nauczaniu matematyki uczniów lekko upośledzonych umysłowo / Bogumiła Bobik. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 1, s. 60-66

V. 6.2. Model pracy z uczniem z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym

Artykuły z czasopism

1. Aktywność ruchowa i formy jej rozwijania w pracy z osobami głęboko upośledzonymi umysłowo / Anita Woźnicka. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 5, s. 380-382
Próba przedstawienia w jaki sposób realizowane są w praktyce założenia pracy rewalidacyjno-wychowawczej, określone w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu.
2. Aktywność zabawowa dziecka 8-letniego z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym / Halina Wyrzykowska // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 5, s. 380-387
3. Cztery kolory, elementy stymulacji polisensorycznej : program zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci głęboko niepełnosprawnych umysłowo / Paulina Bartnik, Beata Drobek-Ziemińska. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2009, nr 1, s. 54-64
4. Diagnoza funkcjonalna podstawą programu stymulacji rozwoju / Mariola Niedoba. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2006, nr 3, dod. s. I-VIII
Informacje oraz przemyślenia zawarte w artykule są szczególnie cenne dla osób rozpoczynających pracę z osobami głębiej upośledzonymi i dla rodziców zaangażowanych w proces rehabilitacji i nauczania niepełnosprawnego intelektualnie dziecka.
5. Dialogowa kompetencja komunikacyjna u dzieci upośledzonych umysłowo / Andrzej Twardowski. - Summ. Streszcz. - Bibliogr. // Logopedia. - T. 34 (2005), s. [153]-166
Umiejętność nawiązywania, podtrzymywania i kończenia rozmowy u dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębszym.
6. Dla Ciebie Mamo : scenariusz zajęć otwartych z okazji Dnia Matki dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym / Aniela Rodziewicz // Wszystko dla Szkoły. - 2005, nr 4, s. [25]
7. Dogoterapia (zajęcia z dziećmi o głębokiej niepełnosprawności intelektualnej w OREW w Jarosławcu) / Janina Filozof // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 36-49
Formy prowadzenia zajęć dogoterapeutycznych na przykładzie Ośrodka Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczego w Jarosławcu. Dobór psa do dogoterapii. Opis przypadków.
8. Edukacja osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu głębokim - próba oceny dokonań pedagogicznych / Elżbieta Domarecka-Malinowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 2, s. 93-101
Problematyka edukacji osób z głęboką niepełnosprawnością umysłową na podstawie badań dotyczących realizacji autorskich programów rewalidacyjnych w domach opieki społecznej. Opis indywidualnych przypadków.
9. Funkcjonowanie Janka w środowisku domowym i szkolnym / Justyna Swat // Rewalidacja. - 2009, nr 1, s. 34-39

10. Gotowanie i przetwarzanie produktów jako forma rewalidacji dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym / Ewa Herzyk // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 118-122
11. "Kwadrans dla mowy" : ćwiczenia logopedyczne w pracy grupowej z dziećmi upośledzonymi umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym / Jadwiga Kaczkowska // Kwartalnik Edukacyjny. - 2005, [nr] 3, s. 63-71
Psychostymulacja metoda kształtowania i rozwoju mowy oraz myślenia dzieci niepełnosprawnych umysłowo.
12. Ludzie dla ludzi / Ina Kaczorowska, Anna Zaręba // Sedno. - 2010, nr 1, s. 54-55
Praca z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie w stopniu głębokim. Wolontariusze z Polski i zagraniczni. Uczniowie z zaprzyjaźnionej szkoły. Kontakty z rówieśnikami.
13. Możliwości wykorzystania technologii informacyjnych w szkole dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym / Hanna Fuerst, Dorota Mazurek-Osmańska. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 1, s. 54-62
14. O motywację do pracy na starcie / Aneta Mikołajczyk // Przegląd Edukacyjny. - 2006, nr 1, s. 23
Konspekt zajęć (metodą stymulacji sensorycznej) dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym.
15. Program "afrykańskie rytmy" / Bernadeta Abolola, Agnieszka Serafin // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 69-75
Prezentacja programu zajęć rewalidacyjno-wychowawczych z uczniami upośledzonymi w stopniu głębokim. Przykładowy konspekt zajęć.
16. Program rewalidacyjno-wychowawczy dziecka głęboko wielorako upośledzonego / Iwona Otręba, Joanna Waleczek // Lider. - 2011, nr 2, s. 11-12
17. Program stymulacji rozwoju dzieci głębiej upośledzonych w naturalnym środowisku / Eliza Adamczyk-Sykut // Rewalidacja. - 2006, nr 1, s. 66-86
Opis programu. Przykładowe scenariusze zajęć.
18. Rok Jordanowski / Władysław Woźniak // Przegląd Edukacyjny. - 2008, nr 2, s. 27
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 w Łodzi im. dr. Henryka Jordana. Placówka dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim. Promowanie zasad jordanowskich przez kadrę pedagogiczną ośrodka.
19. Scenariusz zajęć logopedycznych z wykorzystaniem komputera prowadzonych z chłopcem upośledzonym umysłowo w stopniu umiarkowanym / Anna Skoczylas // Rewalidacja. - 2007, nr 2, s. 80-83
20. Scenariusz zajęć rewalidacyjnych z Anią / Beata Kulik // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 122-124
Scenariusz zajęć z dzieckiem z upośledzeniem intelektualnym stopnia głębokiego, współwystępującego z poważnie ograniczoną sprawnością ruchową.
21. Stymulacja metodą choreoterapii rozwoju dzieci upośledzonych w stopniu głębokim / Eliza Adamczyk-Sykut // Rewalidacja. - 2005, nr 1, s. 32-41

Terapeutyczne znaczenie tańca, muzyki i ruchu w rozwoju dzieci upośledzonych. Opis metody i jej cele. Przykłady utworów do wykorzystania na zajęciach rewalidacyjnych prowadzonych metodą choreoterapii. Uzasadnienie stosowania choreoterapii w pracy z dzieckiem upośledzonym.

22. Szymon / Elżbieta Siemińska // Rewalidacja. - 2006, nr 1, s. [110]-118
Terapia dziecka z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym. Opis przypadku.
23. Terapia integracji sensorycznej metodą pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębszym i głębokim / Marta Wiśniewska. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 79-84
24. Uwagi dotyczące niektórych kierunków pracy z chłopcem, u którego występują nasilone zaburzenia zachowania / Magdalena Musioł // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 46-51
Praca z dzieckiem ze zdiagnozowanym autyzmem oraz upośledzeniem umysłowym znacznego stopnia.
25. Wspieranie metodami komputerowymi alternatywnego porozumiewania się za pomocą piktogramów / Katarzyna Piasecka // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 5, s. 372-380
Wykorzystanie w pracy z młodzieżą niepełnosprawną umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym programu komputerowego Boardmaker i Speaking Dynamically Pro. Przykłady ćwiczeń.
26. Wykorzystanie metody G. Domana w nauce czytania dzieci z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną/Joanna Chwaszczewska// Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. [94]-103
27. Wyrób filmu propozycją terapii zajęciowej dla osób głęboko upośledzonych umysłowo i ze sprzężonymi niepełnosprawnościami / Markus Lohe. - Bibliogr. // Wspólne Tematy. - 2005, nr 2, s. 17-24
Wyrób filmu jako wartościowe i niezależne medium terapeutyczne.
28. Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze / Irena Wasyluk. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2005, nr 1, s. [106]-108
Opis pracy z grupą dzieci z głębokim stopniem niepełnosprawności umysłowej z zaburzeniami sprzężonymi.
29. Zajęcia rewalidacyjne z Krzysztofem / Małgorzata Ziomek // Rewalidacja. - 2007, nr 2, s. 68-74
Praca z chłopcem z głębokim upośledzeniem umysłowym. Opis przypadku.
30. Zastosowanie Metody Dobrego Startu do nauki liter w Zespole Edukacyjno-Terapeutycznym / Tomasz Fetzki. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2005, nr 1, s. 47-53
Relacja ze stosowania Metody Dobrego Startu dla dzieci z głębszym upośledzeniem umysłowym.
31. Zastosowanie stymulacji wielozmysłowej w terapii dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym / Edyta Łapińska. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2009, nr 2, s. 125-132
Metody stymulacji sensorycznej. Propozycje ćwiczeń i materiałów sensorycznych wykorzystywanych w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie.
32. Zmysły drogą do poznawania świata i swoich możliwości / Anita Małecka. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 1, s. 77-98
Program stymulacji i edukacji uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną: upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz głębokim z dysfunkcją wzrokową i ruchową.

Książki

33. **Jakość życia w niepełnosprawności : mity a rzeczywistość** /pod red. Marii Flanczewskiej-Wolny. Gliwice : Kolegium Nauczycielskie ; Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2007. - 294 s.

Wyodrębniono trzy główne grupy tematyczne: jakość życia a niepełnosprawność, poszerzanie granic autonomii życiowej niepełnosprawnych, wymiary jakości życia w towarzystwie niepełnosprawności. Materiały dot. m.in.: przyjaźni jako wartości dla młodzieży niepełnosprawnej, przeciwdziałania marginalizacji niepełnosprawnych w unijnym i polskim ustawodawstwie, samodzielności osoby niepełnosprawnej intelektualnie jako wyzwania szkoły i domu, jakości życia uczniów związanej ze szkołą, uczniów dyslektycznych, komputerowego wspomagania nauczania dzieci niepełnosprawnych, stereotypów dot. osób niesłyszących, satysfakcji z życia matek dzieci z porażeniem mózgowym, wsparcia społecznego rodzin z dzieckiem autystycznym.

Źródło adnotacji : katalog DBP

34. **Nauczyciel języków obcych i jego niepełnosprawni uczniowie** (z zaburzeniami i dysfunkcjami) /Elżbieta Zawadzka-Bartnik. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010. - 276 s.

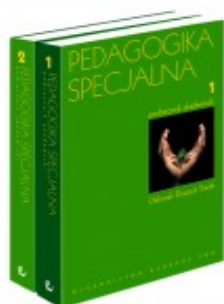

Opracowanie ma na celu przybliżenie ważnej, lecz niedostatecznie uwzględnianej lub wręcz pomijanej w kształceniu przyszłych nauczycieli problematyki. Niedostateczna wiedza nauczycieli o trudnościach oraz możliwościach uczniów o innych prawidłowościach rozwojowych, o ich problemach psychologicznych i społecznych, błędne przekonania i postawy dotyczące roli integracji społecznej, brak odpowiedniego przygotowania metodycznego powodują liczne nieporozumienia w kontaktach z nimi i ograniczają efektywność oddziaływań dydaktycznych, terapeutycznych i wychowawczych. Analizie zagadnień teoretycznych i wynikających z niej wniosków są poświęcone trzy rozdziały opracowania. (...) Kolejny rozdział jest próbą przybliżenia nauczycielom języków obcych i kandydatom do tego zawodu problemów uczniów niepełnosprawnych (z różnymi deficytami i zaburzeniami) w zależności od rodzaju niepełnosprawności. Analizie poddane zostały te niepełnosprawności, z którymi najczęściej się może spotkać nauczyciel w szkołach masowych. W każdym z siedmiu podrozdziałów zostały nakreślone zarysy niepełnosprawności oraz przyczyny, objawy i charakterystyczne zachowanie uczniów, skutki niepełnosprawności i trudności psychologiczne, dydaktyczne i społeczne, a także są sformułowane wskazania dydaktyczne w odniesieniu do nauczania języków obcych. Niepełnosprawność, deficyty rozwojowe, zaburzenia i trudności mają jednak bardzo indywidualny charakter, różny zakres i głębokość, mogą dotyczyć różnych aspektów, mogą być sprzężone, dlatego ich opis został ograniczony do najczęściej występujących problemów.

Źródło adnotacji: <http://www.empik.com/nauczyciel-jezykow-obcych-i-jego-niepelnosprawni-uczniowie-z-zaburzeniami-i-dysfunkcjami-zawadzka-bartnik-elzbieta,prod59378250,ksiazka-p>

35. **Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki.1** /Deborah Deutsch Smith ; red. nauk. Anna Firkowska-Mankiewicz, Grzegorz Szumski ; [tł. Tomasz Hołówka, Andrzej P. Zakrzewski]. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : Wydawnictwo APS, 2008. - 404 s.

36. **Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki.2** /Deborah Deutsch Smith ; red. nauk. Anna Firkowska-Mankiewicz, Grzegorz Szumski ; [tł. Justyna Agata Korbel, Zuzanna Saba Litwińska, Mieczysław Eligiusz Litwiński]. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : Wydawnictwo APS, 2008. - 404 s.

Podstawowy podręcznik z zakresu pedagogiki specjalnej przybliżający najważniejsze i aktualne zagadnienia tej dyscypliny w Polsce i na świecie. Autorka wyczerpująco omawia zagadnienia poświęcone kontekstowi edukacji specjalnej w dobie obecnych szans i możliwości, indywidualizacji w zakresie planowania kształcenia osób niepełnosprawnych oraz konkretnych rozwiązań w tej dziedzinie. Przybliża wiedzę oraz sposoby pracy z osobami mającymi konkretne zaburzenia czy odchylenia od normy. Omawia specyfikę upośledzenia fizycznego, chorób przewlekłych i specjalnej opieki zdrowotnej, kształcenia osób z problemami wzroku i słuchu, dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi oraz zaburzeniami zachowania. Pokazuje konkretne rozwiązania dotyczące uczenia się osób upośledzonych umysłowo, dzieci z zaburzeniami mówienia i języka, czy specyficzne problemy dzieci z autyzmem. Szczegółowo prezentuje problemy osób z niepełnosprawnością złożoną, głuchoniemych oraz z pourazowym uszkodzeniem mózgu. Przedstawia także problemy różnic kulturowych w zakresie kształcenia osób niepełnosprawnych, w tym dwujęzycznych. Jeden z rozdziałów poświęcony jest również rozwojowi dzieci zdolnych oraz specyfice pracy z nimi.

Źródło adnotacji : <http://ksiegarnia.pwn.pl/produkt/7151/pedagogika-specjalna-t-12.html>

V. 7. Kształcenie uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną

Artykuły z czasopism

1. Czy dziecko głuchoniewidome może być autystyczne? / Marzenna Zaorska. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 4, s. 298-304
Charakterystyka zachowań dzieci głuchoniewidomych.
2. Internet w procesie edukacji i rehabilitacji osób głuchoniewidomych / Urszula Bartnikowska, Agnieszka Żyta. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2006, nr 5, s. 338-343
3. Moje sposoby kontroli osiągnięć uczniów i metody pracy na lekcjach matematyki z dziećmi ze sprzężoną niepełnosprawnością / Anna Wawrzyniak // Rocznik Edukacji Alternatywnej. - 2007, nr 1, s. [187]-203
Charakterystyka możliwości uczniów ze sprzężoną niepełnosprawnością. Sposoby kontroli osiągnięć uczniów z porażeniem mózgowym w szkole specjalnej. Specyficzne metody pracy z uczniem ze sprzężoną niepełnosprawnością.
4. Nauczanie języka obcego osób ze sprzężoną niepełnosprawnością / Tomasz Kacperski // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 4, s. 292-295
Nauczanie języka obcego uczniów upośledzonych umysłowo i dodatkowo niewidomych wymaga selekcji materiału językowego i zastosowania odpowiednich metod nauczania (omówienie).
5. Problemy zdrowotne i edukacyjne dzieci głuchoniewidomych / Michał Ostrowski. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2010, nr 4/5, s. 20-23
Funkcjonowanie w społeczeństwie i problemy dzieci głuchoniewidomych.

6. Program organizacji kształcenia technicznego dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami w SOSW nr 2 w Lublinie / Anna Prokopiak. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2007, nr 1, s. 26-32
Prezentacja programu - cel, metody, treści programowe, ewolucja programu.
7. Realizacja obowiązku szkolnego przez dzieci niewidome i słabowidzące ze sprzężoną niepełnosprawnością / Paulina Zawadzka. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2011, [nr] 1, s. 42-50
Cele i treści nauczania dzieci niewidomych i słabowidzących z niepełnosprawnościami.
8. Zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze / Irena Wasyluk. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2005, nr 1, s. [106]-108
Opis pracy z grupą dzieci z głębokim stopniem niepełnosprawności umysłowej z zaburzeniami sprzężonymi.
9. Zmysły drogą do poznawania świata i swoich możliwości / Anita Małecka. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 1, s. 77-98
Program stymulacji i edukacji uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi: upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym oraz głębokim z dysfunkcją wzrokową i ruchową.

Książki

10. **A child for life** [Film]
Wieczne dziecko /produced, directed by Susan Fleisher and Ron Orders. Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2008. - 1 dysk optyczny (22 min) : dźwięk, kolor ;12 cm + broszura : [12] s.

Broszura przybliża trudny temat FAS (Fetal Alcohol Syndrome), który jest zespołem umysłowych i fizycznych zaburzeń, przejawiających się jako opóźnienie umysłowe, dysfunkcja mózgu, anomalia rozwojowe, zaburzenia w uczeniu się i zaburzenia psychologiczne. Efekty mogą być różne; od obniżenia ilorazu inteligencji, zaburzeń uwagi, aż do wad serca, dysfunkcji mózgu i śmierci włącznie. Uzupełnieniem informacji zawartych w broszurze jest 20-minutowy film opowiadający o dzieciach, które późno lub nigdy nie dorosną, bo mają wady wrodzone, zarówno somatyczne (dotyczące ciała), jak i neurologiczne (układu nerwowego, głównie mózgu).

Źródło adnotacji :

<http://www.ksiegarniarubikon.pl/product/id/10493,wieczne-dziecko-co-to-jest-fas-film-vcd>

11. **Adopcja i przywiązanie :praktyczny poradnik dla rodziców** /Deborah D. Gray ; przekł.: Marta Lipińska, Maryla Kowalska, Sylwia Kot. Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010. - 319, [1] s.

Autorka podaje wiedzę na temat przywiązania (definicja, cykl rozwoju, style, źródła zaburzeń). W swojej publikacji wspiera rodziców adopcyjnych, których dzieci mają zaburzony wzorec przywiązania. Omawia rozwój emocjonalny dzieci, ADHD, FAS, zaburzenia uczenia się, zaburzenia nastroju, depresja, zaburzenie dwubiegunowe, autyzm, zespół Aspergera.

Źródło adnotacji : katalog DBP

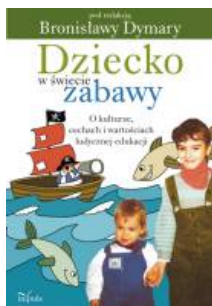
12. **Dzieci z zaburzeniami łączonymi : ADHD, trudności w nauce, zespół Aspergera, zespół Tourette, depresja dwubiegunowa i inne zaburzenia** /Martin L. Kutscher [oraz] Tony Attwood, Robert R. Wolff [tł. Robert Waliś]. -Warszawa : "Liber", 2007. - 252 s.

Od 18 lat Kutscher diagnozuje często współwystępujące schorzenia neuropsychiatryczne takie jak ADHD, zaburzenia ze spektrum autystycznego, trudności w nauce czy depresję dwubiegunową. Jego przystępnie i zrozumiale napisany poradnik opisuje ogólne zasady diagnozowania i terapii tych zaburzeń u dzieci; kolejne rozdziały książki dotyczą różnych schorzeń i przybliżają czytelnikom przyczyny i objawy zaburzeń, ich wzajemny wpływ na siebie oraz sposoby leczenia. Po zapoznaniu nas z najnowszą wiedzą na temat przyczyn poszczególnych zaburzeń, Kutscher odsłania przed nami konkretne strategie działania i wskazówki. To stabilny i efektowny fundament, na którym można budować dalszą wiedzę na temat zaburzeń rozwojowych. Jednak zarazem jest to książka na tyle bogata w treść, że może stanowić także samodzielne źródło informacji.

Źródło adnotacji : <http://wysylkowa.pl/ks784088.html>

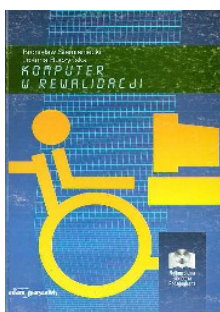
13. **Dziecko w świecie zabawy :o kulturze, cechach i wartościach ludycznej edukacji** /red. Bronisława Dymara. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009.- 475, [1] s.

W cz. 3. publikacji: Znaczenie zabawy i zabawek w rozwoju i społecznej integracji dziecka niepełnosprawnego. Patologia zabawy; Zabawa symboliczna w rozwijaniu aktywności komunikacyjnej dzieci ze sprzężonymi zaburzeniami rozwoju; Zabawy badawcze dzieci jako podstawa spostrzegania inności; Oswoić świat - kilka słów o zabawie dzieci "trudnych"; O integrującej funkcji zabawy w kształceniu dziecka niepełnosprawnego; Rozwojowe terapeutyczne znaczenie zabawy w życiu dziecka niepełnosprawnego; "Fikołki" - zabawowe formy stymulacji rozwoju małego dziecka w Pszczyńskim Ośrodku Rehabilitacyjno-Terapeutycznym; Znaczenie zabawy w zajęciach hipoterapeutycznych; Współbycie z dzieckiem w zabawie.

Źródło adnotacji :katalog DBP

14. **Komputer w rewalidacji : wybrane problemy** : praca zbiorowa /pod red. Bronisława Siemienieckiego i Joanny Buczyńskiej. Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, cop. 2001.-128 s.

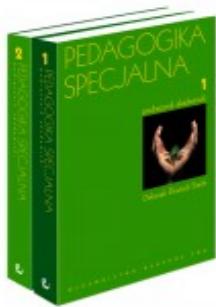

Książka poświęcona jest zastosowaniu technologii informacyjnej w komputerowej diagnostyce i terapii pedagogiczne, ukazuje możliwości wykorzystania komputerów w procesie rewalidacji osób niepełnosprawnych oraz zachęca czytelników do ich praktycznego zastosowania. Jest ona próbą spopularyzowania najnowszych osiągnięć Zakładu Technologii Kształcenia i środowiska kognitywistycznego skupionego wokół pisma "Kognitywistyka i media w edukacji"

Źródło adnotacji :

http://merlin.pl/Komputer-w-rewalidacji_Bronislaw-Siemieniecki-Joanna-Buczynska/browse/product/1,260753.html

15. **Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki.1** /Deborah Deutsch Smith ; red. nauk. Anna Firkowska-Mankiewicz, Grzegorz Szumski ; [tł. Tomasz Hołówka, Andrzej P. Zakrzewski]. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : Wydawnictwo APS, 2008. - 404 s.

Podstawowy podręcznik z zakresu pedagogiki specjalnej przybliżający najważniejsze i aktualne zagadnienia tej dyscypliny w Polsce i na świecie. Autorka wyczerpująco omawia zagadnienia poświęcone kontekstowi edukacji specjalnej w dobie obecnych szans i możliwości, indywidualizacji w zakresie planowania kształcenia osób niepełnosprawnych oraz konkretnych rozwiązań w tej dziedzinie. Przybliża wiedzę oraz sposoby pracy z osobami mającymi konkretne zaburzenia czy odchylenia od normy. Omawia specyfikę upośledzenia fizycznego, chorób przewlekłych i specjalnej opieki zdrowotnej, kształcenia osób z problemami wzroku i słuchu, dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi oraz zaburzeniami zachowania. Pokazuje konkretne rozwiązania dotyczące uczenia się osób upośledzonych umysłowo, dzieci z zaburzeniami mówienia i języka, czy specyficzne problemy dzieci z autyzmem. Szczegółowo prezentuje problemy osób z niepełnosprawnością złożoną, głuchoniemych oraz z pourazowym uszkodzeniem mózgu. Przedstawia także problemy różnic kulturowych w zakresie kształcenia osób niepełnosprawnych, w tym dwujęzycznych. Jeden z rozdziałów poświęcony jest również rozwojowi dzieci zdolnych oraz specyfice pracy z nimi.

Źródło adnotacji : <http://ksiegarnia.pwn.pl/produkt/7151/pedagogika-specjalna-t-12.html>

16. **Przewodnicy w świecie cisy : poradnik dla rodziców dzieci z wadą słuchu** /Joanna Domeradźka-Kowalkowska. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008. - 70, [2] s.

Książka zawiera wskazówki przydatne rodzicom w pracy rewalidacyjnej z ich dziećmi. Na podstawie fachowej literatury przedmiotu oraz własnych doświadczeń i obserwacji pracy surdopedagogów autorka zamieściła w niej najistotniejsze z punktu widzenia rodziców porady, a także własne propozycje zajęć z dziećmi.(...)Rozdział pierwszy - wskazówki dla rodziców, opisy postaw rodzicielskich ze wskazaniem tej właściwej, rola środowiska domowego w kształtowaniu języka dzieci z uszkodzonym słuchem. Rozdział drugi - rola surdopedagogów w nauczaniu języka małych pacjentów, ze szczególnym zwróceniem uwagi na ich wygląd zewnętrzny, cechy osobowości oraz niezbędne wykształcenie i kwalifikacje. Rozdział trzeci - odpowiedzi autorki na pytania, które często zadają sobie rodzice dzieci z wadą słuchu, oraz wyjaśnienia zagadnień nurtujących rodziców. Rozdział czwarty - konkretna propozycja metody prowadzenia zajęć z dzieckiem oraz opis znaczenia wychowania słuchowego dla jego rozwoju, a przede wszystkim mowy; gotowe scenariusze zajęć, które rodzice mogą wykorzystać podczas domowych ćwiczeń.

Źródło adnotacji : <http://www.bookmaster.pl/przewodnicy,w,swiecie,cisy,poradnik,dla,rodzicow,dzieci,z,wada,sluchu/joanna,domeradзка,kowalkowska/e-book/455394.xhtml>

17. **Specyfika pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z FAS** /Danuta Hryniewicz. Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : Wydawnictwo Edukacyjne PAMPEDIA, 2007. - 55 s.

Prezentowano podstawowe informacje o FAS (Fetal Alcohol Syndrome), czyli alkoholowym zespole płodowym; o dojrzałości szkolnej dzieci z FAS w porównaniu z dziećmi zdrowymi; o diagnozie; o trudnościach, które sprawiają dzieci z FAS; o postawach, które powinny przybierać osoby dorosłe pomagające dzieciom z FAS. Podano krótką charakterystykę założeń i metod pomocy dziecku z FAS oraz pomocy oferowanej dziecku w systemie edukacji (wraz z wykazem przepisów prawnych i wskazaniem ich fragmentu odnoszącego się do dzieci z FAS).

Źródło adnotacji : katalog DBP

18. **Społeczne i edukacyjne uwarunkowania rozwoju oraz funkcjonowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością** /pod red. naukową Zenona Gajdzicy. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009. - 184 s.

Myślą przewodnią przedłożonego tomu Społeczne i edukacyjne uwarunkowania rozwoju oraz funkcjonowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością jest spojrzenie na zadania instytucji szkoły oraz uwarunkowania i efekty procesu kształcenia w kontekście rozwoju uczniów. Z jednej strony proces edukacji szkolnej traktowany jest jako ważny element wsparcia, wyznaczany potencjałem jego uczestników, a z drugiej – powinien on służyć rozwojowi uczniów. Na całość opracowania składają się trzy części. W pierwszej autorzy skupiają się na problematyce rozwoju emocjonalnego oraz społecznego dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Część druga obejmuje wybrane zagadnienia funkcjonowania szkoły osadzonej w tyglu różnorodnych oczekiwań społecznych wobec tej instytucji. W ostatniej części Czytelnik znajdzie teksty ukazujące złożoność uwarunkowań samego procesu kształcenia uczniów niepełnosprawnych. W niektórych przypadkach są one odnoszone do oczekiwań społecznych, w innych ukonstytuowane głównie na samych potrzebach uczestników procesu kształcenia.

Źródło adnotacji :

<http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=katalog&p=32&id=944>

19. **Wzrastajcie z nami, a nie obok nas : program pracy edukacyjno-terapeutycznej dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną i dziećmi z autyzmem** /Maria Raszewska, Krystyna Szoc. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia, 2010. - 142, [1] s.

Niniejszy program, przeznaczony dla dzieci z autyzmem, nastawiony jest na działania terapeutyczno-edukacyjne wychodzące naprzeciw potrzebom tych dzieci i ułatwiające im funkcjonowanie w środowisku. Jest on tak pomyślany, że wykorzystywać go można nie tylko do pracy z podopiecznymi z zaburzeniami autystycznymi. Może być pomocny także w edukacji i terapii dzieci z niepełnosprawnością intelektualną różnego stopnia oraz we wczesnym wspomaganiu nieharmonijnie przebiegającego rozwoju małych dzieci. W programie uwzględniono zaburzenia sensoryczne, nieprawidłowości w interakcjach społecznych i w komunikowaniu się z otoczeniem, ograniczone zainteresowania malucha i jego własną aktywność. W związku z tym przewidziano:

- szeroko pojętą stymulację zmysłów uzależnioną od indywidualnych potrzeb dziecka;
- budowanie prawidłowych relacji opiekun – dziecko;
- działalność plastyczno-muzyczno-ruchową nakierowaną na uaktywnianie dziecka;
- podejmowanie wspólnych działań z opiekunem i kolegami;
- rozwijanie różnych form komunikacji pozawerbalnej i werbalnej zależnej od możliwości dziecka.

Zasadniczą częścią książki są treści programowe zblokowane w obszarach oddziaływań edukacyjnych i dostosowane do potrzeb dziecka z autyzmem i dziecka z niepełnosprawnością sprzężoną oraz przykładowe scenariusze sytuacji edukacyjno-terapeutycznych.

Źródło adnotacji :

<http://harmonia.edu.pl/pl/p/product/469>

V. 8. Model pracy z uczniem z autyzmem

Artykuły z czasopism

1. Autoagresja u osób z autyzmem : refleksje teoretyczno-praktyczne / Marcin Michalski // Bliżej Przedszkola. - 2006, nr 6, s. 73-74
Autoagresja to skuteczne narzędzie, za pomocą którego uczeń (dziecko) komunikuje się z otoczeniem, wyraża swoje chęci czy niechęci. Przykłady interwencji odnośnie radzenia sobie z zachowaniami autoagresywnymi dzieci i dorosłych.
2. Czy dziecko głuchoniewidome może być autystyczne? / Marzenna Zaorska. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 4, s. 298-304
Charakterystyka zachowań dzieci głuchoniewidomych.
3. Czytanie poezji czyli moje refleksje na temat pracy z uczniem autystycznym Piotrem F. / Krzysztof Stróżański. - (Jak ja to robię?) // Oblicza Edukacji. - 2006, nr 1, s. 37-38
Opis przypadku.
4. Diagnoza autyzmu u małego dziecka - implikacje do pracy w rodzinie / Andrzej Wolski. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 2, s. 24-44
Zasady postępowania z dziećmi autystycznymi przydatne dla nauczycieli rozpoczynających pracę z dzieckiem autystycznym.
5. Dla dzieci z autyzmem / Marzena Kołnierzak // Bliżej Przedszkola. - 2009, nr 4, s. 14-[16]
Edukacja przedszkolna dzieci z autyzmem. Działalność dydaktyczno-wychowawcza oraz terapeutyczna Niepublicznego Przedszkola Terapeutycznego Fundacji SYNAPSIS w Warszawie.
6. Dzieci autystyczne w klasach integracyjnych / Katarzyna Patyk // Wychowawca. - 2008, nr 10, s. 14-15
Nauczanie dzieci autystycznych w szkołach masowych - organizacja warunków nauczania uczniów z autyzmem (socjalizacja, terapia i rewalidacja). Autyzm - jednostka chorobowa - typowe zachowania, indywidualne potrzeby dziecka autystycznego.
7. Dziecko autystyczne : metody i formy pracy w szkole / Katarzyna Patyk. - Bibliogr. // Nowa Szkoła. - 2009, nr 5, s. 45-53
Proces nauczania i terapii dzieci autystycznych w szkole ogólnodostępnej.
8. Dziecko autystyczne jest jako przybysz z innej planety / Małgorzata Błotnicka. - Bibliogr. // Psychologia w Szkole. - 2005, nr 1, s. 79-91
Cechy dziecka autystycznego. Trudności w rozwoju empatii, lęk dominujące uczucie, terapia i edukacja dzieci z autyzmem.
9. Dziecko autystyczne (opis przypadku) / Maria Herzyk. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2006, nr 2, s. 101-107
Indywidualna praca z dzieckiem autystycznym (7 lat). Przykładowe ćwiczenia. Nauka poznawania liter, czytania.
10. Dziecko z autyzmem w szkole integracyjnej / Małgorzata Kuśnierz // Bliżej Przedszkola. - 2006, nr 1, s. 49
Szkolenie na temat: dziecko z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami w szkole integracyjnej.
11. Edukacja dzieci z autyzmem z wykorzystaniem metody Ułatwionej Komunikacji / Joanna Grochowska. - (Metoda Ułatwionej Komunikacji). - Bibliogr. // Autica. - 2006, z. 2, s. 53-62
Zaburzenia komunikacji w autyzmie. Formy pracy. Technika wspomagania. Etapy wprowadzania metody UK.
12. Funkcjonowanie Janka w środowisku domowym i szkolnym / Justyna Swat // Rewalidacja. - 2009, nr 1, s. 34-39

Program pracy z 19-letnim uczniem z autyzmem i upośledzeniem umysłowym umiarkowanego stopnia.

13. Indywidualny Program Katechetyczny (IPK) dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem. Studium Przypadku / Andrzej Kiciński. - (Verba Docent...). - Summ. - Bibliogr. // Katecheta. - 2011, nr 1, s. 4-11
Program katechetyczny poruszający zadania nauczyciela religii w indywidualnym podejściu do osób z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem.
14. Jak przygotować dziecko autystyczne do nauki szkolnej? / Katarzyna Patyk // Edukacja i Dialog. - 2010, [nr] 1/2, s. 72-76
Wczesna interwencja i wczesne wspomaganie dziecka.
15. Kacper - dziecko autystyczne / Magdalena Sowińska // Wychowanie w Przedszkolu. - 2006, nr 10, s. 43-45
Integracja w przedszkolu.
16. Kwestionariusz do oceny kompetencji emocjonalno-społecznych (KOKE-S) wysoko funkcjonujących autystów i dzieci z zespołem Aspergera. Cz. 1 / Maria Piszczek. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2010, nr 1, s. 48-63
Uwagi dotyczące korzystania z kwestionariusza.
17. Możliwość edukacji : autyzm u dzieci z małych środowisk / Jadwiga Rafalska-Kawalec. - Bibliogr. // Życie Szkoły. - 2005, nr 10, s. 21[599]-25[603]
Dzieci niepełnosprawne z zaburzeniem autystycznym. Uczeń z autyzmem w szkole. Integracja w szkole sposobem na wyjście z izolacji.
18. Mój pierwszy uczeń z autyzmem / Żaneta Dylikowska // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 32-35
Praca z uczniem autystycznym.
19. Ośrodek terapii dzieci autystycznych "Giant Steps" / Krzysztof Stachyra // Szkoła Specjalna. - 2008, [nr] 1, s. 73-75
Działalność kanadyjskich ośrodków "Giant Steps" mających na celu terapię, edukację i wsparcie dla dzieci z autyzmem i ich rodziców.
20. Praca z dziećmi autystycznymi w St. Colman's / Klaudia Mirosław // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2007, nr 5, s. 55-56
Zajęcia z osobami chorymi na autyzm w szkole specjalnej w Stanach Zjednoczonych Ameryki.
21. Program adaptacyjny realizowany z uczniem autystycznym w pierwszej klasie szkoły podstawowej / Dorota Cerek // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 52-56
22. PROM - system pomyślnej adaptacji : system wspierania dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i jego nauczyciela / Anna Florek // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 95-100
System pomocy w adaptacji dzieci (autystycznych, z ADHD, z zespołem Aspergera) w przejściu w następny etap edukacyjny.
23. Specyfika pracy nauczyciela wf - z dziećmi autystycznymi / Przemysław Staszek [i in.] // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2009, nr 7, s. 34-42
Obserwacje i wnioski z pięcioletniej pracy nauczyciela wychowania fizycznego z uczniami autystycznymi w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowie. Prezentacja specyfiki tego typu pracy, zastosowane metody w praktyce oraz osiągnięte efekty.
24. Stwarzanie warunków do podnoszenia godności życia dorosłego ucznia z autyzmem na przykładzie

- projektu edukacyjnego "Uczeń jako twórca" / Zofia Dzierka, Ilona Kika-Ryszka, Joanna Lach. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2008, nr 1, s. 39-47
25. System terapii dzieci autystycznych Princeton Child Development Institute w USA / Katarzyna Hamerlak // Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 1, s. 36, 38
Cenna forma doskonalenia warsztatu pracy terapeutów zatrudnionych w Społecznym Przedszkolu Integracyjnym STO w Warszawie.
26. Szanse dzieci z autyzmem w integracji / Małgorzata Sekułowicz. - Bibliogr. // Forum Oświatowe. - 2006, [nr] 2, s. [105]-112
27. Szkoła wobec potrzeb dziecka z zespołem Aspergera : z perspektywy doświadczeń nauczyciela-terapeuty / Edyta Kosior. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2009, nr 3, s. 204-217
Rola szkoły, nauczycieli i wychowawców w pracy z dzieckiem z zespołem Aspergera (autyzm z wysokim funkcjonowaniem intelektualnym).
28. Uczeń autystyczny na lekcji języka obcego / Beata Wiechuła-Napiórkowska. - Bibliogr. // Języki Obce w Szkole. - 2010, nr 3, s. 94-97
Problemy w pracy z uczniem z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami rozwojowymi w klasach integracyjnych.
29. Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych w świetlicy / Agnieszka Czachorowska, Joanna Hoffmann // Świetlica w Szkole. - 2010, nr 4, s. 9-10
II Krajowa Konferencja Wychowawców Świetlic Szkolnych na temat: dlaczego warto oglądać filmy razem z uczniami, pracy w świetlicy z uczniami nadpobudliwymi i mającymi kłopoty z koncentracją, dzieci z zespołem Aspergera w świetlicy szkolnej, dokumentowania pracy świetlicy szkolnej.
30. Uczeń z autyzmem w publicznej szkole masowej / Izabela Krasiejko. - Bibliogr. // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2008, nr 5, s. 30-36
Propozycje dotyczące organizacji pracy szkoły i nauczyciela mogące pomóc w zaspokojeniu specyficznych potrzeb dzieci z autyzmem.
31. Uczniowie autystyczni : diagnoza funkcjonowania intelektualnego, przygotowanie nauczycieli, braki w programach terapeutycznych / Maria Piszczek // Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. [14]-18
32. Uczyć mimo wszystko / Barbara Zieńko. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2009, nr 2, s. 100-104
Praca z uczniem autystycznym, uczęszczającym do powszechnej szkoły podstawowej.
33. Uwarunkowania osiągnięć szkolnych dzieci autystycznych / Katarzyna Patyk. - Bibliogr. // Rewalidacja. - 2009, nr 2, s. 66-77
34. Wykorzystanie profilu psychoedukacyjnego PEP-R Schoplera w praktyce szkolnej - zasady procesu badawczego dziecka z autyzmem i przydatne wskazówki / Katarzyna Patyk. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2009, [nr] 4, s. 293-301
35. Zaburzenia autystyczne u dziecka wyzwaniem w pracy nauczyciela / Agnieszka Mazur, Izabela Chojnowska-Ćwiąkała. - Bibliogr. // Nauczanie Początkowe : kształcenie zintegrowane. – R. 33 (55), nr 1 (2009/2010), s. 62-68
Trudności w relacjach społecznych. Opis i analiza przypadku edukacyjnego w edukacji wczesnoszkolnej.
36. Zaburzenia psychiczne u dzieci w wieku przedszkolnym : autyzm : zespół Aspergera / Izabela Gelleta-Mac. - Bibliogr. // Wychowanie w Przedszkolu. - 2009, nr 5, s. 16-20

Autyzm oraz jego objawy. Podstawowe objawy zespołu Aspergera. Przedszkolak z zespołem Aspergera, jak można mu pomóc. Ćwiczenia terapeutyczne dla dzieci z autyzmem i złożonymi zaburzeniami kontaktu.

37. Zastosowanie komunikacji alternatywnej i wspomagającej w pracy z dzieckiem z autyzmem – z doświadczenia młodego nauczyciela / Magdalena Cychowska. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 5, s. 375-379
38. Zespół Aspergera - wyzwanie dla nauczycieli / Justyna Pilecka-Zouaidia. - (Forum "Katechety"). - Bibliogr. // Katecheta. - 2009 [nr] 12, s. 64-68
Zespół Aspergera to całościowe zaburzenie rozwoju mieszczące się w spektrum autyzmu. Pedagodzy pracujący z uczniami z zespołem Aspergera powinni precyzować wymagania dotyczące jakości realizowanych prac w klasie oraz w domu.
39. Zrozumieć inność i pomóc w przystosowaniu / Beata Ninard. - Bibliogr. // Bliżej Przedszkola. - 2007, nr 9, s. 26-28
Przybliżenie obrazu oraz specyfiki funkcjonowania dziecka z zespołem Aspergera (globalne zaburzenie rozwoju pokrewne autyzmowi). Próba popularyzacji wiedzy o rozpoznawaniu symptomów zaburzeń i potrzebie udzielania pomocy w ramach wczesnego wspierania rozwoju dziecka przez pedagogów przedszkolnych. Spojrzenie na teorię przez pryzmat praktyki.

V. 9. Model pracy z uczniem z ADHD

Artykuły z czasopism

1. ADHD - dar czy przekleństwo. [Cz. 2] / Alina Żwirblińska // Nasz Czas. - 2007, nr 3, s. 18-20
Postępowanie z uczniem z ADHD.
2. Asystent dziecka nadpobudliwego czyli o pracy z uczniem z ADHD w praktyce / Justyna Tkocz // Głos Pedagogiczny. - 2011, nr 1, s. 32-35
Cele oddziaływań terapeutycznych. System wsparcia ucznia z ADHD na terenie szkoły. Program "Asystent dziecka nadpobudliwego".
3. Diagnoza ADHD w przedszkolu / Agnieszka Janiec // Bliżej Przedszkola. - 2006, nr 9, s. 65, 67
Kwestionariusz dla nauczycieli i rodziców.
4. Diagnoza specyficznych trudności szkolnych u dzieci z ADHD / Kornelia Czerwińska, Iwona Dąbrowska // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2007, [nr] 4, s. [67]-80
Rodzaje trudności szkolnych u dzieci z ADHD. Proces diagnozy, etapy diagnozy specyficznych trudności szkolnych. Symptomy zaburzeń.
5. Dzieci, którym trudno się uczyć / Dorota Choroś // Nowa Szkoła. - 2005, nr 7, s. 41-44
Zaburzenia zdolności uczenia się dzieci z ADHD - definicja zaburzenia, objawy, przyczyny, metody leczenia.
6. Dzieci, którym trudno się uczyć (ADHD) / Dorota Choroś // Lider. - 2005, nr 10, s. 13-14
Brak koncentracji, nadpobudliwość ruchowa.
7. Dzieci z ADHD w młodszym wieku szkolnym / Tomasz Hanć // Remedium. - 2006, nr 10, s. 28-29
Niepowodzenia szkolne, samoocena dziecka z ADHD.
8. Dziecko nadpobudliwe na lekcji języka obcego / Dorota Nowacka. - Summ. - Bibliogr. // Poliglota. - 2008, nr 1, s. 30-36

*Krótką charakterystyka dziecka z ADHD. Kompetencje komunikacyjne dziecka nadpobudliwego.
Przygotowywanie ćwiczeń do nauki języka obcego u dziecka z ADHD.*

9. Dziecko z ADHD // Matematyka w Szkole : czasopismo dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów. - 2006, nr 35, s. 11-13
Jak pomóc nadpobudliwemu uczniowi?
10. Dziecko z zespołem ADHD - dylemat zreformowanej szkoły i rodziców / Monika Miłkowska // Nowa Szkoła. - 2005, nr 9, s. 46-48
11. Dziecko z zespołem ADHD w szkole : rozpoznanie problemu przez nauczycieli / Joanna Wikłacz. - Summ. - Bibliogr. // Nauczyciel i Szkoła. - 2005, nr 1/2, s. [168]-180
Nadpobudliwość psychoruchowa jako zaburzenia neurorozwojowe. Definicja pojęcia "nadpobudliwość". Diagnozowanie.
12. Dziecko z zespołem ADHD w otoczeniu edukacyjnym. [Cz. 1] / Barbara Czapiewska. – (Z warsztatu metodyka) // Poradnik Bibliotekarza. - 2006, [nr] 7/8, s. 37-39
ADHD jako jednostka chorobowa, objawy choroby. Metody pracy z dzieckiem z nadpobudliwością psychoruchową w domu i szkole.
13. Efekty działań w afekcie / Jadwiga Radwańska // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 14-16
Praca nauczyciela z dziećmi nadpobudliwymi (z ADHD). Jak zadawać prace dziecku z ADHD.
14. Elementy diagnozy pozytywnej : praca edukacyjno-wychowawcza z dzieckiem z ADHD / Anna Piekarska // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 40-42
Zasady wychowawcze: więcej kontrolowanej swobody, lepsza nagroda niż kara. Sztuka rozwiązywania konfliktów. Poczucie akceptacji, bezpieczeństwa i miłości przez dziecko z ADHD.
15. Formy pracy z dzieckiem dotkniętym ADHD w praktyce bibliotekarza szkolnego. [Cz. 2] / Barbara Czapiewska. - (Z warsztatu metodyka) // Poradnik Bibliotekarza. - 2006, [nr] 9, s. 37-38
16. Funkcjonowanie dzieci z ADHD w szkole / Aneta Paszkiewicz // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2011, nr 1, s. 32-37
Objawy nadpobudliwości psychoruchowej. Zachowanie się ucznia z ADHD i zasady postępowania z nim w szkole.
17. Funkcjonowanie dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w przedszkolu i szkole / Elżbieta Ciesiołkiewicz, Anna Maciejewska, Mirosława Matczak // Przegląd Edukacyjny. - 2007, nr 3, s. 19-21
Praca z dziećmi z różnego rodzaju deficytami rozwojowymi: dzieci o niskiej sprawności manualnej, słabej percepcji wzrokowej i słuchowej, z zaburzeniami mowy, zaburzonej emocjonalności, z trudnościami w przyswajaniu pojęć matematycznych. Dzieci autystyczne, z ADHD, upośledzone w stopniu lekkim.
18. Funkcjonowanie uczniów z zespołem ADHD w szkole / Bogumiła Bobik // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2010, nr 5, s. 42-47
Objawy ADHD wśród uczniów. Ich role społeczne pełnione na terenie szkoły. Wyniki badań.
19. Indywidualny plan edukacyjny / Monika Leskowska // Edukacja i Dialog. - 2005, nr 7, s. 19-23
Metody pracy z dziećmi, z zespołem ADHD (nadpobudliwość psychoruchowa).
20. Instytucje wsparcia / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 9, s. 45-46

W sprawie ucznia: z zespołem ADHD, z rozpoznaną dysleksją rozwojową, przewlekłe chorego, nadużywającego alkoholu, eksperymentującego z narkotykami, wobec którego stosowana jest przemoc, z poważnymi problemami emocjonalnymi, będącego dzieckiem uchodźców.

21. Jak pomóc dzieciom w przestrzeganiu reguł - czyli dalsze zmagania z ADHD. [Cz. 5] / Alina Żwirblińska // Nasz Czas. - 2007, nr 6, s. 11-13
Podstawowe reguły pracy z dzieckiem z ADHD.
22. Jak sobie radzić z ADHD? [Cz. 4] / Aleksandra Denst-Sadura. - (Psychologia w szkole) // Głos Nauczycielski. - 2010, nr 13, s. 12
Wskazówki dla nauczycieli w jaki sposób radzić sobie z uczniami z nadpobudliwością psychoruchową.
23. Jak ujarzmić ADHD? / Katarzyna Jaworska-Biskup. - Bibliogr. // Języki Obce w Szkole. - 2009, nr 2, s. 50-58
Strategie nauczania osób z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi na lekcji języka obcego.
24. Lekcja cierpliwości : o trudnościach w uczeniu się dziecka z ADD i ADHD / Małgorzata Łoskot. // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 3, s. 38-40
Trudności ucznia z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej oraz zespołem nadpobudliwości psychoruchowej z zaburzeniami koncentracji. Praca z uczniem. Opis przypadku.
25. Metody nauczania dzieci z zespołem ADHD / Iwona Turbiarz // Remedium. - 2006, nr 1, s. 30-31
Strategie i techniki stosowane w nauczaniu nadpobudliwych dzieci.
26. Minimalizowanie problemów w nauce u dzieci z ADHD : propozycje do wykorzystania w szkole, bibliotece i w domu / Magdalena Cyrklaff. - Bibliogr. // Biblioteka w Szkole. - 2007, [nr] 1, s. 3-5
Wskazówki dla nauczycieli oraz rodziców dotyczące postępowania z dziećmi cierpiącymi na nadpobudliwość psychoruchową.
27. Moda na ADHD? / Teresa Słowikowska // Nowa Szkoła. - 2008, nr 2, s. 23-25
Nadużywanie wobec dzieci i młodzieży w szkołach orzeczeń stwierdzających nadpobudliwość psychoruchową (ADHD).
28. Model postępowania terapeutycznego z dziećmi nadpobudliwymi psychoruchowo / Piotr Pawlak. - Bibliogr. // Edukacja. - 2008, nr 2, s. 96-104
Sposób postępowania i modele terapii dzieci z ADHD.
29. Można pracować z dzieckiem z ADHD / Beata Biegajczyk. - Bibliogr. // Nowa Szkoła. - 2005, nr 7, s. 45-48
Praca z dzieckiem z ADHD w szkole.
30. Nadpobudliwość psychoruchowa - co warto wiedzieć? / Bożena Wilczewska. - Bibliogr. // Bliżej Przedszkola. - 2007, nr 7/8 [Magazyn Specjalny, z. 1], s. 15-17
Krótką charakterystyka ADHD, przyczyny nadpobudliwości, wskazówki dla rodziców i wychowawców, jak pracować i postępować z dzieckiem nadpobudliwym.
31. Najpierw pomóż sobie czyli ciąg dalszy rozważań o ADHD. [Cz. 3] / Alina Żwirblińska // Nasz Czas. - 2007, nr 4, s. 11-13
Porady, w jaki sposób postępować z uczniem z ADHD w klasie.
32. Nauczyciel "niespecjalnie - specjalny" wobec szkolnej pracy z uczniem z ADHD / Wanda Baranowska. - Summ. - Bibliogr. // Kultura i Edukacja. - 2010, nr 2, s. [188]-199

33. O Programie Wspierającym Karierę Edukacyjną Młodzieży w Publicznym Gimnazjum nr 7 w Wałbrzychu / Iwona Wal // Dyrektor Szkoły. - 2006, nr 7, s. 38-40
Program skierowany jest do tych uczniów, którzy przejawiają specyficzne problemy w uczeniu się (dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, dysortografia, ADHD), mają trudności w opanowaniu wiedzy i umiejętności z określonego przedmiotu, nie potrafią wytworzyć i utrzymać właściwych relacji z rówieśnikami. Szczególna rola wychowawcy klasy.
34. Objawy : rozpoznajemy dziecko z zespołem ADHD / Anna Grzegorek // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 30-34
Rodzaje objawów. Zaburzenia uwagi w aspekcie wybiórczości, w aspekcie trwałości, w aspekcie pojemności, w aspekcie przerzutności, w aspekcie podzielności.
35. "Oni" są w naszych klasach : o pracy z dziećmi z ADHD / Małgorzata Łoskot. - Bibliogr. // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 4-8
Przyczyny. Kto i na jakiej podstawie może rozpoznać ADHD. Jak przebiega ten zespół i jakie są rokowania. Rady jak postępować z dziećmi.
36. Problem przystosowania dzieci z ADHD do warunków szkolnych - (sposoby przeciwdziałania odrzuceniu i wykluczeniu społecznemu dziecka "innego") / Marta Niemiec. - Summ. - Bibliogr. // Chowanna. - T. 1 (2009), s. [169]-186
Badania dzieci, pedagogów, psychologów oraz wychowawców dotyczące przystosowania dzieci z ADHD do warunków szkolnych.
37. PROM - system pomyślnej adaptacji : system wspierania dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i jego nauczyciela / Anna Florek // Rewalidacja. - 2008, nr 2, s. 95-100
System pomocy w adaptacji dzieci (autystycznych, z ADHD, z zespołem Aspergera) w przejściu w następny etap edukacyjny.
38. Regulamin postępowania z dzieckiem z zespołem ADHD w szkole // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 39
Relacje uczeń-nauczyciel, uczeń-uczeń.
39. Rozmowa z uczniami na temat ADHD - konspekt zajęć / Michał Wiatrowski // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 35-38
Temat: ADHD to problem kolegi, któremu umiemy wspólnie pomóc. Konspekt może być wykorzystany do przeprowadzenia lekcji informacyjnej o ADHD albo do przeprowadzenia lekcji w klasie, w której funkcjonuje uczeń z tym zespołem. Załączniki: Opis sytuacji, ADHD - definicje i symptomy, Zaburzenia koncentracji uwagi.
40. Rozpoznanie zespołu ADHD : rola pedagoga szkolnego w diagnozie wstępnej / Anna Piekarska // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 17-19
Wczesne dzieciństwo. Szkoła - wizyta u pedagoga szkolnego. Objawy motoryczne. Funkcjonowanie poznawcze. Mowa i język. Emocje, relacje społeczne i osobowość. Dalsze etapy diagnozy, interwencja i pomoc.
41. Swawolny Dyzio czy dziecko z ADHD? / Małgorzata Nowak // Dyrektor Szkoły. - 2005, nr 7/8, s. 25-28
Praca z uczniem nadpobudliwym psychoruchowo. Przyczyny nadpobudliwości, objawy, zaburzenia współwystępujące, skutki nadpobudliwości, zasady postępowania w klasie.
42. Ujarzmić impulsywność : o pozytywnym wzmacnianiu dzieci z ADHD : wywiad z Iloną Lelito

prezesem Polskiego Towarzystwa ADHD na temat roli nauczycieli i rodziców w diagnozie i pracy z nadpobudliwym dzieckiem / rozm. przepr. Natalia Wojciechowska, Katarzyna Grunt // Głos Pedagogiczny. - 2009, nr 11, s. 9-13

43. Urodzeni buntownicy w szkole / Ilona Lelito // Wszystko dla Szkoły. - 2006, nr 9, s. 15-16
Omówienie ADHD - zespołu nadpobudliwości psychoruchowej.

Książki

44. **Dziecko z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej ADHD i ADD** /Barbara Konstanty Ignaciuk. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010.

Poniższe opracowanie (...) traktuje młodego człowieka (...) kompleksowo, umożliwia dokonanie jego charakterystyki uwzględniając aspekty psychologiczne, zamiłowanie do różnych dziedzin życia, wskazuje na stan psychiczny danego dziecka. Publikacja wzbogacona jest kilkunastoma tekstami z różnych dziedzin i własnych obserwacji oraz napisana jest przystępnym językiem. Teoria to nie wszystko, najważniejsza jest praktyka i Autorka pragnie się podzielić własnymi spostrzeżeniami wyniesionymi z pracy nauczycielskiej oraz terapeutycznej z dziećmi, młodzieżą, a także dorosłymi. Książka może okazać się pomocna dla przyszłych terapeutów, nauczycieli, pedagogów, rodziców oraz pomoże pogłębić wiedzę tym wszystkim, którzy pragną pomagać innym osobom.

Źródło adnotacji: <http://www.sklep.gildia.pl/literatura/120131-barbara-konstanty-ignaciuk-dziecko-z-zespolem-nadpobudliwosci-psychoruchowej-adhd-i-add>

45. **Jak pomóc dziecku z ADHD?** / Alicja Borowska. - Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2009

Adresatem publikacji są rodzice, nauczyciele i terapeuci. Autorka, poza teoretycznym wprowadzeniem, proponuje zainteresowanym zasady postępowania, których należy się trzymać, oraz metody i techniki, które należy stosować w pracy z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo. Znakomitym uzupełnieniem jest bogaty wybór rozwiązań praktycznych, czyli gier i zabaw do wykorzystania podczas zajęć z dziećmi.

Źródło adnotacji :
http://www.wydped.com.pl/ksiazka.php?id_ksiazka=351

V. 10. Model pracy z uczniem niedostosowanym społecznie lub zagrożonym niedostosowaniem społecznym

Artykuły z czasopism

1. Budowanie czy niszczenie? : polityka społeczna wobec młodzieży niedostosowanej społecznie / Andrzej Rejzner. - Bibliogr. // Pedagogika Społeczna. - 2007, [nr] 1, s. [11]-20
Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych. Skutki reformy systemu opiekuńczo-wychowawczego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.
2. Co z tymi rodzicami? / Małgorzata Nowotka. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2008, nr 10/11, s. 34-36
Swoboda i przymus w wychowaniu. Zaniedbania wychowawcze rodziców i nauczycieli, wpływ na patologiczne zachowania młodzieży.

3. Czynniki ryzyka, czynniki chroniące i indeksy tych czynników w badaniach nad zachowaniami problemowymi nastolatków / Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Krzysztof Bobrowski. - Summ. Streszcz. - Bibliogr. // Alkoholizm i Narkomania. - 2008, nr 2, s. 173-199
Omówienie wyników badań, w których wyjaśniono zachowania problemowe młodzieży (głównie używanie substancji psychoaktywnych i picie alkoholu) na podstawie analizy tworzonych indeksów czynników ryzyka i chroniących. Analiza metodologii i znaczenia wyników uzyskanych w badaniach dotyczących zależności indeksów czynników ryzyka i czynników chroniących.

4. Czynniki wpływające na poziom niedostosowania społecznego w młodszym wieku szkolnym / Justyna Strykowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 4, s. 262-270
Analiza trzech grup czynników wpływających na poziom niedostosowania: czynniki indywidualne, czynniki środowiska rodzinnego oraz czynniki środowiska szkolnego i rówieśniczego.

5. Drogi wiodące do demoralizacji / Aneta Tarnowska. - Bibliogr. // Edukacja i Dialog. - 2007, nr 4, s. 6-9
Rodzina i złe metody wychowawcze, szkoła, kontakty z grupą przestępczą przyczyną przestępstw popełnianych przez nieletnich.

6. Dzieci bez przyszłości w szkole / Marek Grondas, Marek Liciński // Psychologia w Szkole. - 2008, nr 1, s. 3-8
Rozwiązywanie problemów (w szkole) dzieci z rodzin zmarginalizowanych.

7. Elementy systemu dydaktycznego w pracy z wychowankiem nieprzystosowanym społecznie / Dariusz Czekan. - Summ. // Edukacja Humanistyczna (Szczecin). - 2008, nr 2, s. [155]-163
Omówienie diagnozowania nieletnich, określenia taksonomii celów edukacyjnych w pracy dydaktycznej, opis przebiegu procesu nauczania wychowanków na podstawie Młodzieżowego Ośrodka Adaptacji Społecznej w Koszalinie, w szkołach i warsztatach szkolnych, istniejących w tej placówce. Opis struktur wspierających proces resocjalizacji w działaniach psychologicznych, pedagogicznych i terapeutycznych, realizowanych w placówce.

8. Konformizm czy nonkonformizm / Piotr Szczukiewicz. - Bibliogr. // Remedium. - 2005, nr 7/8, s. 28-29
Zachowania konformistyczne i nonkonformistyczne w procesie socjalizacji dzieci i młodzieży.

9. Koordynacja działań instytucji opieki nad dzieckiem metodą zapobiegania niedostosowaniu społecznemu / Elżbieta Potempska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2005, nr 4, s. 15-22
Problem koordynacji działań instytucji mogących mieć wpływ na zapobieganie patologii wśród dzieci i młodzieży oraz możliwości tych instytucji w udzielaniu pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonym patologią (przedszkole i szkoła, służba zdrowia, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki pomocy społecznej, kuratela sądowa, poradnie specjalistyczne, placówki opiekuńczo-wychowawcze).

10. Krótsza kolejka? / Halina Drachal // Głos Nauczycielski. - 2010, nr 48, s. 8
Zmiany w oświatowym systemie resocjalizacji i socjoterapii.

11. Metoda Ruchu Rozwijającego w praktyce : ćwiczenia Weroniki Sherborne / Paulina Szachniuk-Albowicz. - Bibliogr. // Dyrektor Szkoły. - 2008, nr 3, s. 46-48

Metoda W. Sherborne jest wykorzystywana do pracy z dziećmi: upośledzonymi umysłowo, autystycznymi, z wczesnym mózgowym porażeniem dziecięcym, z zaburzeniami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania, z niekorzystnych środowisk wychowawczych, głuchych i niewidomych. Organizacja ćwiczeń i grup zajęciowych. Rodzaje ćwiczeń. Zastosowanie metody Ruchu Rozwijającego. Korzyści wynikające z zastosowania tej metody.

12. Młodzież i prawo/Joanna Szawłowska-Wasilewska// Dyrektor Szkoły. - 2005, nr 12, s. 38-42
Przeciwdziałanie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży. Monitorowanie szkół przez straż miejską i policję. Zainicjowanie w szkołach ponadgimnazjalnych lekcji sądowych - zapoznanie uczniów z prawem.

13. Nieprzystosowanie społeczne, mity a rzeczywistość / Romuald Sadowski. - (Skala Nieprzystosowania Społecznego uczniów na Mazowszu w poszukiwaniu modelowych rozwiązań diagnostyczno-profilaktycznych) // Pedagogika Społeczna. - 2005, nr 2, s. [31]-47
Wyjaśnienie terminu nieprzystosowanie społeczne. Podstawowe przejawy nieprzystosowania społecznego nieletnich: przestępczość, narkomania, alkoholizm, przemoc, prostytutka, subkultury młodzieżowe.

14. Podatność młodzieży na ubóstwo i wykluczenie społeczne / Stanisława Golinowska. - Summ. - Bibliogr. // Kultura i Społeczeństwo. - 2010, nr 3, s. [31]-60
Zagrożenia zdrowia wśród współczesnej młodzieży, na tle zaburzeń relacji rodzinnych i społecznych oraz rozwoju w sferze edukacji. Praca młodzieży.

15. Poziom i rozmiary niedostosowania społecznego dzieci w młodszy wieku szkolnym / Justyna Strykowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 3, s. 182-192
Opis rozmiaru niedostosowania społecznego w odniesieniu do dzieci w młodszy wieku szkolnym. Analiza symptomów w zależności od głębokości niedostosowania (niepowodzenia w nauce, nieposłuszeństwo, zachowanie bierne, agresja, kłamanie).

16. Prawdy i mity o młodzieży przestępczej i innej - prawnie poprawnej / Iwona Klonowska- Senderska. - Bibliogr. // Opieka, Wychowanie, Terapia. - 2010, [nr] 1/2, s. [20]-24
Zjawisko niedostosowania społecznego młodzieży nie charakteryzuje obecnie tylko i wyłącznie młodzieży przestępczej. Przedmiotem niniejszego opracowania było zbadanie zjawiska przez pryzmat społecznego funkcjonowania młodzieży przestępczej przebywającej w zakładach poprawczych i nie przestępczej (uczniów gimnazjów), a także czynników, które mogą determinować zachowania noszące znamię przestępstwa.

17. Problemy resocjalizacji w systemie oświaty / Anna Czerwińska // Remedium. - 2009, nr 1, s. 1-3
Problemy resocjalizacji prowadzonej w ramach polskiego systemu oświaty oraz perspektyw zmian systemowych w dziedzinie socjoterapii i resocjalizacji wynikających z wdrażania reformy oświaty.

18. Propozycja działań profilaktyczno-terapeutycznych wobec dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym / Justyna Strykowska. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2005, nr 5, s. 346-361

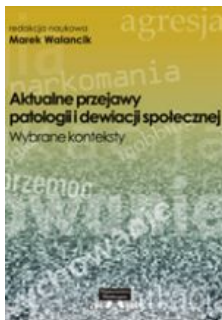
19. Przeżyć w dżungli / Tomasz Staniszewski // Głos Nauczycielski. - 2006, nr 49, s. 6
Przemoc, agresja i zjawiska patologiczne w polskich szkołach w opinii licealistów. Na podstawie badań w legnickich liceach ogólnokształcących.

20. Samouszkodzenia umiarkowane u młodzieży : podstawy prewencji na terenie szkoły / Jowita Wycisk. - Summ. - Bibliogr. // Ruch Pedagogiczny. - 2009, nr 3/4, s. 5-[20]
W wyjaśnianiu przyczyn omawianych zjawisk zakłada się istnienie związku pomiędzy indywidualnymi losami jednostki a mechanizmami osobowościowymi.

21. Skorygować i nauczyć żyć. [Cz. 1] / Wojciech Obraniak // Przegląd Oświatowy. - 2008, nr 16, s. 13-14
Praca nauczyciela-wychowawcy zajmującego się młodzieżą społecznie niedostosowaną. Poradnictwo edukacyjno-zawodowe. Edukacja nieletnich przestępców - schroniska dla nieletnich.
22. Sport jako wychowawczy składnik edukacji / Iga Szymańska. - Bibliogr. // Wychowanie na Co Dzień. - 2008, nr 6, s. 13-18
Wychowanie fizyczne i sport w procesie oddziaływań pedagogicznych. Reguły fair play we współzawodnictwie sportowym. Estetyka sportu. Sport w wychowaniu młodzieży niedostosowanej społecznie - uspołecznianie młodzieży poprzez sport.
23. Środowisko rodzinne a nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży : (na przykładzie uczniów z lekkim upośledzeniem umysłowym) / Bogumiła Bobik // Szkoła Specjalna. - 2007, nr 5, s. 373-380
24. Teoretyczne i praktyczne aspekty niedostosowania społecznego dzieci, młodzieży i dorosłych : (konferencja naukowa, Zielona Góra 18-19 października 2007 r.) / Agata Pilarska-Jakubczak // Przegląd Więziennictwa Polskiego. - 2007, nr 56/57, s. 313-324
Niedostosowanie społeczne - etiologia, przejawy, przeciwdziałanie. Teoretyczne i praktyczne aspekty reedukacji i resocjalizacji. Psychologiczno-pedagogiczne aspekty zachowań agresywnych dzieci i młodzieży.
25. Współczesny wizerunek dzieci i młodzieży nieprzystosowanej społecznie / Hubert Iwanicki. - (Skala Nieprzystosowania Społecznego uczniów na Mazowszu w poszukiwaniu modelowych rozwiązań diagnostyczno-profilaktycznych) // Pedagogika Społeczna. - 2005, nr 2, s. [115]-117
26. Zaburzenia zachowania dzieci i młodzieży : aspekty diagnostyczno-praktyczne / Joanna Dąbrowska // Wychowanie na Co Dzień. - 2005, nr 3, s. 15-20
Przedstawiono kryteria diagnostyczne rozpoznawania zaburzeń zachowania dzieci i młodzieży do 18 roku życia oraz antyspołeczne zaburzenia osobowości, opracowane przez Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne. Kryteria te mogą pomóc nauczycielom w zrozumieniu zjawiska niedostosowania społecznego oraz we wstępnym rozpoznaniu i selekcji uczniów wykazujących trudności w kierowaniu swoim postępowaniem.
27. Zachowania ryzykowne gimnazjalistów : skala, czynniki ryzyka i czynniki chroniące / Krzysztof Ostaszewski. - Bibliogr. // Niezbędnik Pedagoga, Psychologa, Wychowawcy. - 2009, [nr] 2, s. 25-33
Wyniki badań, których celem była ocena uwarunkowań zachowań problemowych u gimnazjalistów: przemocy i zachowań agresywnych, wykroczeń i przestępstw, używania substancji psychoaktywnych oraz problemy szkolne.
28. Zagrożenie nieprzystosowaniem społecznym w środowisku szkolnym oraz sposoby jego zapobiegania / Hubert Iwanicki. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2008, nr 4, s. 299-303
Rola szkoły w zwalczaniu przejawów niedostosowania społecznego wśród młodzieży.
29. Znaczenie relacji wychowawca-wychowanek w kształtowaniu aspiracji życiowych młodzieży nieprzystosowanej społecznie / Joanna Moleda. - Summ. - Bibliogr. // Szkoła Specjalna. - 2010, [nr] 4, s. 267-274
Czynniki wpływające na kształtowanie się aspiracji życiowych młodzieży nieprzystosowanej społecznie. Rola wychowawcy w powstawaniu aspiracji wychowanka.
30. Zrozumieć trudności dorastania / Mirosława Nerło // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 10, s. 2-8
Problemy wychowawcze i nieprzystosowanie społeczne młodzieży

Książki

31. **Aktualne przejawy patologii i dewiacji społecznej : wybrane konteksty** /red. nauk. Marek Walancik. Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, 2009. - 178 s. Dysfunkcjonalność uczniów gimnazjum /Agnieszka Iłendo-Milewska. Warszawa : Difin, 2009. - 195, [3] s.

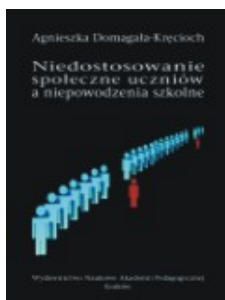

Książka jest zbiorem teoretycznych przemyśleń i praktycznych analiz przedstawicieli różnych działów pedagogiki specjalnej. Autorzy zamieszczonych w książce tekstów reprezentują różnorodne ośrodki akademickie oraz współpracujące z nimi instytucje oświatowe. Zgromadzone materiały zostały pogrupowane w następujące zagadnienia eksploracyjne: problemy wczesnej diagnozy i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością; metodyczne, programowe i społeczne problemy edukacji uczniów z niepełnosprawnością; psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania rodzin dzieci z niepełnosprawnością oraz dorosłych osób niepełnosprawnych; organizacyjno-prawne aspekty rehabilitacji, kształcenia oraz terapii osób z niepełnosprawnością.

Źródło adnotacji :

<http://www.azymut.pl/mw/?m=106&indeks=51906100201KS&itr=2>

32. **Niedostosowanie społeczne uczniów a niepowodzenia szkolne** / Agnieszka Domagała-Kręcioch. Kraków : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2008. – 194 s.

Autorka wyczerpująco przedstawia aktualne teoretyczne tło problemu niedostosowania społecznego i niepowodzeń szkolnych, ukazuje treściowe związki etiologiczne tych zjawisk oraz uwzględnia potrzeby i możliwości profilaktyki – terapii pedagogicznej w warunkach szkoły.

Źródło adnotacji :

<http://www.wydawnictwoap.pl/ksiegarnia/sklep.php?s=karta&id=494>

33. **Od walenia po łapach do zmarszczenia brwi, czyli o środkach dyscyplinujących w szkole** /Lucyna Bojarska. Warszawa : ABC a Wolters Kluwer business, 2009. - 249, [2] s.

Przez ostatnich kilka lat dużo się mówiło o dyscyplinie w szkole. W szumie medialnym, jaki powstał wokół tego tematu, wydaje się, że praktycy zamilkli. Może warto więc wrócić do zagadnienia, kiedy burza już ustała. Jak ma wyglądać mądry system dyscyplinujący uczniów. Autorka książki czerpie wiedzę przede wszystkim z własnych obserwacji, z tego, co udało jej się w rozmaitych sytuacjach podpatrzeć u bardziej doświadczonych pedagogów, ale dzieli się też tym, czego na temat problemów z utrzymaniem dyscypliny wśród wychowanków dowiedziała się z książek. Potoczny język, którym książka jest napisana, emocje i – jak sama autorka mówi – "piracki" sposób argumentacji być może nie każdemu przypadnie do gustu, ale zapewne warto przeczytać tę publikację, by w przyszłości móc chronić się przed pułapkami, które autorka szczerze odkrywa przed czytelnikiem.

Źródło adnotacji :

<http://wysylkowa.pl/ks961785.html>

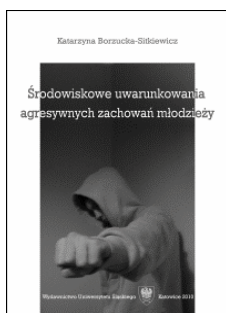
34. **Specyfika pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z FAS** /Danuta Hryniewicz. Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA, 2007. - 55 s.

Przedstawiono podstawowe informacje o FAS (Fetal Alcohol Syndrome), czyli alkoholowym zespole płodowym; o dojrzałości szkolnej dzieci z FAS w porównaniu z dziećmi zdrowymi; o diagnozie; o trudnościach, które sprawiają dzieci z FAS; o postawach, które powinny przybierać osoby dorosłe pomagające dzieciom z FAS. Podano krótką charakterystykę założeń i metod pomocy dziecku z FAS oraz pomocy oferowanej dziecku w systemie edukacji (wraz z wykazem przepisów prawnych i wskazaniem ich fragmentu odnoszącego się do dzieci z FAS).

Źródło adnotacji : katalog DBP

35. **Środowiskowe uwarunkowania agresywnych zachowań młodzieży :(jako wyznacznik oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych) /**Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz. Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2010. - 284, [4] s.

W opracowaniu nie tylko ukazano – na przykładzie indywidualnych historii życia – to, w jaki sposób splot czynników oddziałujących na jednostkę w środowisku może doprowadzić do ukształtowania się przejawianych przez nią tendencji do agresywnego zachowania, ale także wskazano obszary, które powinny stać się (zgodnie z założeniami pedagogiki społecznej) przedmiotem szczególnego zainteresowania w planowaniu oddziaływań profilaktycznych i korekcyjnych. Monografię wyróżnia podejście kompleksowe, wieloaspektowe, interdyscyplinarne w identyfikacji, kwalifikacji i interpretacji problemu agresji. Książka dostarcza usystematyzowanej wiedzy na temat skali zachowań agresywnych, ich etiologii, sposobów teoretycznego objaśniania, możliwości szacowania ryzyka występowania agresji (perspektywa pedagogiczna), a także zawiera propozycje działań profilaktycznych i interwencyjnych, ukierunkowanych na minimalizowanie możliwości pojawienia się zachowań agresywnych wśród młodzieży oraz na przeciwdziałanie ich negatywnym konsekwencjom.

Źródło adnotacji : <https://wydawnictwo.us.edu.pl/?q=node/1326>

Wersja pełnotekstowa :

<http://www.sbc.org.pl/dlibra/doccontent?id=20935&from=FBC>

V. 11. Model pracy z uczniem z chorobą przewlekłą

Artykuły z czasopism

1. Czerwone kropki // Przegląd Oświatowy. - 2008, nr 7, s. 15-16
Dziecko chore na cukrzycę w szkole masowej.
2. Dzieci i młodzież żyjąca z HIV/AIDS / Krystyna Sokołowska // Remedium. - 2006, nr 3, s. 10-11
Dzieci chore na AIDS w środowisku rodzinnym i szkolnym.
3. Dziecko chore i niepełnosprawne w szkole / Joanna Szymanowska. - Bibliogr. // Edukacja. - 2009, nr 2, s. 38-49
Sytuacja życiowa i szkolna dzieci niepełnosprawnych i z chorobami przewlekłymi na podstawie badań przeprowadzonych na grupie 80 rodzin z 87 dziećmi w wieku od 7 do 16 roku życia, zamieszkujących w środowisku wiejskim i miejskim na terenie powiatu sokólskiego w woj. podlaskim.
4. Dziecko chore na cukrzycę. [Cz. 1] / Ewa Skwarka // Wychowanie w Przedszkolu. - 2009, nr 9, s. 22-25
Ogólne informacje na temat cukrzycy typu I. Diabetyk w przedszkolu - aspekty prawne.

5. Dziecko chore na cukrzycę. [Cz. 2] / Ewa Skwarka. - Bibliogr. // Wychowanie w Przedszkolu. - 2009, nr 10, s. 15-18
Znaczenie współpracy personelu przedszkola oraz rodziców dziecka chorego na cukrzycę. Wytyczne, co pracownicy przedszkola powinni wiedzieć na temat choroby, co powinno znajdować się w "niezbędniku" diabetyka, w co powinny być wyposażone "kąci diabetyka" oraz przedszkolna kuchnia.
6. Dziecko przewlekłe chore w domu i w szkole / Ewa Góralczak // Niezbędnik Pedagoga, Psychologa, Wychowawcy. - 2009, nr 8, s. 36-50
Omówienie jak radzić sobie z konsekwencjami choroby dziecka. Wpływ choroby przewlekłej na życie dziecka, jego rodziców i rodzeństwa. Jakie są uczucia chorego dziecka. Jak można mu pomóc w szkole.
7. Dziecko z chorobą Scheuermanna (młodzieńczą kifozą piersiową) w szkole / Sławomir Owczarek. - Bibliogr. // Lider. - 2011, nr 1, s. 7-8
Choroba charakteryzująca się trwałymi zmianami w kształcie kręgosłupa.
8. Instytucje wsparcia / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 9, s. 45-46
W sprawie ucznia: z zespołem ADHD, z rozpoznaną dysleksją rozwojową, przewlekłe chorego, nadużywającego alkoholu, eksperymentującego z narkotykami, wobec którego stosowana jest przemoc, z poważnymi problemami emocjonalnymi, będącego dzieckiem uchodźców.
9. Lekcja tolerancji / Katarzyna Migdał. - Bibliogr. // Bliżej Przedszkola. - 2008, nr 11, s. 40-41
Integracja dzieci z chorobami somatycznymi oraz dzieci zdrowych w przedszkolu lub szkole.
10. Możliwość rozwijania umiejętności życiowych osób przewlekłe chorych i niepełnosprawnych poprzez dramę i teatr / Lucyna Maksymowicz. - Bibliogr. // Edukacja. - 2008, nr 4, s. 91-97
Kształtowanie umiejętności życiowych jako istotny element edukacji zdrowotnej uczniów przewlekłe chorych i niepełnosprawnych. Idea wykorzystania technik teatralnych w szeroko rozumianym procesie edukacyjnym.
11. Nauczanie dzieci przewlekłe chorych / Beata Uchto // Edukacja i Dialog. - 2006, nr 8, s. 27-29
Pedagogika lecznicza w sanatoriach dla dzieci.
12. Nauczanie indywidualne - potrzeba czy wymysł? / Katarzyna Bocheńska // Edukacja i Dialog. - 2005, nr 8, s. 53-57
Proces socjalizacji uczniów pobierających wykształcenie w cyklu indywidualnym z przyczyn zdrowotnych.
13. "O poszukiwaczach spokoju..." - dzieci alergiczne i astmatyczne w szkole / Aleksandra Nowak // Psychologia w Szkole. - 2006, nr 4, s. 125-132
Praca w klasie z uczniem chorym na alergię lub astmę - wyjaśnienie co to jest alergia i astma, jakie są objawy, jak postępować z uczniem w razie ataku choroby.
14. PPP, czyli coś z offu... / Maciej Osuch // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 11, s. 4, 6
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Problem zespołów orzekających, których zadaniem jest orzekanie w sprawach dotyczących kształcenia specjalnego i nauczania indywidualnego. Dzieci przewlekłe chore.
15. Prawo do edukacji dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych / Mirosława Suchocka // Dyrektor Szkoły. - 2011, nr 2, s. 79-[81]

Przeprowadzone badania dotyczyły szkół podstawowych i gimnazjów. Nauczanie indywidualne uczniów przewlekle chorych. Nauczanie dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Uczniowie szczególnie zdolni. Działanie poradni psychologiczno-pedagogicznych. Opieka przedszkolna. Wnioski wynikające z badań.

16. Proces kształtowania tożsamości dziecka chorego lub z chorobą / Łucja Lassota. - Bibliogr. // Edukacja. - 2005, nr 2, s. 72-81
Badania dotyczące funkcjonowania społecznego dzieci z astmą, w wieku od 12 do 15 roku życia, w środowisku szkolnym.
17. Rola nauczyciela w szkolnej adaptacji dziecka przewlekle chorego / Joanna Sawionek // Remedium. - 2008, nr 7/8, s. 14-15
Działania, jakie może podjąć nauczyciel, aby pomóc dziecku przewlekle choremu zaaklimatyzować się w szkole.
18. Sanatorium dziecięce - instytucja rehabilitacyjna, lecznicza i opiekuńczo-wychowawcza / Katarzyna Chraściel // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2006, [nr] 3, s. [20]-33
Podstawy prawne funkcjonowania sanatorium dla dzieci chorych i niepełnosprawnych. Zasady, formy oraz metody terapii stosowane w takich sanatoriach. Cele, zadania, formy i uwarunkowania procesu kształcenia w placówkach leczniczo-wychowawczych.
19. Sposób reagowania w przypadku wystąpienia epizodu psychiatrycznego u nastolatka / Małgorzata Łoskot // Głos Pedagogiczny. - 2010, nr 1, s. 36
Dziecko chore na schizofrenię w szkole.
20. Subiektywna jakość życia u nastolatków przewlekle chorych – analiza na przykładzie cukrzycy typu 1 / Maria Oleś. - Summ. - Bibliogr. // Psychologia Jakości Życia. - T. 9 (2010), nr 1, s. [21]-45
Ocena i porównanie jakości życia zależnej od zdrowia u nastolatków chorych na cukrzycę typu 1 i ich zdrowych rówieśników.
21. Wspierać w chorobie - ale jak? / Anna Wierzbicka // Sedno. - 2010, nr 2, s. 58-[59]
Jak rozmawiać i jak wspierać bardzo poważnie chore dziecko i jego rodziców. Jak rozmawiać z uczniami z klasy dziecka o takim problemie. Jak mówić dzieciom o śmierci.
22. Znaczenie pozycji socjometrycznej dzieci w środowisku sanatoryjnym / Katarzyna Chraściel // Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2007, [nr] 3, s. [38]-51
Zależności między pozycją socjometryczną ucznia (tzn. miejscem zajmowanym przez danego ucznia w strukturze społecznej klasy) a jego możliwościami adaptacyjnymi do środowiska sanatoryjnego.

Książki

23. **Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju** /pod red. nauk. Beaty Cytowskiej, Barbary Winczury i Andrzeja Stawarskiego. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2008. - 518 s.

W publikacji opisano przypadki dziecka z: zespołem Patau, rdzeniowym zanikiem mięśni, dystrofią mięśniową, zespołem Robinowa, mukopolisacharydozą, fakomatozą, zespołem Seckela, zespołem Aperta, przedwczesnym starzeniem się, zespołem Nijmegen, zespołem Cri du Chat, zespołem Corneli de Lange, zespołem Silvera-Russella, chorobą von Hippel-Lindau, zespołem Turnera, zespołem Klinefeltera i innymi formami polisomii chromosomów płciowych, sarkoidozą, fenyloketonurią, zespołem Angelmana, zespołem Williamsa, zespołem Pradera-Williego, syndromem apalicznym, zespołem Ushera, artrogrypozą, padaczką, chorobą trzewną, wadą rozwojową twarzoczaszki, autyzmem, zespołem Aspergera, zespołem Tourette'a, ze schizofrenią, zaburzeniami typu borderline, zespołem ADHD, mutyzmem wybiórczym, fobią społeczną, zespołem stresu pourazowego, zaburzeniami zachowania oraz chorobą sierocą.

Źródło adnotacji : katalog DBP

24. **Dziecko z chorobą nowotworową : problemy psychopedagogiczne** /Beata Antoszewska. Kraków : "Impuls", 2006. - 266 s.

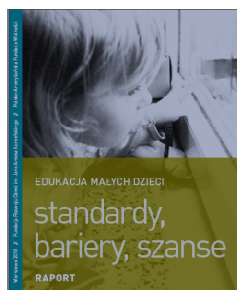

Podejmując problematykę dzieci z chorobą nowotworową, Autorka chciała poznać ich sytuację osobistą, rodzinną i szkolną. Decyzja takiego wyboru podyktowana była spotkaniami Autorki zarówno z dziećmi hospitalizowanymi z powodu choroby nowotworowej, jak i ich rodzicami na oddziale hematologiczno-onkologicznym Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego w Olsztynie. Temat poruszony w pracy jest złożony o coraz bardziej aktualny. Istotne jest poznanie pewnych aspektów samej choroby, jak również tych, które wiążą się z chorym dzieckiem, jego rodziną oraz nauczycielami i rówieśnikami. Pracę podzielono na dziewięć rozdziałów, w których omówiono zagadnienia choroby przewlekłej, choroby nowotworowej jako odmiany choroby przewlekłej oraz sytuację osobistą, rodzinną i szkolną dzieci z nowotworami (m.in. obraz choroby oraz stałe jej elementy, takie jak ból, lęk, ograniczenie aktywności; status materialny rodzin, postawy rodziców wobec chorych dzieci oraz stosunki w takich rodzinach, motywację do nauki szkolnej, zachowania antyspołeczne oraz stosunki dziecka chorego z nauczycielami i rówieśnikami w klasie).

Źródło adnotacji :

http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=wyszukaj_op&pagin=&id=554#wiecej

25. **Edukacja małych dzieci - standardy, bariery, szanse** : raport /pod red. Anny Gیزی ; Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności. Warszawa : Rzecznik Praw Dziecka : Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego, 2010. - 144 s

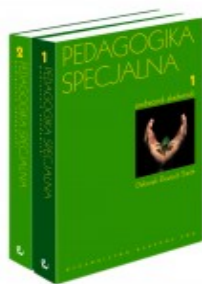

Raport jest wynikiem kilkuetapowego procesu gromadzenia wiedzy na temat barier dostępu do wysokiej jakości wczesnej edukacji w Polsce. Całe przedsięwzięcie zostało zaplanowane i przeprowadzone wspólnie przez Fundację Komeńskiego, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności oraz Pracownię Badań i Innowacji Społecznych "Stocznia" w ramach Programu "Dla Dzieci III".

Źródło adnotacji: <http://www.frd.org.pl/publikacje>

Wersja do pobrania: http://www.frd.org.pl/repository/raporty/Raport_o_barierach.pdf

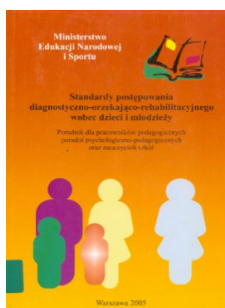
26. **Pedagogika specjalna : podręcznik akademicki.2** /Deborah Deutsch Smith ; red. nauk. Anna Firkowska-Mankiewicz, Grzegorz Szumski ; [tł. Justyna Agata Korbel, Zuzanna Saba Litwińska, Mieczysław Eligiusz Litwiński]. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN : Wydawnictwo APS, 2008. - 404 s.

Podstawowy podręcznik z zakresu pedagogiki specjalnej przybliżający najważniejsze i aktualne zagadnienia tej dyscypliny w Polsce i na świecie. Autorka wyczerpująco omawia zagadnienia poświęcone kontekstowi edukacji specjalnej w dobie obecnych szans i możliwości, indywidualizacji w zakresie planowania kształcenia osób niepełnosprawnych oraz konkretnych rozwiązań w tej dziedzinie. Przybliża wiedzę oraz sposoby pracy z osobami mającymi konkretne zaburzenia czy odchylenia od normy. Omawia specyfikę upośledzenia fizycznego, chorób przewlekłych i specjalnej opieki zdrowotnej, kształcenia osób z problemami wzroku i słuchu, dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi oraz zaburzeniami zachowania. Pokazuje konkretne rozwiązania dotyczące uczenia się osób upośledzonych umysłowo, dzieci z zaburzeniami mówienia i języka, czy specyficzne problemy dzieci z autyzmem. Szczegółowo prezentuje problemy osób z niepełnosprawnością złożoną, głuchoniemych oraz z pourazowym uszkodzeniem mózgu. Przedstawia także problemy różnic kulturowych w zakresie kształcenia osób niepełnosprawnych, w tym dwujęzycznych. Jeden z rozdziałów poświęcony jest również rozwojowi dzieci zdolnych oraz specyfice pracy z nimi.

Źródło adnotacji : <http://ksiegarnia.pwn.pl/produkt/7151/pedagogika-specjalna-t-12.html>

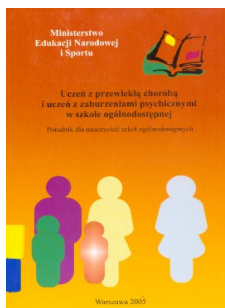
27. **Standardy postępowania diagnostyczno-orzekająco-rehabilitacyjnego wobec dzieci i młodzieży :** poradnik dla pracowników pedagogicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli szkół /Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Warszawa : MENiS, 2005. - 186 s.

Pięć prac współwydanych - każda poświęcona innemu rodzajowi upośledzeń. Standardy postępowania zespołu orzekającego w poradniach psychologiczno-pedagogicznych (wraz z uwagami do realizacji standardu) wobec dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z dysfunkcją narządu wzroku. Medyczne aspekty wady słuchu u dzieci; specyfika rozwoju dziecka z wadą słuchu w wieku 0-6 lat, ze szczególnym uwzględnieniem mowy; problemy rodziców dziecka z wadą słuchu; uwarunkowania wyboru szkoły dla dziecka z wadą słuchu; wskazówki dla nauczyciela, który ma w klasie ucznia z wadą słuchu, dot. nauczania i integracji społecznej. Postępowanie diagnostyczne, oddziaływanie, orzecznictwo w przypadku dzieci z autyzmem.

Źródło adnotacji : katalog DBP

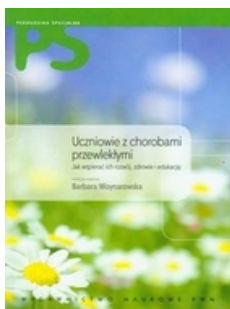
28. **Uczeń z przewlekłą chorobą i uczeń z zaburzeniami psychicznymi w szkole ogólnodostępnej :** poradnik dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych : praca zbiorowa /pod red. Tadeusza Kotta. Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2005. - 252 s.

Przedstawiono: wpływ choroby na funkcjonowanie psychospołeczne dzieci i młodzieży i wskazówki dla pedagogów do pracy z tymi dziećmi, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z: chorobą reumatyczną, cukrzycą, wadą serca, nowotworem, padaczką, schorzeniami dróg oddechowych, zaburzeniami psychicznymi, zespołem nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD); realizację obowiązku szkolnego przez dzieci przewlekłe chore; współpracę nauczycieli z ich rodzicami; ocenianie ucznia przewlekłe chorego; wskazówki do muzykoterapii. Zamieszczono program edukacji środowiskowo-społecznej dla dzieci kl. I szk. podstawowej z ADHD i z zaburzeniami zachowania, przykłady scenariuszy zajęć wychowawczych i terenowych dla różnych klas.

Źródło adnotacji : katalog DBP

29. **Uczniowie z chorobami przewlekłymi :jak wspierać ich rozwój,** zdrowie i edukację /red. nauk. Barbara Woynarowska. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010. - 322, [2] s.

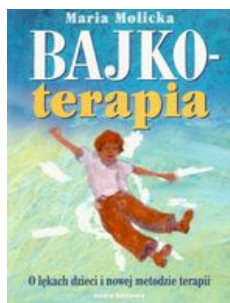
W ostatnich latach znacznie zwiększyła się grupa dzieci i młodzieży z chorobami przewlekłymi, mająca specyficzne potrzeby w zakresie opieki medycznej, psychologicznej, a także edukacji. Nauczyciele, a zwłaszcza wychowawcy powinni być przygotowani do pracy z takimi uczniami. Autorzy książki, odpowiadając na tę potrzebę, dostarczają podstawowych informacji o istocie, przyczynach i specyfice najczęściej występujących chorób przewlekłych oraz ich wpływie na dziecko i jego funkcjonowanie w szkole. Udzielają praktycznych wskazówek na temat wspierania rozwoju uczniów z chorobami przewlekłymi oraz uczą, jak należy postępować w przypadku, gdy w czasie pobytu w szkole nasilają się objawy choroby, stanowiące zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów.

Źródło adnotacji : <http://ksiegarnia.pwn.pl/produkt/49867/uczniowie-z-chorobami-przewleklymi.html>

VI. Praca z uczniem w innych nietypowych sytuacjach

VI. 1. Praca z uczniem w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej

1. **Bajkoterapia : o lękach dzieci i nowej metodzie terapii** /Maria Molicka. Poznań : Media Rodzina, [2007?]. - 222 s.

Omówiono: rodzaje lęków u dzieci, objawy tych lęków, zaburzenia nerwicowe jako patologiczne strategie radzenia sobie, psychologiczne skutki przeżyć traumatycznych (na przykładzie gwałtów), uwarunkowania do reagowania lękiem (genetyczne, rodzinne), przyczyny lęku (przedszkole i szkoła, telewizja), pojęcie biblioterapii, powstawanie lęku i jego terapię wg koncepcji poznawczo-behawioralnej, terapeutyczne oddziaływanie literatury, rolę baśni w życiu dziecka, rodzaje bajek terapeutycznych (z przykładowymi tekstami).

Źródło adnotacji: katalog DBP

2. **Dzieciństwo w kryzysie :etiologia zjawiska** /Bożena Matyjas. Warszawa : Wydawnictwo Akademickie "Żak", 2008. - 440 s.

Bieda, niepełnosprawność, rozbita rodzina, przemoc i alkoholizm - to tylko niektóre z licznych problemów mających wpływ na życie rodziny i zakłócających prawidłowy rozwój dzieci. Autorka tego opracowania na podstawie bogatej lektury i wieloletnich badań własnych rysuje zagrożenia, by proponować różne formy pomocy, kładąc wyraźny nacisk na działania pedagogiczne. Podstawowym miejscem wychowania dziecka jest rodzina. Jeżeli rodzina znajduje się w kryzysie, należy czynić wszystko, by jej pomóc w wypełnianiu funkcji społeczno-wychowawczych. Kto ma to robić i w jaki sposób - oto zagadnienia omawiane w tej książce.

Źródło adnotacji :

http://www.amazonka.pl/dziecinstwo-w-kryzysie-etologia-zjawiska_bozena-matyjas,99900010203.bhtml

3. **Leczenie dzieci po urazach psychicznych** :nowe spojrzenie i twórcze metody działania / Beverly James ; tł. Ewa Reutt-Majkowska. Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2003. - 310 s.

Leczenie dzieci po urazach psychicznych to książka napisana przez praktyka i adresowana do profesjonalistów pracujących z dziećmi, które doznały urazu psychicznego. Metody diagnozy i terapii proponowane przez Beverly James są przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Atutem tych metod jest możliwość stosowania ich nie tylko w przypadkach zaburzeń występujących u dzieci po urazach psychicznych, ale także wówczas, kiedy nieprawidłowe funkcjonowanie jest warunkowane innymi czynnikami. Dotyczy to dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej czy też z zaburzeniami emocjonalnymi - szczególnie tych, którym brakuje umiejętności kontrolowania swoich emocji. W procesie pomagania dzieciom po urazach psychicznych jedną z ważniejszych rzeczy, na którą autorka książki zwraca uwagę, jest włączenie do niego osób z najbliższego otoczenia dziecka - rodziców, opiekunów, nauczyciela, pracownika socjalnego. Pomoc interdyscyplinarna jest bowiem uznawana za najbardziej efektywną.

Źródło adnotacji : <http://www.ksiegarniarubikon.pl/product/id/8346,leczenie-dzieci-po-urazach-psychicznych-nowe-spojrzenie-i-tworcze-metody-dzialania>

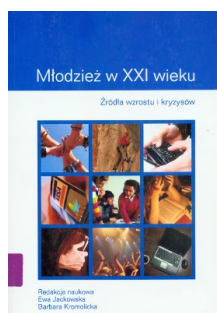
4. **Młódzież przeciwko sobie : zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia** - jak pomóc nastolatkom w szkole /Jowita Wycisk, Beata Ziółkowska. Warszawa : Difin, cop. 2010. - 206 s.

Zaburzenia żywienia oraz okaleczanie się często ze sobą współwystępują. Budzą lęk i niezrozumienie otoczenia, stanowiąc tym samym wyzwanie dla profesjonalistów zajmujących się pomaganiem. Tymczasem dla młodych ludzi zachowania te bywają drogą do realizacji ważnych potrzeb. Wzmacniają poczucie własnej wartości, bywają sposobem kontrolowania własnego życia lub strategią radzenia sobie z silnymi emocjami, które towarzyszą kryzysowi tożsamości okresu dorastania. Autorzy adresują książkę przede wszystkim do osób, które pozostają w kontakcie z młodzieżą i czują się odpowiedzialne za wspieranie prawidłowego jej rozwoju. Kierują ją do wychowawców, nauczycieli i opiekunów szkół, internatów, szpitali, świetlic socjoterapeutycznych i domów dziecka. Osoby te często jako pierwsze odbierają sygnały o autodestruktywnych tendencjach wychowanków. Z odpowiednią wiedzą mogą stać się nieocenionym źródłem wsparcia emocjonalnego i informacyjnego, przeciwdziałać pogłębianiu problemu, budzić motywację do korzystania z profesjonalnej pomocy oraz inicjować działania profilaktyczne wśród kolegów osób dotkniętych problemem autodestruktywności.

Źródło adnotacji:
<http://www.bookmaster.pl/mlodziej,przeciwko,sobie,zaburzenia,odzywiania,i,samouszkodzenia,jak,pomoc,nastolatkom,w,skole/wycisk,jowita,ziolkowska,beata/ksiazka/383129.xhtml>

5. **Młódzież w XXI wieku : źródła wzrostu i kryzysów** /red. nauk. Ewa Jackowska, Barbara Kromolicka. Szczecin : Print Group Daniel Krzanowski, 2010. - 283 s.

Praca składa się z 4 części. Cz. 1. - "Czas poczwarki i motyla - szkic do portretu młodych ludzi XXI wieku" zawiera artykuły dot. odkrywania przez młodzież własnej tożsamości oraz jej systemu wartości. Cz. 2. - "Uwarunkowania rozwoju" wskazuje na główne czynniki wyjaśniające różnice we wzorcach zachowań społecznych i rozwoju emocjonalnym młodych ludzi. Cz. 3. - "Kryzysy" przedstawia młodzież w sytuacji kryzysowej wynikającej z zaburzenia struktury rodziny, bądź konfliktów z prawem. W cz. 4. - "Wspieranie rozwoju" zamieszczono artykuły omawiające wykorzystanie socjoterapii jako metody korygowania rozwoju młodzieży z zaburzeniami oraz wybrane aspekty instytucjonalnej pomocy systemu profilaktyki i resocjalizacji.

Źródło adnotacji: katalog DBP

6. **Pierwsza pomoc dla pokrzywdzonych dzieci** /Andreas Krüger ; przekł. Urszula Poprawska. Kraków : Wydawnictwo WAM, 2009. - 218, [1] s.

Każdego dnia na świecie wskutek wypadków, klęsk żywiołowych, dramatów życiowych, aktów gwałtu, wojen, dzieci doznają traumy. Głębokie urazy psychiczne - wypadek drogowy, w którym ginie ktoś z rodzeństwa czy śmiertelna choroba ojca - są dla psychiki dziecka wielkim obciążeniem. Konsekwencją traumatycznego zdarzenia w życiu dziecka są często zaburzenia psychiczne i choroby fizyczne. By im zapobiec lub je zminimalizować, konieczna staje się pierwsza pomoc psychologiczna, której udzielić mogą rodzice, nauczyciele czy osoby obecne na miejscu zdarzenia. Książka, którą oddajemy do rąk czytelników, przedstawia w sposób przystępny i całościowy współczesne ustalenia nauki dotyczące urazów psychicznych dzieci. Rodzice, wychowawcy, nauczyciele i ci wszyscy, którzy mają na co dzień z dziećmi do czynienia, mogą znaleźć tu wskazówki dotyczące postępowania z dzieckiem, które doznało takiego urazu. Andreas Krüger, dr n. med., specjalista w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży. Współtwórca metod postępowania wobec dzieci i młodzieży po urazach psychicznych. Autor licznych artykułów i książek o tematyce traumy dziecięcej.

Źródło adnotacji :

<http://e.wydawnictwowam.pl/?Page=opis&Id=48104>

7. **Podpatrywanie myśli i uczuć** :[zaburzenia i optymalizacja procesów emocjonalnych i poznawczych: nowe kierunki badań] /red. Małgorzata Fajkowska, Magdalena Marszał-Wiśniewska, Grzegorz Sędek. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2006.288 s

Książka prezentuje nowe kierunki badań, których przedmiotem są wzajemne zależności między procesami emocjonalnymi i poznawczymi, jak również wpływ tych procesów na różne aspekty funkcjonowania człowieka. Poszczególne części monografii zostały poświęcone związkom pomiędzy procesami uwagowymi a zaburzeniami emocjonalnymi, zagadnieniom pamięci, hamowania i rozumowania – na zimno i na gorąco, dynamice procesów poznawczych i emocjonalnych, a także afektowi i poznaniu w procesach adaptacyjnych.

Źródło adnotacji ;

<http://www.gwp.pl/3642,podpatrywanie-mysli-i-uczuc-zaburzenia-i-optymalizacja-procesow-emocjonalnych-i-poznawczych.html>

VI.2. Praca z uczniem w sytuacji wynikającej z zaniedbań środowiskowych

1. **Adopcja i przywiązanie : praktyczny poradnik dla rodziców** /Deborah D. Gray ; przekł.: Marta Lipińska, Maryla Kowalska, Sylwia Kot. Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010. - 319, [1] s

Autorka podaje wiedzę na temat przywiązania (definicja, cykl rozwoju, style, źródła zaburzeń). W swojej publikacji wspiera rodziców adopcyjnych, których dzieci mają zaburzony wzorzec przywiązania. Omawia rozwój emocjonalny dzieci, ADHD, FAS, zaburzenia uczenia się, zaburzenia nastroju, depresja, zaburzenie dwubiegunowe, autyzm, zespół Aspergera.

Źródło adnotacji : katalog DBP

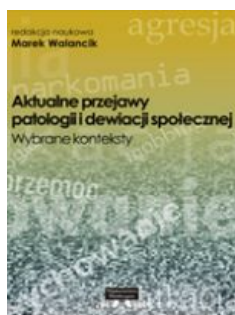
2. **Aktualne problemy edukacji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych w biegu życia** /pod red. Zofii Palak, Anny Bujnowskiej, Agnieszki Pawlak. Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010. - 267, [2] s.

Książka jest zbiorem teoretycznych przemyśleń i praktycznych analiz przedstawicieli różnych działów pedagogiki specjalnej. Autorzy zamieszczonych w książce tekstów reprezentują różnorodne ośrodki akademickie oraz współpracujące z nimi instytucje oświatowe. Zgromadzone materiały zostały pogrupowane w następujące zagadnienia eksploracyjne: problemy wczesnej diagnozy i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością; metodyczne, programowe i społeczne problemy edukacji uczniów z niepełnosprawnością; psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania rodzin dzieci z niepełnosprawnością oraz dorosłych osób niepełnosprawnych; organizacyjno-prawne aspekty rehabilitacji, kształcenia oraz terapii osób z niepełnosprawnością.

Źródło adnotacji : <http://www.azymut.pl/mw/?m=106&indeks=51906100201KS&itr=2>

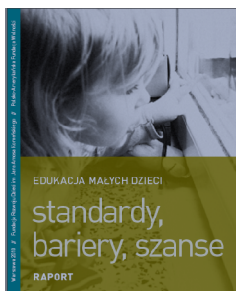
3. **Aktualne przejawy patologii i dewiacji społecznej : wybrane konteksty**/ red. nauk. Marek Walancik. Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, 2009. - 178 s.

Książka zawiera szereg, spójnych tematycznie ze sobą, opracowań koncentrujących się na instytucjonalnym wymiarze patologii i dewiacji społecznej. Są to m.in. następujące teksty: "Wybrane konteksty dysfunkcji instytucji edukacyjnych" (Ewa Bielska), "Socjopatologia edukacji - wybrane konteksty (Anna Nowak), "Tatuaże i piercing w środowisku szkolnym i rodzinie" (Mateusz Klimek), "Agresja jako przejaw patologii polskiej szkoły" (Andrzej Czerkawski), "Zjawisko patologii społecznej w instytucji totalnej" (Marek Walancik), "Dysfunkcjonalność instytucji wychowania resocjalizacyjnego" (Danuta Raś). Jak podkreśla recenzent książki prof. zw. dr hab. Andrzej Radziewicz-Winnicki "Czytelnik może tu się spotkać ze sporadycznie prezentowanymi w rodzimej literaturze zjawiskami patologii, takimi jak: tatuowanie się i piercing uczniów polskiej szkoły, brak równowagi podzbiorowości szkolnych (uczniowie, nauczyciele i rodzice) w szkołach niepublicznych odnoszącej się do sprawnego współdziałania, typologie metamorfoz jakich dokonuje jednostka w swoim życiu w kontekście płynności życia społecznego i inercji instytucji w epoce późnej ponowoczesności, zjawiska patologii społecznej w instytucji totalnej i inne. (...) Walorem pracy jest trafne osadzenie problemu w kontekście przemian społecznych, charakterystycznych negatywnych działań podejmowanych przez instytucje w stosunku do jednostki, jak i zachowań samej jednostki, oraz zaprezentowanie funkcjonujących w literaturze przedmiotu terminów i teorii odnoszących się do instytucjonalizacji jako procesu historycznego (cywilizacyjnego), odbywającego się w wielowymiarowości czasowej, ujmujących instytucję jako podstawę porządku i ładu społecznego, ale również z występującymi w niej zagrożeniami - zjawiskami patologii społecznej".

Źródło adnotacji : http://www.ksiegarnia-europejska.pl/modules.php?name=Sklep&plik=lista&nazwa=opis&nr_katal=9788389163547&hthost=1&store_id=2

4. **Edukacja małych dzieci - standardy, bariery, szanse : raport** /pod red. Anny Gizy ; Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności. Warszawa : Rzecznik Praw Dziecka : Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego, 2010. - 144 s.

Raport jest wynikiem kilkuetapowego procesu gromadzenia wiedzy na temat barier dostępu do wysokiej jakości wczesnej edukacji w Polsce. Całe przedsięwzięcie zostało zaplanowane i przeprowadzone wspólnie przez Fundację Komeńskiego, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności oraz Pracownię Badań i Innowacji Społecznych "Stocznia" w ramach Programu "Dla Dzieci III".

Źródło adnotacji: <http://www.frd.org.pl/publikacje>

Wersja do pobrania: http://www.frd.org.pl/repository/raporty/Raport_o_barierach.pdf

5. **Grupy nieformalne młodzieży funkcjonujące na terenie gimnazjum** /Maria Fudali. Zielona Góra : Uniwersytet Zielonogórski, 2009. - 304, [3] s.

W wyniku zmian strukturalnych powstał nowy szczebel edukacyjny gimnazjum. Szkoła ta gromadzi młode pokolenie w najtrudniejszym okresie rozwojowym "buntu" i "rozterek". Niewiele jeszcze wiadomo o efektywności kształcenia i wychowania tego typu placówki, dlatego myślenie potoczne - nawet kadry wychowawczej - zawiera wiele stereotypów i mitów. Nic jednak lepszego na ich podważenie i obalenie niż gruntowna wiedza. Taką wiedzę dostarcza praca dr M. Fudali. Jest to ten typ pracy, którego istotą jest przedstawienie rzetelnego obrazu rzeczywistości szkolnej w jej najtrudniejszym wymiarze - kształtowania postaw i charakterów młodych ludzi. Zbadanie tego, co trudno uchwytnie, a co bardzo istotne w wychowaniu, socjalizacji, inkulturacji, jest zadaniem ambitnym i niełatwym. Dr M. Fudali podjęła badawczo zagadnienie grup rówieśniczych w okresie rozwojowym. Dokładny opis procedury badawczej oraz sposób opracowania wyników nie tylko uwierzytelnia odkrycia Autorki, lecz jest także dobrym przykładem badania naukowego dla początkujących badaczy.

[Z recenzji prof. zw. dr hab. Krystyny Ferenz]

Źródło adnotacji : <http://www.ow.uz.zgora.pl/index.php?2009>

6. **Kontekst społeczny w późnym dzieciństwie a rola ucznia** /Sylvia Seul. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009. - 244 s.

Książka ta próbuje odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób wybrane elementy kontekstu społecznego wpływają na realizowanie przez dziecko nowych zadań. Inicjuje ją przegląd zagadnień związanych z charakterystyką dziecka w późnym dzieciństwie: jego emocjami, kształtującym się obrazem własnej osoby oraz typową aktywnością. Analizie poddano rolę dorosłych i ich formy aktywności kierującej losem dziecka, z uwzględnieniem wspomagania rozwoju. Wyszczególniono i scharakteryzowano epizody wzajemnego zaangażowania, sprzężenie zwrotne, mobilizację do działania, krytykę i wsparcie. Specyficzne doświadczenie wspierające rozwój dziecka oferuje rodzina. Innych możliwości dostarcza nauczyciel, który dla dziecka jest przedstawicielem szkoły. Zwrócono uwagę na sposób spostrzegania i poznawania dziecka przez nauczyciela oraz sposoby wchodzenia z nim w interakcję. Dzięki temu dokonano przeglądu zjawisk charakteryzujących dziecko i jego społeczny kontekst. W książce skoncentrowano się również na okresie późnego dzieciństwa, kiedy dziecko staje przed nowymi zadaniami rozwojowymi. Po trzech latach edukacji w szkole podstawowej (nauczanie zintegrowane – wczesnoszkolne) zostaje poddane nowym wymaganiom i płynące stąd doświadczenia mogą stać się dla dziecka podłożem do dalszego rozwoju. W nowej sytuacji wybiera dla siebie indywidualny sposób reagowania, a zadanie staje się szansą rozwoju, w którym dorosły może być mediatorem. Ponieważ monografia pokazuje zmiany w zakresie funkcjonowania ucznia w szkole, przechodzącego od nauczania zintegrowanego do blokowego, jest adresowana do nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych oraz studentów tych kierunków. Wnioski z pracy mogą być pomocne rozwiązywaniu niektórych praktycznych zagadnień, z którymi wymienione osoby spotykają się na co dzień w pracy w szkole podstawowej.

Źródło adnotacji :

http://www.impulsoficyna.com.pl/index.php?cat=wyszukaj_op&pagin=0&id=937#wiecej

7. **Młodzież przeciwko sobie : zaburzenia odżywiania i samouszkodzenia** - jak pomóc nastolatkom w szkole /Jowita Wycisk, Beata Ziółkowska. Warszawa: Difin, cop. 2010. - 206 s

Zaburzenia żywienia oraz okaleczanie się często ze sobą współwystępują. Budzą lęk i niezrozumienie otoczenia, stanowiąc tym samym wyzwanie dla profesjonalistów zajmujących się pomaganiem. Tymczasem dla młodych ludzi zachowania te bywają drogą do realizacji ważnych potrzeb. Wzmacniają poczucie własnej wartości, bywają sposobem kontrolowania własnego życia lub strategią radzenia sobie z silnymi emocjami, które towarzyszą kryzysowi tożsamości okresu dorastania. Autorzy adresują książkę przede wszystkim do osób, które pozostają w kontakcie z młodzieżą i czują się odpowiedzialne za wspieranie prawidłowego jej rozwoju. Kierują ją do wychowawców, nauczycieli i opiekunów szkół, internatów, szpitali, świetlic socjoterapeutycznych i domów dziecka. Osoby te często jako pierwsze odbierają sygnały o autodestruktywnych tendencjach wychowanków. Z odpowiednią wiedzą mogą stać się nieocenionym źródłem wsparcia emocjonalnego i informacyjnego, przeciwdziałać pogłębianiu problemu, budzić motywację do korzystania z profesjonalnej pomocy oraz inicjować działania profilaktyczne wśród kolegów osób dotkniętych problemem autodestruktywności.

Źródło adnotacji:

<http://www.bookmaster.pl/mlodziez,przeciwko,sobie,zaburzenia,odzywiania,i,samouszkodzenia,jak,pomoc,nastolatkom,w,skole/wycisk,jowita,ziolkowska,beata/ksiazka/383129.xhtml>

8. **Opieka - wychowanie - kształcenie :moduły edukacyjne** /pod red. nauk. Wandy Woronowicz, Danuty Apanel. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010.- 171 s.

Prezentowana publikacja zawiera próby i wyniki badań, porządkowania rzeczywistości, poszukiwania rozumnych sposobów, ustawiania dobrych drogowskazów, przenikliwego wytyczania celów. Wszystko po to, by z tą prędkością, jaka możliwa jest w toczącym się życiu społecznym, zbliżyć się do ideału kształtowania człowieka na jego i ogólny pożytek. Celem książki jest zatem kontynuowanie dyskusji oraz wskazanie obszarów, w których jest jeszcze wiele do zrobienia. Celem jest również zwrócenie uwagi na fakt, że prawidłowo realizowana opieka, wychowanie i kształcenie stwarzają szansę prawidłowego rozwoju dziecka i poprawnego funkcjonowania w dalszym życiu. Nauki pedagogiczne to właśnie cierpliwe, roztropne, czasem błyskotliwe, a kiedy indziej nudnie przenikliwe, czujne, dalekowzroczne próby w tym zakresie. Publikacja kierowana jest do wszystkich Czytelników, przede wszystkim zaś pracowników oświaty i wychowania, chociaż także rodziców i wszystkich, którzy myślą z udręką i strapieniem o pokoleniu poruczone im do kształtowania i wyposażania w wiedzę niezbędną do działania i pięknego życia. Tom ten zawiera nie dające się przecenić dokonania wybitnych autorów, profesora Kazimierza Denka i profesora Wojciecha Kojasa, a także badaczy wkraczających w rozległe dziedziny edukacji.

Źródło adnotacji: <http://www.ksiazka.net.pl/?id=katalog-ksiazka&cid=b924791cddb26bffa782deea3d75be96&gzone=0&gid=d68a18275455ae3eaa2c291eebb46e6d&page=1>

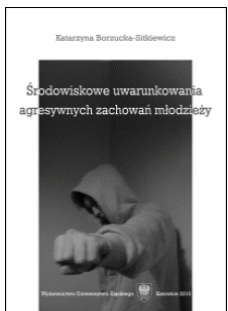
9. **Sytuacja szkolna dziecka z rodziny ubogiej** /Grażyna Cęcelek. Warszawa : Wydawnictwo Akademickie "Żak", 2011. - 300 s.

Rola rodziny w wychowaniu młodego pokolenia Zmieniające się konteksty współczesnej rodziny polskiej. Problematyka i wymiar społeczny ubóstwa Uwarunkowania dostępu młodego pokolenia do edukacji. Sytuacja szkolna ucznia z rodziny z problemem ubóstwa materialnego niezawinionego i zawinionego. Profilaktyka i kompensacja skutków socjalizacji dziecka w rodzinie z problemem ubóstwa materialnego

Źródło adnotacji : <http://kodeks.osdw.pl/ksiazka/Cecelek-Grazyna/Sytuacja-szkolna-dziecka-z-rodziny-ubogiej,53136101413KS>

10. **Środowiskowe uwarunkowania agresywnych zachowań młodzieży** :(jako wyznacznik oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych) /Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz. Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2010. - 284, [4] s.

W opracowaniu nie tylko ukazano – na przykładzie indywidualnych historii życia – to, w jaki sposób splot czynników oddziałujących na jednostkę w środowisku może doprowadzić do ukształtowania się przejawianych przez nią tendencji do agresywnego zachowania, ale także wskazano obszary, które powinny stać się (zgodnie z założeniami pedagogiki społecznej) przedmiotem szczególnego zainteresowania w planowaniu oddziaływań profilaktycznych i korekcyjnych. Monografię wyróżnia podejście kompleksowe, wieloaspektowe, interdyscyplinarne w identyfikacji, kwalifikacji i interpretacji problemu agresji. Książka dostarcza usystematyzowanej wiedzy na temat skali zachowań agresywnych, ich etiologii, sposobów teoretycznego objaśniania, możliwości szacowania ryzyka występowania agresji (perspektywa pedagogiczna), a także zawiera propozycje działań profilaktycznych i interwencyjnych, ukierunkowanych na minimalizowanie możliwości pojawienia się zachowań agresywnych wśród młodzieży oraz na przeciwdziałanie ich negatywnym konsekwencjom.

Źródło adnotacji : <https://wydawnictwo.us.edu.pl/?q=node/1326>

Wersja pełnotekstowa : <http://www.sbc.org.pl/dlibra/doccontent?id=20935&from=FBC>

11. **Środowiskowy kontekst niedostosowania społecznego młodzieży** /Renata Małgorzata Ilnicka. Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, 2008. - 219 s.

Inspiracji do przeprowadzenia badań i napisania książki dostarczyły Autorce (adiunkt w Instytucie Pedagogiki Specjalnej Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu) obserwacje poczynione w trakcie wieloletniej praktyki zawodowej oraz studia literatury przedmiotu. W sposób szczególnie uwzględniono środowiskowy kontekst niedostosowania społecznego uczniów w okresie adolescencji, który uważa się za najważniejszą fazę życia kształtującą osobowość człowieka. W tym okresie nasila się tendencja do uniezależniania się od rodziców, następują gwałtowne zmiany w sferze życia emocjonalnego, pojawiają się takie zachowania jak: arogancja, buntowniczność, lekceważenie autorytetów. Wtedy to młody człowiek przeszacowuje swoje dotychczasowe wartości oraz wybiera nowe, własne. Praca stanowi ważne uzupełnienie istniejącej wiedzy w zakresie środowiskowych uwarunkowań niedostosowania społecznego nastolatków. Uwzględnia w szczególności wpływ warunków społeczno-ekonomicznych na ich aspołeczne zachowania. Głównym celem pracy jest ustalenie, które z czynników socjo-kulturowych najczęściej współwystępują z niedostosowaniem społecznym młodzieży. Pracę podzielono na dwie zasadnicze części. Pierwszą - poświęcono rozważaniom teoretycznym. Wyodrębniono i opisano środowiska społeczne, w których funkcjonuje jednostka. Analizując aspekty teoretyczne związane z procesem socjalizacji, zwrócono uwagę na rolę rodziny, szkoły, grupy rówieśniczej i pośrednie środowiska wychowawcze w genezie niedostosowania społecznego. W wyniku analiz różnych ujęć tego problemu w literaturze przedmiotu, podjęto próbę stworzenia własnego modelu teoretycznego, dotyczącego przyczyn, przebiegu i skutków zachowań aspołecznych. Następnie zweryfikowano je w konfrontacji z uzyskanymi wynikami badań własnych. W celu obiektywnej i głębszej eksploracji zjawiska niedostosowania społecznego i jego zależności, zastosowano odpowiednie procedury i techniki badawcze. Wykorzystano narzędzia wystandaryzowane, jak i konstrukcji własnej. Zamieszczono je w formie aneksu, jako pomoc metodyczną dla studentów zainteresowanych problematyką niedostosowania społecznego.

Źródło adnotacji : <http://phkowalska.osdw.pl/ksiazka/Ilnicka-Renata-Malgorzata/Srodowiskowy-kontekst-niedostosowania-spoiecznego-mlodziezy,phkowFUWNKTLO>

VI.3 Praca z uczniem szczególnie uzdolnionym

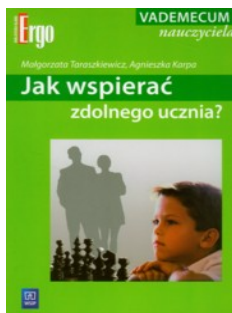
1. **Dziecko w świecie edukacji : podstawy uczenia się kompleksowego : nowe kształty i wymiary edukacji.** Dymara, Bronisława. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2009. -276 s.

Autorka prezentuje sprawdzoną, innowacyjną, spójną koncepcję pracy, zwaną uczeniem się - nauczaniem kompleksowym. Książka dotyczy nie tylko cech dobrej edukacji, ale stanowi opis przyjaznych relacji pomiędzy osobami, które ją tworzą. Jest klarownym, wielorako uzasadnionym wykładem o procesie tworzenia więzi i wspólnoty w szkole z ludzką twarzą, a więc przestrzeni kultury, pozbawionej przemocy, opartej na współdziałaniu, tolerancji, poczuciu swobody i zaangażowaniu.

Źródło adnotacji: <http://www.radar.pl/Dziecko-w-swiecie-edukacji-Podstawy-uczenia-sie-kompleksowego-nowe-ksztalty-i-wymiary-edukacji-43759997/informacje>

2. **Jak wspierać zdolnego ucznia?** / Małgorzata Taraszkiewicz, Agnieszka Karpa. Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2009. - 87, [1] s.

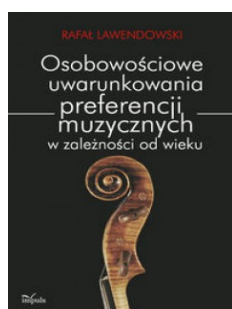

Odkrycie i rozpoznanie zdolności uczniów wymaga profesjonalnej opieki nauczycieli, pedagogów oraz rodziców. Autorki poradnika podają skuteczne narzędzia wyłaniania talentów w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej. Wskazują na praktyczne rozwiązania trudności w pracy z uzdolnionymi uczniami. Podsuwają inspirujące pomysły, które wspierają rozwój utalentowanych uczniów i nie pozwalają na ich zaprzepaszczenie.

Źródło adnotacji :

<http://www.ksiegarniaklimczok.pl/ksiazka/Taraszkiewicz-Malgorzata-Karpa-Agnieszka/Jak-wspierac-zdolnego-ucznia,50471502467KS>

3. **Osobowościowe i środowiskowe uwarunkowania rozwoju ucznia zdolnego. T.1** / pod red. Wiesławy Limont, Joanny Dreszer i Joanny Cieślukowskiej. -Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2010. 253 s.

Łacińska sentencja „De gustibus (et coloribus) non est disputandum”, której źródło jest nieznane (prawdopodobnie była średniowieczną formułą scholastyczną), w wolnym tłumaczeniu mówi, iż gust nie podlega dyskusji lub szerzej, że o gustach się nie rozmawia, a dyskusje dotyczące osobistych gustów prowadzą do niczego. Mimo tego, od zawsze trwały polemiki i rozważania dotyczące gustów, które nie ominęły także świata psychologii muzyki. Współczesny człowiek zanurzony jest w morzu muzyki jak nigdy dotąd w historii. Wszechobecność muzyki oraz wielość gatunków i stylów muzycznych, z jakimi się spotykamy na co dzień daje szansę, co więcej, zmusza do dokonywania wyborów. Jak zatem słuchacz odróżnia pojęcia „lubię?” i „nie lubię?” w kontekście muzyki? Co stanowi tę wielce indywidualną miarę przykładaną do twórców i ich dzieł? Na jakiej zasadzie słuchacze wybierają, mając przed sobą nieskończoną liczbę alternatyw muzycznych? Przywołana wcześniej formuła zawierała myśl, że nie przypadkowe cechy rzeczy, lecz ich istota jest przedmiotem filozofii. Pytając o mechanizm wyjaśniający, dlaczego słuchamy, tego, czego słuchamy stajemy przed wyłaniającą się kwestią samej przyczyny, czyli w tym przypadku, problemem preferencji muzycznych. Prezentowana książka opiera się na założeniu, iż osobowość manifestuje się w wyborach muzycznych człowieka, a preferencje muzyczne znajdują swoje źródło w strukturze osobowości.

Źródło adnotacji: <http://ksiegarnia.pwn.pl/produkt/98208/osobowosciowe-uwarunkowania-preferencji-muzycznych-w-zalezności-od-wieku.html>

4. **O talentach w szkole czyli 7 wspaniałych SPE** (Specjalne Potrzeby Edukacyjne) / Wiga Bednarkowa. Warszawa : Fraszka Edukacyjna, 2010. -155 s.

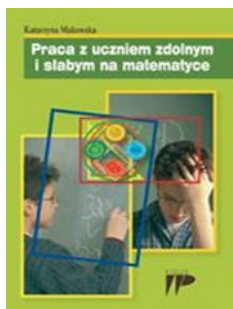

Książka o talentach i zdolnościach, o pracy Nauczycieli i Pedagogów, Dyrekcji szkół – słowem o szkole w XXI wieku, w której wychodzi się naprzeciw potrzebom uczennic i uczniów. Jak przygotować i poprowadzić lekcję, gdy w klasie są i uczniowie z dysleksją, i utalentowani lingwistycznie, i ekstrawertyczni, i zamknięci w sobie, by wszyscy na niej skorzystali? Jak wspierać rozwój wielorakich inteligencji i uczennic, i uczniów? Książka zawiera wiele konkretnych podpowiedzi, jak pracować w szkole, żeby było nowocześnie, po ludzku, przyjaźnie i radośnie, na miarę potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych dzieci i różniącej się od siebie młodzieży. Autorka zachęca do dyskusji nad tym, jakiej chcemy szkoły, jakiej szkoły potrzebują młodzi Ludzie Cywilizacji Cybernetycznej, jaką my – dorośli – jesteśmy w stanie im zaoferować.

Źródło adnotacji :

<http://www.fraszka.edu.pl/sklep/index.php?p=productsMore&iProduct=135&sName=o-talentach-w-szkole-7-wspanialych>

5. **Praca z uczniem zdolnym i słabym na matematyce** / Katarzyna Makowska. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2010. – 66 s.

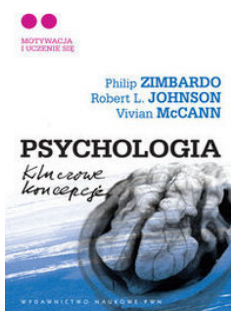

Jak pracować na lekcji z uczniem uzdolnionym matematycznie? Skąd się biorą niepowodzenia szkolne uczniów w nauce matematyki? O indywidualizacji pracy na lekcji matematyki...

Źródło adnotacji :

<http://www.edukacyjna.pl/ksiazka.php?id=20201>

6. **Psychologia : kluczowe koncepcje. [T. 2], Motywacja i uczenie się** / Philip G. Zimbardo, Robert L. Johnson, Vivian McCann ; red. nauk. Maria Materska ; tl. Malgorzata Guzowska-Dabrowska, Jozef Radzicki, Ewa Czerniawska. - Wyd. 1,- Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011. - 280, [1] s.

MOTYWACJA I UCZENIE SIĘ to omówienie trzech wielkich tematów w psychologii: emocji i motywacji, uczenia się oraz pamięci. Problematyka związana z emocjami szczególnie obrosła w mity i wątpliwości. Autorzy rozprawiają się z tradycyjnym poglądem ukazującym emocje jako kłopotliwy ciężar i przeszkodę w korzystaniu z rozumu. Według nich inteligentna maszyna pozbawiona uczuć nie potrafiłaby wytworzyć zgodnego z prawdą obrazu rzeczywistości. Przedstawiają także różne rodzaje motywacji, wskazując charakterystyczne dla nich wpływy biologiczne, umysłowe, behawioralne i społeczno-kulturowe. Jedną motywację w dużym stopniu zależą od procesów uczenia się, natomiast u podstaw innych leżą przede wszystkim czynniki biologiczne. Co więcej, motywacje różnią się między sobą wrażliwością na bodźce środowiskowe, na wzmocnienia i na wpływy społeczno-kulturowe. Zarówno emocje, jak i procesy motywacyjne są niezwykle istotne w zdobywaniu, przetwarzaniu i stosowaniu informacji ? na równi z inteligencją, dobrą pamięcią i zdolnością uczenia się. W niniejszym tomie wszystkie te relacje zostały szczegółowo omówione.

Źródło adnotacji: http://merlin.pl/Psychologia-Kluczowe-koncepcje-tom-2-Motywacja-i-uczenie-sie_Philip-Zimbardo/browse/product/1,806484.html#fullinfo

7. **Uczeń zdolny : jak go rozpoznać i jak z nim pracować** / Wiesława Limont. -- Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2010. - 317 s.

W opinii potocznej do dziś pokutuje przekonanie, że osoby zdolne nie potrzebują żadnego wsparcia i pomocy, gdyż doskonale radzą sobie w szkole, a w przyszłości z pewnością osiągną sukces zawodowy. Nic bardziej mylnego. Nauczyciele, a także osoby odpowiedzialne za zarządzanie kształceniem, powinni przyjąć założenie, iż uczniowie zdolni mają specjalne potrzeby edukacyjne i szczególne wymagania. Autorka niniejszej książki obszernie omawia zagadnienie zdolności. W wyczerpujący sposób przedstawia charakterystykę i metody identyfikacji osób zdolnych już od najmłodszych lat, popierając ją przykładami. Przedstawia również zagrożenia rozwojowe, które mogą dotyczyć dzieci ze szczególnymi uzdolnieniami, a także wyjaśnia, dlaczego część uczniów zdolnych może mieć problemy w uczeniu się. Omawia koncepcje kształcenia takich uczniów i podaje przykłady funkcjonujących programów edukacyjnych rozwijających zdolności twórcze. Ponadto autorka prezentuje obszerną charakterystykę nauczyciela ucznia zdolnego jako osoby o szczególnych cechach osobowości, która jednocześnie jest mistrzem, mentorem, przewodnikiem i tłumaczem swoich podopiecznych.

Źródło adnotacji: <http://www.tolle.pl/pozycja/uczen-zdolny>